

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.002.01.2021

Krzysztof Zaremba
Prezes Zarządu
Morska Stocznia Remontowa Gryfia S.A.
ul. Brdowska 12
71-700 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.220.2021 Zespołu Orzekającego Komisji Rozstrzygającej Najwyższej Izby Kontroli z 17 lutego 2022 r.

D/21/503 – Działalność i restrukturyzacja Morskiej Stoczni Remontowej Gryfia S.A. oraz zaangażowanie Funduszu Rozwoju Spółek S.A. w procesy naprawcze i sprawowanie nadzoru właścicielskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Morska Stocznia Remontowa Gryfia S.A. ¹ , ul. Brdowska 12, 71-700 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Krzysztof Zaremba, Prezes Zarządu, od 1 lutego 2020 r. W okresie objętym kontrolą funkcję kierownika jednostki poprzednio pełnili: <ul style="list-style-type: none">– Tomasz Wendt, Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej, delegowany do czasowego pełnienia funkcji Prezesa Zarządu od 15 grudnia 2019 r. do 31 stycznia 2020 r.;– Artur Trzeciakowski, Prezes Zarządu od 1 marca do 14 grudnia 2019 r.;– Robert Kowalski, Przewodniczący Rady Nadzorczej, delegowany do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu od 22 września do 22 grudnia 2018 r.;– Marek Różalski, Prezes Zarządu od 11 kwietnia 2016 r. do 21 września 2018 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Działania zarządcze prowadzone przez MSR Gryfia S.A.2. Realizacja projektów budowy lodolamaczy i remontu ORP Lublin.3. Działania restrukturyzacyjne i naprawcze MSR Gryfia S.A.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2017 r. do dnia zakończenia kontroli ² , z uwzględnieniem faktów i dowodów wykraczających poza ten okres mających znaczenie dla kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none">1. Anna Dejk-Chojnacka, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/63/2021 z 9 kwietnia 2021 r.2. Aneta Arczewska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/62/2021 z 9 kwietnia 2021 r.3. Robert Lewandowski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/73/2021 z 23 kwietnia 2021 r.4. Aneta Kolečka, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/76/2021 z 4 maja 2021 r.5. Radosław Kropiowski, doradca ekonomiczny, upoważnienie do kontroli nr LSZ/104/2021 z 23 czerwca 2021 r.6. Piotr Nagraba, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/110/2021 z 25 czerwca 2021 r.7. Mirosław Guzikiewicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/124/2021 z 9 sierpnia 2021 r. <p>(akta kontroli str.1-4, 12, 5822, 9938, 13119)</p>

¹ Dalej także: MSR Gryfia SA, Stocznia lub Spółka.

² Tj. 30 września 2021 r.

³ Dz. U. z 2020 r. poz. 1200 ze zm., dalej także: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie realizację przez MSR Gryfia SA projektów budowy lodolamaczy oraz remontu okrętu ORP Lublin⁵. Przystąpienie przez byłego Zarząd MSR Gryfia SA do obu badanych kontraktów z przewidywaną stratą wynoszącą łącznie [...] tys. zł, mimo że uwzględniało istotny aspekt społeczny, tj. zapewniało pracę dla stoczniovców, było działaniem sprzecznym z zasadami efektywnego gospodarowania Spółki i przyczyniło się do pogłębienia jej strat. Według danych Stoczni prognozowana strata na obu kontraktach wyniesie [...] tys. zł, nawet mimo zwiększenia zakresu prac i wynagrodzenia Spółki w wyniku zawarcia umów dodatkowych na remont ORP Lublin oraz wzrostu jej wynagrodzenia z kontraktu na budowę lodolamaczy o wskaźnik inflacji.

W obu badanych kontraktach wystąpiły opóźnienia. W przypadku budowy lodolamaczy skutkowało to koniecznością zapłaty przez MSR Gryfia SA kar umownych w kwocie [...] tys. zł na etapie opracowywania dokumentacji technicznej. W przypadku ORP Lublin skutkowało to pomniejszeniem wynagrodzenia Stoczni w drodze kompensaty należności o kwotę [...] tys. zł oraz może skutkować wyegzekwowaniem Zamawiającego - Komendę Portu Wojennego w Świnoujściu⁶ kolejnych kar (na dzień [...] r. naliczono je w kwocie [...] tys. zł brutto) z powodu niezakończenia remontu okrętu do końca czerwca 2021 r. W ocenie NIK, istotny wpływ na powstanie opóźnień w tym projekcie miał m.in. brak jednomyślnego stanowiska członków Zarządu Spółki co do miejsca realizacji kontraktu, którym według umowy z Komendą było Świnoujście. Przyjęcie jednostki do naprawy w tym zakładzie zostało opóźnione przez podejmowane przez Zarząd Stoczni starania na rzecz wykonywania remontu w Szczecinie. Do koncepcji przebazowania okrętu do Szczecina powrócono po około roku od dnia podpisania umowy. Przygotowanie jednostki do relokacji i samo przeprowadzenie tego procesu, trwało jednak znacznie dłużej niż przewidywano, głównie z powodu zmienności decyzji Zarządu Spółki o terminie zakończenia prac kadłubowych w Świnoujściu. Nie bez znaczenia był także, podnoszony przez zespół realizujący projekt, „permanentny” brak pracowników i podwykonawców, zależny od ilości remontowanych innych jednostek w Stoczni.

NIK wskazuje, iż nadal nie jest znany termin zakończenia remontu ORP Lublin. Przewiduje się go nawet na [...] r., co ma znaczenie dla realizacji zadań z zakresu obronności państwa polskiego.

Oferta wstępna i ostateczna na remont ORP Lublin została złożona przez Konsorcjum, w którym Stocznia była Partnerem, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez członków Zarządu Spółki, mimo braku wymaganej statutem Spółki zgody Rady Nadzorczej na udział w tym konsorcjum.

Trudna sytuacja finansowa była w badanym okresie powodem opracowania przez MSR Gryfia SA czterech programów naprawczych, w których określono zakładane kierunki zmian i planowane efekty finansowe. Realizacja tych programów nie

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Okręt Rzeczypospolitej Polskiej (ORP) Lublin (821) to pierwszy polski okręt transportowo-minowy typu „Lublin” według projektu 767; dalej także: OTrM 821 lub ORP Lublin.

^{*}) W treści wystąpienia pokontrolnego NIK wyłączyła jawność informacji ustawowo chronionych, w tym stanowiących tajemnicę przedsiębiorstwa, na podstawie art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) i art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1233) w interesie spółki MSR Gryfia SA lub innych przedsiębiorców bądź osób fizycznych, których dotyczą zawarte w wystąpieniu pokontrolnym informacje, przez ich wykreślenie i zastąpienie oznaczeniem [...].

⁶ Dalej także: Komenda.

przyczyniła się w badanym okresie do poprawy kondycji finansowej Spółki, której działalność w kolejnych latach, za wyjątkiem 2018 r. (zysk netto w kwocie 1,5 mln zł), zamykała się stratą netto wynoszącą od 7,2 mln zł (za 2017 r.) do 23,6 mln zł (za 2020 r.). Stocznia każdego roku była zagrożona utratą płynności finansowej. Jej działalność była nierentowna. Spółka była podmiotem niesamodzielnym finansowo, korzystającym w coraz większym stopniu z pożyczek od większościowego akcjonariusza. Skumulowana strata Stoczni, łącznie z wynikiem za 2020 r., wyniosła aż 104 041,2 tys. zł. Należy nadmienić, iż wynik finansowy netto Spółki za okres [...] 2021 r. był także ujemny i wyniósł [...] tys. zł.

Zamiar zbycia zakładu w Świnoujściu, jako zorganizowanej części przedsiębiorstwa, pojawił się w Planie naprawczym przyjętym uchwałą Zarządu Stoczni z dnia 7 listopada 2018 r. Natomiast potrzeba zbycia prawa użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynków na terenie zakładu w Świnoujściu wynikała z przyjętego Planu Modernizacji MSR Gryfia SA z sierpnia 2020 r., w którym założono koncentrację działalności Spółki w jednej lokalizacji. Cena przyjęta w przetargu na sprzedaż ww. prawa wynikała z operatu sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego. Procedura przetargowa została przeprowadzona zgodnie z przyjętym regulaminem.

Stosownie do założeń przyjętych w ww. Planie Modernizacji, Stocznia podjęła działania niezbędne dla pozyskania nowego doku. W tym celu zawarła umowę inwestycyjną dotyczącą modernizacji infrastruktury okołodokowej, była stroną (wraz z Funduszem Rozwoju Spółek SA⁷ i Stoczną Szczecińską Wulkan Sp. z o.o.⁸) kontraktu dotyczącego budowy doku oraz zawarła umowę leasingu tego aktywa. Zaciągnęła ponadto pożyczki w FRS SA na pokrycie kosztów powstałych w związku z zawarciem umowy leasingu, w tym kosztów finansowych i opłat z tytułu leasingu oraz finansowanie prac dotyczących infrastruktury okołodokowej. NIK wskazuje, iż mimo że przedmiot leasingu jeszcze nie powstał, Stocznia już zawniosowała i otrzymała drugą transzę z pożyczki, która miała być przeznaczona na pokrycie przyszłych rat odsetkowych ujętych w opłatach leasingowych. Biorąc pod uwagę trudną sytuację finansową Stoczni, stwarza to ryzyko, że w momencie zaistnienia zobowiązań płatności tych rat, może ona nie dysponować odpowiednimi środkami na ich spłatę.

Stocznia oszacowała koszt i opłacalność przedsięwzięcia polegającego na leasingu doku od FRS SA przy założeniu wartości przedmiotu leasingu w kwocie [...] tys. zł i całkowitym koszcie inwestycji w wysokości [...] tys. zł. NIK wskazuje, iż zgłaszany przez spółkę budującą dok znaczący wzrost kosztów jego budowy, mogący wpłynąć na wartość przedmiotu leasingu (według danych z [...] o [...] mln zł), istotnie zwiększy wysokość rat leasingowych. Stwarza to ryzyko, że ze względu na niekorzystną sytuację finansową i z braku wystarczających środków, MSR Gryfia SA może mieć problemy z podjęciem się leasingu doku o zwiększonej wartości, a inwestycja może okazać się ekonomicznie nieopłacalna. Nadmienić należy, że przychody z remontów przeprowadzanych na nowym doku mają być główną determinantą poprawy kondycji finansowej Spółki, a w Planie Modernizacji założono, że przychody te będą osiągnane już w [...] r. (w kwocie [...] tys. zł).

Ekonomicznie nieuzasadniona była ponadto zapłata przez Stocznnię odsetek w wysokości [...] tys. zł od zadłużenia z tytułu pożyczki nr 3, powstała wskutek zbyt późnego złożenia wniosku do [...] o zaliczenie nadpłaty rat odsetkowych na poczet spłaty rat kapitałowych.

⁷ Dalej także: FRS SA.

⁸ Dawniej: Szczeciński Park Przemysłowy Sp. z o.o., dawniej: Stocznia Szczecińska Sp. z o.o.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe⁹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Działania zarządcze, restrukturyzacyjne i naprawcze MSR Gryfia SA

Opis stanu faktycznego

1.1. Sytuacja finansowa Spółki.

W okresie objętym kontrolą Stocznia osiągnęła zysk netto¹⁰ jedynie w 2018 r. (w kwocie 1 447,8 tys. zł na planowane¹¹ [...] tys. zł). W pozostałych latach zrealizowała wyniki netto znacznie odbiegające od zakładanych, tj.:

- w 2017 r. planowała zysk w kwocie [...] tys. zł, a osiągnęła stratę w wysokości 7 226,4 tys. zł¹²;
- w 2019 r. planowała zysk w kwocie [...] tys. zł, a osiągnęła stratę w wysokości 8 875,7 tys. zł¹³;
- w 2020 r. planowała stratę w kwocie 6 487,8 tys. zł, a osiągnęła stratę w wysokości 23 613,4 tys. zł¹⁴ – nadmienić należy, że w Planie Modernizacji MSR Gryfia SA na lata 2020-2030¹⁵ Zarząd Stoczni zaplanował na 2020 r. zysk netto w wysokości 14,2 mln zł.

Stocznia jedynie w latach 2017-2018 osiągnęła zysk ze sprzedaży (odpowiednio 4 591,8 tys. zł oraz 3 946,2 tys. zł). W latach 2019-2020 już na tym poziomie obliczania wyniku osiągnęła straty, tj. 1 973,7 tys. zł w 2019 r. i 11 781 tys. zł w 2020 r. W każdym z badanych lat pozostałe koszty operacyjne przewyższały pozostałe przychody operacyjne, co wpływało ujemnie na osiągany wynik z działalności operacyjnej¹⁶ i spowodowało stratę z działalności operacyjnej, pomimo osiągnięcia zysku ze sprzedaży w 2017 r., zmniejszenie zysku na poziomie działalności operacyjnej w porównaniu do wyniku (zysku) ze sprzedaży w 2018 r. oraz zwiększenie straty na poziomie działalności operacyjnej w porównaniu do wyniku (straty) ze sprzedaży w 2019 r. i 2020 r.

Stocznia rokrocznie otrzymywała dotację dla przedsiębiorstw o strategicznym znaczeniu dla obronności państwa (wpływy te stanowiły pozostałe przychody operacyjne), co znacząco wpływało na poziom ww. wyniku, zwłaszcza w 2018 r., gdzie przychód z tego

⁹ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁰ Równy wynikowi brutto.

¹¹ W planach rzeczowo-finansowych.

¹² W sprawozdaniu z działalności za 2017 r. wskazano m.in.: *Na poniesioną stratę na poziomie wyniku z działalności operacyjnej wpływ miało wypłacone odszkodowanie dla [...] w kwocie 3,5 mln zł. (...) Wpływ na pogorszenie wyniku na poziomie pozostałej działalności operacyjnej miały także odpisy aktualizujące wartość aktywów.*

¹³ W sprawozdaniu z działalności za 2019 r. wskazano m.in.: *Remont jednostki specjalnej „Lublin” spowodował wyłączenie z cywilnej działalności doku nr 6 w pierwszym kwartale 2019 r. i doku nr 1 w pozostałej części roku. Uniemożliwiło to realizację dodatkowych przychodów w podstawowym segmencie działalności Spółki. (...) Negatywny wpływ na wynik na sprzedaży miały również zmiany harmonogramów rzeczowo-finansowych realizowanych zleceń – remontu jednostki specjalnej oraz budowy lodolamaczy. Przesunięcia spowodowały obniżenie oczekiwanego wyniku.*

¹⁴ W sprawozdaniu z działalności za 2020 r. wskazano m.in.: *Nie udało się uzyskać dodatniego wyniku na sprzedaży. Powodem tego jest ujemna marża uzyskana w segmencie nowych budów. Również działalność nierentownego zakładu w Świnoujściu przyczyniła się do pogłębienia poniesionej straty. W kosztach rodzajowych Spółka zanotowała znaczny wzrost w zakresie kooperacji, co w głównej mierze związane jest z nowymi budowlami i postępującym zaawansowaniem prac, a także z ogólnym wzrostem cen usług kooperacyjnych. (...) Znaczące pogorszenie marży nastąpiło w segmencie nowych budów. Weryfikacja budżetu na remoncie jednostki specjalnej również spowodowała pogorszenie marży w tym segmencie.*

¹⁵ O Planie Modernizacji szerzej mowa w punkcie 1.2 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁶ Wynik z działalności operacyjnej wyniósł: strata 5 022,2 tys. zł w 2017 r., zysk 2 882 tys. zł w 2018 r., strata 6 969 tys. zł w 2019 r., strata 21 875,7 tys. zł w 2020 r.

tytułu wyniósł aż 11 264,4 tys. zł¹⁷. Ujemnie na wyniki Spółki wpływała natomiast nadwyżka kosztów finansowych nad przychodami finansowymi, co było głównie spowodowane koniecznością ponoszenia znacznych odsetek od zaciągniętych pożyczek/kredytów.

Skumulowana strata Stoczni wzrosła z kwoty 73 624,3 tys. zł w 2017 r.¹⁸ do 104 041,2 tys. zł w 2020 r. i w każdym z badanych lat przewyższała sumę kapitału zapasowego, rezerwowego i jednej trzeciej części kapitału podstawowego (odpowiednio o 41 248,8 tys. zł w 2017 r., 30 891,8 tys. zł w 2018 r.¹⁹, 39 767,5 tys. zł w 2019 r. oraz 63 380,8 tys. zł w 2020 r.), co wpływało na wartość kapitału własnego, który na koniec 2020 r. ukształtował się na poziomie 1 296,8 tys. zł. W związku z powyższym Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy²⁰ rokrocznie podejmowało uchwały o dalszym istnieniu Spółki²¹. W każdym roku Stocznia była zagrożona utratą płynności finansowej, co stwierdzał Zarząd Spółki w sprawozdaniach finansowych za poszczególne lata obrotowe. We wprowadzeniach do rocznych sprawozdań finansowych za lata 2017-2020 Zarząd stwierdził w odniesieniu do lat:

- 2017-2018 - *Biorąc pod uwagę osiągnięte wyniki, Zarząd jest świadomy zagrożeń dla kontynuacji działalności Spółki, z których najważniejszym jest zagrożenie utraty płynności oraz brak rentowności, która kumulowana w poprzednich latach obrotowych, spowodowała utrudniony dostęp do kapitału;*
- 2019-2020 - *Zarząd MSR Gryfia SA jest świadomy zagrożeń jakie dla kontynuowania działalności wynikają z generowanych i planowanych wyników oraz ogólnej sytuacji Spółki. Główne, identyfikowane przez Spółkę, zagrożenia obejmują ewentualny spadek przychodów i obniżenie rentowności, a w efekcie okresowe zaburzenia lub utratę płynności finansowej.*

Stocznia w sprawozdaniu finansowym za 2020 r. odnotowała najslabsze wyniki finansowe w porównaniu do lat wcześniejszych w odniesieniu do wartości pozycji „kapitał własny”, w tym straty z lat ubiegłych oraz straty za 2020 r. Pomimo ich negatywnych wartości finansowych, Zarząd Stoczni wskazał, m.in.: *Działania Spółki oraz jej większościowego akcjonariusza świadczą o intencji dalszego funkcjonowania Spółki, a mianowicie:*

- *Zarząd Spółki opracował, a następnie Rada Nadzorcza Spółki zatwierdziła Plan Modernizacji Spółki na lata 2020-2030, który został wdrożony w III kwartale 2020 r.,*
- *uzyskano akceptację Walnego Zgromadzenia Spółki na leasing aktywów trwałego - doku pływającego oraz zaciągnięcie przez Spółkę niezbędnych w tym celu zobowiązań i tym samym Zarząd Spółki zawarł Kontrakt na projekt i budowę doku, Umowę Inwestycyjną związaną z posadowieniem nowego doku oraz Umowę Leasingu na finansowanie budowy doku,*
- *kontynuowane są istotne wartościowo kontrakty na remonty jednostki wojskowej oraz lodołamaczy,*
- *otrzymano dotację z MON dla przedsiębiorstw o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym,*
- *podjęto szereg działań związanych z restrukturyzacją operacyjną,*
- *wycofano w 2020 r. z eksploatacji dok pływający nr 1, i tym samym uruchomiono procedurę związaną z odbudową kluczowych aktywów Spółki, tj. rozpoczęto działania mające na celu pozyskanie nowego doku pływającego. Nowy dok przyczyni się do realizacji przez Spółkę remontów większych i technicznie bardziej*

¹⁷ W pozostałych latach dotacja wyniosła: 1 380,3 tys. zł w 2017 r., 2 368,2 tys. zł w 2019 r. oraz 3 817 tys. zł w 2020 r.

¹⁸ Kwota obliczona po uwzględnieniu korekty, o której mowa w sprawozdaniu finansowym z 2018 r.

¹⁹ Kwota obliczona po uwzględnieniu korekty, o której mowa w sprawozdaniu finansowym z 2018 r.

²⁰ Dalej także: WZA.

²¹ Artykuł 397 ustawy z dnia 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1526, ze zm.); dalej także: k.s.h.

zaawansowanych jednostek, a tym samym zwiększy się rentowność Spółki. Po włączeniu nowego doku do eksploatacji Spółka będzie mogła osiągać wyższe przychody i generować dodatnie wyniki.

Wskaźnik płynności I stopnia²² wynosił 13% w 2017 r., 62% w 2018 r., 47% w 2019 r. oraz jedynie 3% w 2020 r., co wskazywało, że za wyjątkiem 2018 r. Stocznia nie byłaby w stanie spłacić należności w przypadku ogłoszenia upadłości. Wskaźnik płynności bieżącej²³ w badanym okresie wynosił 72% w 2017 r., 176% w 2018 r., 142% w 2019 r. oraz 117% w 2020 r. co wskazywało, że Stocznia w każdym z badanych lat miała utrudnione możliwości ubiegania się o udzielenie kredytu na komercyjnych warunkach. Wskaźnik płynności szybkiej²⁴ jedynie w 2018 r. osiągnął minimalną wielkość uznawaną za bezpieczną (130%). W pozostałych latach był znacznie niższy od wielkości oczekiwanych, tj. należności i inwestycje krótkoterminowe pokrywały zobowiązania krótkoterminowe jedynie w 59% w 2017 r., 95% w 2019 r. i 70% w 2020 r. Nadmieniamy, iż w żadnym z badanych lat Stocznia nie odnotowała wskaźnika płynności szybkiej na poziomie uznawanym przez banki za optymalny, tj. 200%.

Wskaźnik płynności gotówkowej²⁵ dotyczący możliwości spłaty zobowiązań krótkoterminowych gotówką wynosił: 48% w 2017 r., 98% w 2018 r., 77% w 2019 r. oraz 58% w 2020 r. Przy wyliczeniu wskaźnika za 2020 r. Zarząd Stoczni uwzględnił środki pieniężne w kwocie [...] tys. zł oraz wartość netto Zakładu w Świnoujściu w kwocie [...] tys. zł. Uwzględnienie jedynie środków pieniężnych spowodowałoby realizację wskaźnika na poziomie [...] %²⁶.

Analiza wskaźników rentowności wykazała, że w 2017 r. jedynie wskaźnik marży zysku ze sprzedaży osiągnął wartość dodatnią (3,3%), pozostałe wskaźniki osiągnęły wartość ujemną ze względu na ujemny wynik netto Spółki. W 2018 r. wskaźniki rentowności ukształtowały się na niskim dodatnim poziomie, w przedziale od 1% do 4,4% ze względu na zrealizowanie zysku ze sprzedaży oraz zysku netto. W latach 2019-2020 Stocznia odnotowała straty netto i uzyskiwała ujemne wskaźniki rentowności. Przykładowo na koniec 2020 r. wskaźnik ROE (udział zysku netto w kapitale własnym) wyniósł (-)1 821%.

Zobowiązania długoterminowe Spółki wyniosły 10 632,8 tys. zł w 2017 r. Ich znaczący wzrost nastąpił w 2018 r. (do kwoty 18 822,3 tys. zł) oraz w 2019 r. (26 987,1 tys. zł), po czym nieznacznie zmalały na koniec 2020 r. (do kwoty 24 520,4 tys. zł). Dotyczyły one przede wszystkim zobowiązań wobec jednostek powiązanych (akcjonariusza Stoczni) z tytułu udzielonych pożyczek i wynosiły na koniec: 2017 r. - 8 050 tys. zł, 2018 r. - 15 191 tys. zł, 2019 r. - 16 195,7 tys. zł, 2020 r. - 24 116,4 tys. zł (w kwocie tej były głównie zobowiązania w wysokości 22 115,7 tys. zł przypadające do spłaty w okresie od 3 do 5 lat po dniu bilansowym).

W 2017 r. oraz w latach 2019-2020 w Stoczni występował wysoki łączny udział kredytów oraz pożyczek w sumie pasywów²⁷ i wynosił: 31% w 2017 r., 34% w 2019 r. oraz aż 45% w 2020 r. W 2018 r. udział ten był niższy i wynosił 20%. Wskaźnik

²² Iloraz kapitału własnego i aktywów trwałych (wartość wskaźnika powinna być większa od 60%).

²³ Iloraz aktywów obrotowych i zobowiązań krótkoterminowych (wskaźnik powinien przyjmować wartość w granicach 130%-200%; za optymalną wielkość przyjmuje się wskaźnik na poziomie 200%).

²⁴ Iloraz sumy należności krótkoterminowych i inwestycji krótkoterminowych w relacji do zobowiązań krótkoterminowych. Pasywa bieżące powinny być w całości pokryte aktywami bieżącymi, co oznacza, że optymalna wysokość tego wskaźnika powinna wynosić 100%.

²⁵ Iloraz gotówki i zobowiązań krótkoterminowych (optymalna wartość tego wskaźnika wynosi 20%).

²⁶ Sprawozdanie Zarządu z działalności za 2020 r. zostało sporządzone 31 marca 2021 r., a umowa przedwstępna sprzedaży zakładu w Świnoujściu została podpisana 14 maja 2021 r.

²⁷ Wskaźnik liczony z wykorzystaniem wskaźnika kapitału oprocentowanego jako iloraz sumy kredytów i pożyczek do pasywów ogółem. Im mniejsza wartość tego wskaźnika, tym lepsza jest sytuacja przedsiębiorstwa – jego optymalny poziom nie powinien przekraczać 20%-25%.

ogólnego zadłużenia²⁸ w 2017 r. oraz w latach 2019-2020 znacząco przewyższał poziom uznawany za bezpieczny, tj. wyniósł 94% w 2017 r., 78% w 2019 r. oraz 99% w 2020 r., co wskazuje, że na koniec 2020 r. aktywa Stoczni niemal w całości zostałyby wykorzystane na uregulowanie zobowiązań Stoczni oraz świadczył o braku jej samodzielności finansowej. W 2018 r. wskaźnik ten nieznacznie przekroczył poziom uznawany za bezpieczny, tj. wyniósł 69%. Na poprawę wartości wskaźników zadłużenia liczonych na koniec 2017 r. i 2018 r. miały wpływ konwersje zobowiązań z tytułu pożyczek na kapitał podstawowy w kwotach 7 564,9 tys. zł w 2017 r. oraz 24 854,6 tys. zł w 2018 r., natomiast jednym z elementów wpływających na zwiększenie wskaźnika ogólnego zadłużenia według stanu na koniec 2020 r. było utworzenie rezerwy na koszty restrukturyzacji²⁹ w kwocie [...] tys. zł.

Wskaźnik zadłużenia długoterminowego (dotyczący udziału tych zobowiązań w kapitale własnym) z poziomu 152% w 2017 r. wzrósł do krytycznego poziomu 1 892% w 2020 r. (osiągnął bezpieczną wartość 56% jedynie w 2018 r.). Oznacza to, że na koniec 2020 r. zobowiązania długoterminowe Stoczni prawie 19-krotnie przewyższały jej kapitał własny.

Według informacji zawartych w sprawozdaniach z działalności za 2019 r. i 2020 r., zobowiązania z tytułu dostaw na koniec ww. lat wynosiły odpowiednio 19 629,7 tys. zł (w tym przeterminowane 5 598,9 tys. zł, tj. 28,5%) oraz 18 205,8 tys. zł w 2020 r. (w tym przeterminowane 4 802,8 tys. zł, tj. 26,4%).

(akta kontroli str. 706-1014, 4087-4463, 13120-13128)

Według informacji³⁰ udzielonej przez [...] ³¹ na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f *ustawy o NIK*, MSR Gryfia SA w I półroczu 2021 r. zrealizowała przychody ze sprzedaży w kwocie [...] tys. zł i koszty działalności operacyjnej w wysokości [...] tys. zł, osiągając zysk ze sprzedaży w kwocie [...] tys. zł. W wyniku zrealizowania ujemnego wyniku na działalności operacyjnej oraz finansowej, Stocznia odnotowała za [...] 2021 r. stratę netto w kwocie [...] tys. zł.

[...] przekazała również zaświadczenie o niezaleganiu Stoczni w podatkach (stan na 16 czerwca 2021 r.) oraz o niezaleganiu w opłacaniu składek do ZUS (stan na 30 czerwca 2021 r.; w dokumencie wskazano na korzystanie przez Stocznnię z układu ratalnego na spłatę należności; nie były to należności wymagalne na dzień wydania zaświadczenia).

(akta kontroli str. 13143-13153)

Według informacji³² udzielonej przez FRS SA na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f *ustawy o NIK*, MSR Gryfia SA w okresie [...] 2021 r. (stan na 31 sierpnia 2021 r.) zrealizowała przychody ze sprzedaży w kwocie [...] tys. zł i koszty działalności operacyjnej w wysokości [...] tys. zł, osiągając zysk ze sprzedaży na poziomie [...] tys. zł. W wyniku zrealizowania ujemnego wyniku na działalności operacyjnej oraz finansowej, Stocznia odnotowała stratę netto w kwocie [...] tys. zł.

(akta kontroli str. 13106-13108, 13283-13303)

Według stanu na 30 czerwca 2021 r. Stocznia posiadała następujące zobowiązania finansowe z tytułu wybranych kredytów i pożyczek (w tym pożyczek od właściciela):

²⁸ Iloraz zobowiązań ogółem i aktywów ogółem. Niski poziom wskaźnika świadczy o samodzielności finansowej przedsiębiorstwa; wartość powyżej 67% wskazuje na nadmierne ryzyko kredytowe.

²⁹ W tym rezerwa na: odprawy dla pracowników, ekwiwalent za niewykorzystany urlop pracowników, na wynagrodzenia bez świadczenia pracy.

³⁰ Pismo z dnia 27 września 2021 r.

³¹ Dalej także: [...]

³² Pismo z dnia 14 października 2021 r.

- 1) dwie pożyczki od [...] o łącznej wartości [...] tys. zł³³; koszty: prowizja za udzielenie [...]%, tj. [...] tys. zł, prowizja z tytułu obsługi pożyczki 0,15% za każdy rozpoczęty trzymiesięczny okres pożyczki, oprocentowanie zmienne [...]% p.a.³⁴;
- 2) dwa kredyty od [...] o łącznej wartości [...] tys. zł; koszty: prowizja za udzielenie [...]%, tj. [...] zł, prowizja z tytułu obsługi linii kredytowej [...]% za każdy rozpoczęty trzymiesięczny okres pożyczki, oprocentowanie zmienne [...]p.a.;
- 3) pięć pożyczek od Funduszu Rozwoju Spółek S.A.³⁶ o łącznej wartości 29 441 tys. zł z tego:
 - na kwotę 16 941 tys. zł - pożyczka nr 3 z 24 sierpnia 2018 r.; przeznaczona na zasilenie kapitału obrotowego poprawiającego płynność finansową Spółki; spłata pożyczki nastąpić miała w pięciu miesięcznych ratach po [...] tys. zł począwszy od stycznia 2020 r., ostatnia rata w kwocie [...] tys. zł płatna do 30 czerwca 2020 r. (zm. aneksem nr 2 z 28 lutego 2020 r. spłatę podzielono na 46 rat kapitałowych po [...] tys. zł, płatnych począwszy od czerwca 2022 r., ostatnia rata w kwocie [...] tys. zł płatna do 30 kwietnia 2026 r.); koszty: prowizja za udzielenie [...] tys. zł³⁷ (potrącona przez FRS SA z pierwszej transzy przed jej uruchomieniem), oprocentowanie stałe [...]% p.a. (zm. aneksem nr 2 na [...]%); w kwocie pożyczki były uwzględnione środki w wysokości [...] tys. zł, zabezpieczone przez FRS SA na wydzielonym rachunku bankowym (potrącone z pierwszej transzy przed jej uruchomieniem) z przeznaczeniem na spłatę odsetek z tytułu pożyczki, tj. na [...]³⁸; aneksem nr 1 z 1 sierpnia 2019 r. pożyczka została zmniejszona do kwoty [...] tys. zł o niewykorzystane środki z [...] (tj. o [...] tys. zł³⁹). Spółka wydatkowała środki z pożyczki (transze w kwocie [...] tys. zł⁴⁰) zgodnie z przeznaczeniem, tj. głównie na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń ([...] tys. zł), spłatę zobowiązań przeterminowanych i bieżących ([...] tys. zł), refundację wydatków z tytułu realizacji kontraktu na budowę lodołamaczy ([...] tys. zł)⁴¹,
 - na kwotę 3 600 tys. zł - umowa pożyczki nr 5 z 28 lutego 2020 r.; przeznaczona na zasilenie kapitału obrotowego Spółki poprawiającego jego płynność finansową i umożliwiające terminową realizację podjętych kontraktów⁴²; spłata nastąpić miała w [...] ratach kapitałowych po [...] tys. zł począwszy od 31 lipca 2022 r., ostatnia rata w kwocie [...] tys. zł płatna do 30 kwietnia 2026 r.; koszty: prowizja za udzielenie [...]%, tj. [...] tys. zł, oprocentowanie stałe [...]% p.a. Spółka wydatkowała środki z pożyczki (po potrąceniu prowizji przez FRS SA) zgodnie z przeznaczeniem, tj. na wynagrodzenia i pochodne od wynagrodzeń ([...] tys. zł);
 - na kwotę 2 900 tys. zł - umowa pożyczki nr 6 z 2 kwietnia 2020 r.; przeznaczona na finansowanie inwestycji rzeczowych o charakterze modernizacyjnym lub rozwojowym; spłata nastąpić miała w równych ratach począwszy od lipca 2022 r. do 30 kwietnia 2026 r.; koszty - prowizja za udzielenie [...]%, tj. [...] tys. zł, oprocentowanie stałe [...]% p.a. Spółka wykazała wydatkowanie środków z pożyczki zgodnie z przeznaczeniem, tj. z pierwszej transzy w kwocie [...] tys. zł (po pomniejszeniu o koszty prowizji) zrealizowała wydatki na relokację żurawi

³³ O pożyczkach udzielonych Spółce przez [...] szerzej mowa w obszarze 2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

³⁴ Per annum (rocznie).

³⁵ Dalej także: [...]. O kredytach udzielonych Spółce przez [...] szerzej mowa w obszarze 2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

³⁶ Dalej także: FRS SA.

³⁷ W umowie wskazano, że prowizja stanowi [...] % wartości pożyczki i podano kwotę [...] zł, mimo że z prawidłowego przeliczenia wychodziła kwota [...] zł.

³⁸ Dalej także: FOZ.

³⁹ O FOZ szerzej mowa w opisie nieprawidłowości w tym obszarze niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁰ Różnica w wysokości [...] zł między kwotą otrzymaną z FRS a wydatkowaną jest wynikiem zwiększenia kwoty na rachunku pożyczki o wpływy uzyskane z lokowania środków pożyczki na lokatach jednodniowych.

⁴¹ O czym szerzej mowa w obszarze 2. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴² Pożyczka mogła być przeznaczona na sfinansowanie zobowiązań dotyczących projektów krótkoterminowych, zobowiązań publiczno-prawnych, handlowych, z tytułu wynagrodzeń, kosztów przygotowania testu prywatnego wierzyciela i wyceny zabezpieczeń pożyczki, kosztów prowizji FRS SA.

([...] tys. zł). Pismem z 23 lutego 2021 r. Spółka zawnioskowała o uruchomienie drugiej transzy ([...] tys. zł). Według umowy środki te powinny być wydatkowane na utworzenie placu remontowego pokryw lukowych przy Nabrzeżu [...] oraz modernizację ciągów komunikacyjnych⁴³;

- na kwotę 4 000 tys. zł - umowa pożyczki nr 7 z 17 grudnia 2020 r.; przeznaczona na finansowanie i refinansowanie podwyższonych kosztów powstałych w związku z zawarciem umowy leasingu, w tym kosztów finansowych i opłat z tytułu leasingu⁴⁴; spłata miała nastąpić jednorazowo do 31 grudnia 2023 r.; koszty: prowizja za udzielenie [...]%, tj. [...] tys. zł, oprocentowanie zmienne [...].;
- na kwotę 2 000 tys. zł - umowa pożyczki nr 8 z 17 grudnia 2020 r.; przeznaczona na finansowanie wydatków inwestycyjnych na rozwój infrastruktury okołodokowej dla doku pływającego nr 8⁴⁵; spłata miała nastąpić jednorazowo do 31 grudnia 2023 r.; koszty: prowizja za udzielenie [...]%, tj. [...] tys. zł, oprocentowanie zmienne [...].
(akta kontroli str. 1346, 1348-1349, 1357-1371, 10819-11676, 11683-11684, 12523-12524, 12722-12772, 13143-13153)

1.2. Trudna sytuacja finansowa Spółki spowodowała, iż od 2017 r. Zarząd Stoczni przystępował do realizacji programów naprawczych.

Program działań naprawczych MSR Gryfia S.A. z 2016 r.

Przyjęty uchwałą nr 442/VII/16 Zarządu Stoczni z dnia 6 czerwca 2016 r. oraz zatwierdzony uchwałą nr 59/VIII/16 Rady Nadzorczej z dnia 23 czerwca 2016 r. Przewidziano w nim:

- dokapitalizowanie Spółki w drodze konwersji pożyczek właścicielskich, wniesienia aportu pieniężnego, wniesienia aportem wcześniej sprzedanych nieruchomości położonych na Wyspie Górnej Okrętowej;
- zmiany w strukturze organizacyjnej Spółki, reorganizację wydziałową (wcześniejsza restrukturyzacja spowodowała, że ok. [...] % usług remontowych wykonywały firmy zewnętrzne; zaplanowano odbudowę specjalistycznych sekcji wchodzących w skład wydziału mechanicznego, tj. hydrauliki siłowej, wyposażenia pokładowego oraz automatyki okrętowej);
- koncentrację na: projektach specjalnych (pozyskanie zleceń remontów i modernizacji jednostek pływających [...]; ich wartość oszacowano w programie na ok. [...] mln zł); nowych budowach (udział w programie zwalczania zagrożeń na morzu, gdzie wartość kontraktów oceniono na ok. [...] mln zł – [...] mln zł; budowa lodołamaczy dla [...] ⁴⁶ – wartość ok. [...] mln zł do 2020 r.); kompleksowych remontach statków (m.in. dla [...] ⁴⁷, [...] ⁴⁸, [...], [...]; zlecenia na dostosowywanie statków do wymogów Konwencji Balastowej, gdzie wartość takich kontraktów jedynie dla [...] oszacowano na ok. [...] mln USD); konstrukcjach stalowych;
- optymalizację kosztów poprzez m.in. rewizję zawartych umów z usługodawcami; obniżenie kosztów zakupu i zapasów materiałów, kosztów usług kooperacyjnych (m.in. podpisanie umów ramowych z podwykonawcami, terminowe regulowanie zobowiązań⁴⁹); przywrócenie służb otrzymania ruchu do Stoczni; racjonalizację zatrudnienia i plac; rezygnację z przeprawy promowej na rzecz transportu

⁴³ Według umowy Stocznia ma obowiązek rozliczenia środków z pożyczki przed upływem 9 miesięcy od uruchomienia kwoty drugiej transzy.

⁴⁴ O wykorzystaniu środków z pożyczki nr 7 szerzej mowa w obszarze 3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁵ O wykorzystaniu środków z pożyczki nr 8 szerzej mowa w obszarze 3. niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

⁴⁶ [...].

⁴⁷ [...].

⁴⁸ [...].

⁴⁹ W programie wskazano: (...) oszczędności w zakresie usług kooperacyjnych warunkowane są terminowym realizowaniem zobowiązań w stosunku do firm kooperujących. Odzyskanie zdolności do terminowego regulowania zobowiązań, wiąże się z koniecznością dokapitalizowania Spółki.

autobusowego; likwidację punktu przeładunku odpadów, zlecenie segregacji odpadów firmie zewnętrznej, samodzielną segregację złomu stalowego.

W programie zaplanowano zysk netto w wysokości: [...] mln zł w 2016 r., [...] mln zł w 2017 r., [...] mln zł w 2018 r., [...] mln zł w 2019 r., [...] mln zł w 2020 r.

Zarząd Spółki wyjaśnił: (...) mając na uwadze ostatni akapit Programu cyt. „Warunkiem koniecznym dla realizacji planu naprawczego jest dokapitalizowanie Spółki w formie aportu pieniężnego i rzeczowego” – program nie był realizowany.

(akta kontroli str. 3536-3569)

Program naprawczy na lata 2017-2018 z marca 2017 r.

Przyjęty uchwałą nr 77/VIII/17 Zarządu Stoczni z dnia 9 marca 2017 r. oraz zatwierdzony uchwałą nr 41/IX/17 Rady Nadzorczej z dnia 27 marca 2017 r. Przewidziano w nim:

- budowę segmentu produkcji specjalnej przy jednoczesnym stopniowym zwiększaniu aktywności w pozostałych kategoriach przychodów;
- dokapitalizowanie Spółki poprzez konwersję pożyczek i emisję akcji⁵⁰;
- pozyskanie środków finansowych na odtworzenie majątku i nowe inwestycje;
- optymalizację kosztów działalności operacyjnej ze szczególnym uwzględnieniem kosztów pracy obejmujących zarówno zasoby własne, jak i głównych partnerów outsourcingowych.

W programie założono:

- wzrost przychodów ze sprzedaży rok do roku na poziomie ok. [...] mln zł w 2017 r. i [...] mln zł w 2018 r.;
- konwersję pożyczek właścicielskich w kwocie ok. [...] mln zł⁵¹ i w efekcie obniżenie kosztów obsługi zobowiązań o ok. [...] tys. zł rocznie oraz zmniejszenie zapotrzebowania na środki finansowe w wysokości [...] mln zł rocznie (z powodu braku konieczności spłaty rat kapitałowych konwertowanych pożyczek);
- pozyskanie środków inwestycyjnych w wysokości [...] mln zł w wyniku emisji akcji⁵²; w programie wskazano m.in. część pieniędzy z emisji akcji przeznaczona zostanie na uregulowanie przeterminowanych zobowiązań;
- oszczędności kosztowe w kwocie [...] mln zł rocznie – w wyniku: zwolnienia 30 osób (oszczędność – [...] tys. zł); odstąpienia od umowy z [...] z jednorazową wypłatą kwoty odstępnego w wysokości [...] tys. zł oraz skierowania oferty zatrudnienia do pracowników tej firmy (korzyść – [...] mln zł rocznie⁵³); zmiany warunków umowy z [...] dotyczącej służb finansowo–kontrolingowych (oszczędność – [...] mln zł przy koszcie odpraw [...] mln zł); uzyskania upustów od podwykonawców na skutek terminowego regulowania zobowiązań (oszczędność w obszarze zakupu materiałów – [...] tys. zł i usług – [...] tys. zł)⁵⁴;

⁵⁰ W programie wskazano m.in.: W roku 2016 Spółka finansowała działalność w pełni kapitałem obcym i w związku z tym wszystkie wskaźniki zadłużenia znacząco przekroczyły pożądane i bezpieczne wartości. Wskaźnik ogólnego zadłużenia osiągnął poziom [...] % wobec [...] % w analogicznym okresie roku ubiegłego. Analiza zadłużenia Spółki wskazuje na jej trudną sytuację finansową oraz w dalszej kolejności także na ryzyko całkowitej utraty płynności. Wskazuje na to również niekorzystny wskaźnik pokrycia zadłużenia kapitałem własnym [...] % wobec [...] % w roku 2015 r. (...) wskaźniki płynności przekroczyły bezpieczne przedziały wartości. (...) Spółka nie pozyska finansowania z banków komercyjnych i potrzebuje szeroko rozumianego wsparcia; Według stanu na 31 grudnia 2016 r. kapitał własny wynosił [...] mln zł i kształtował się poniżej poziomu określonego art. 397 Ksh, wynoszącego dla Stoczni [...] mln zł. (...) Taka sytuacja wiąże się z utratą wiarygodności finansowej Spółki, co zdecydowanie (...) eliminuje Gryfię jako klienta w kontaktach z instytucjami finansowymi.

⁵¹ Konwersją planowano objąć sześć umów pożyczek zawartych z [...].

⁵² Działanie nieprzewidziane w wariantcie pesymistycznym.

⁵³ Na tę kwotę miały się składać oszczędności kosztowe oraz dodatkowe przychody.

⁵⁴ W wariantcie pesymistycznym założono: redukcję o [...] osób (oszczędność [...] mln zł, przy koszcie odpraw [...] mln zł); rozwiązanie umowy z [...] (oszczędność [...] mln zł, przy koszcie odstępnego [...] mln zł oraz odpraw [...] mln zł); zmianę warunków umowy z [...] (oszczędność [...] mln zł przy koszcie odpraw [...] mln zł); obniżkę kosztów materiałów, energii i usług obcych – [...] mln zł.

– inwestycje na łączną kwotę [...] tys. zł⁵⁵.

Efektom tych działań miało być osiągnięcie: straty netto [...] mln zł w 2017 r., zysku netto [...] mln zł w 2018 r. W przypadku zagrożenia realizacji planu sprzedaży założono wariant pesymistyczny, tj. wzrost przychodów ze sprzedaży rok do roku na poziomie ok.[...] mln zł w 2017 r. oraz [...] mln zł w 2018 r., konwersję pożyczek właścicielskich w kwocie ok. [...] mln zł, spłatę przeterminowanych zobowiązań w kwocie [...] mln zł, oszczędności kosztowe w wysokości [...] mln zł rocznie, inwestycje w obszar produkcyjno-majątkowy na łączną kwotę [...] tys. zł, co miało dać stratę netto w kwocie [...] mln zł w 2017 r.⁵⁶ oraz zysk netto w kwocie [...] mln zł w 2018 r.

W programie wskazano m.in.: *w obecnej sytuacji Spółki głównym czynnikiem kształtującym współpracę z dostawcami jest nieterminowe regulowanie zobowiązań*⁵⁷.
(akta kontroli str. 26-132, 9939-9945)

Program został zmieniony uchwałą nr 92/VIII/17 Zarządu Stoczni z dnia 5 kwietnia 2017 r. (tj. po 27 dniach licząc od dnia przyjęcia jego pierwszej wersji) oraz zatwierdzony uchwałą nr 51/IX/17 Rady Nadzorczej z dnia 27 kwietnia 2017 r. Zmiany dotyczyły m.in. wprowadzenia zapisów o: prognozowanym wzroście frachtów w latach 2017-2018 i zwiększeniu zapotrzebowania na remonty statków; planowanych działaniach w kierunku podwyższania kwalifikacji pracowników własnych i ich szkolenia (celem realizacji wysokomarżowych prac); współpracy z innymi stoczniami (w tym Stoczną Remontową Nauta S.A.⁵⁸). Wykaz inwestycji w obszar produkcyjno-majątkowy nie uległ zmianie i sumarycznie opiewał na kwotę [...] tys. zł ([...] tys. zł w wariantcie pesymistycznym). Wprowadzono dodatkowy zapis w zakresie planowanych efektów działań i miernika ich oceny, tj. dla zadania: przebudowa grobli – oszczędność roczna w kwocie [...] mln zł; zasilenie nabrzeża w [...] – [...] mln zł; odnowienie klasy doków, przebudowa zasilania doku nr 5, odnowienie klasy holowników – *możliwość realizacji działalności podstawowej*; modernizacja doku nr 2 – [...] mln zł; dokończenie remontu budynku socjalnego – [...] mln zł plus zmniejszenie kosztów remontów obiektów obcych w 2017 r. o ok. [...] mln zł; dzierżawa Nabrzeża [...] – [...] mln zł; przeniesienie trzech żurawi – [...] mln zł; zakup maszyn, urządzeń, narzędzi – [...] mln zł; zakup instalacji do separacji wody zaolejonej – [...] mln zł; dostosowanie instalacji elektrycznej do potrzeb jednostek (zakup przetwornicy) – [...] mln zł; zmiana sposobu ogrzewania – [...] mln zł; odszkodowanie [...] – [...] mln zł, [...] – [...] mln zł, odprawy pracownicze – [...] mln zł.

Opracowano ponadto nowe projekcje finansowe dla Spółki na okres 2017-2022 (dotychczasowe przeliczenia uwzględniały dwa pierwsze lata tego okresu). W efekcie działań naprawczych założono osiągnięcie straty netto [...] tys. zł w 2017 r. ([...] tys. zł w wariantcie pesymistycznym) oraz zysku netto w wysokości: [...] tys. zł w 2018 r. ([...] tys. zł), [...] tys. zł w 2019 r. ([...] tys. zł), [...] tys. zł w 2020 r. ([...] tys. zł), [...] tys. zł w 2021 r. ([...] tys. zł), [...] tys. zł w 2022 r. ([...] tys. zł).

⁵⁵ W tym: przebudowę grobli – [...] tys. zł; zasilenie nabrzeża w Świnoujściu – [...] tys. zł; odnowienie klasy doków⁵⁵ - [...] tys. zł; przebudowę zasilania doku nr 5 – [...] tys. zł; modernizację doku nr 2 – [...] tys. zł; dokończenie remontu budynku socjalnego – [...] tys. zł; odnowienie klasy holowników – [...] tys. zł; długoterminową dzierżawę Nabrzeża [...] – [...] tys. zł; przeniesienie trzech żurawi – [...] tys. zł; zakup maszyn, urządzeń, narzędzi – [...] tys. zł; zakup instalacji do separacji wody zaolejonej – [...] tys. zł; dostosowanie instalacji elektrycznej do potrzeb jednostek (zakup przetwornicy) – [...] tys. zł; zmianę sposobu ogrzewania – [...] tys. zł; w kwocie tej uwzględniono także: odszkodowanie [...] – [...] tys. zł, [...] – [...] tys. zł, odprawy pracownicze – [...] tys. zł, kapitał obrotowy – [...] tys. zł.

⁵⁶ Wynik finansowy 2017 r. miał być obciążony kosztami restrukturyzacji w kwocie ok. [...] mln zł.

⁵⁷ W programie wskazano, że zobowiązania przeterminowane wynosiły na dzień: 3 listopada 2016 r. – [...] tys. zł; 31 stycznia 2017 r. – [...] tys. zł. Zapisano ponadto: *Spółka bez dokapitalizowania nie widzi możliwości jednorazowej spłaty*.

⁵⁸ Dalej także: Nauta SA lub Lider Konsorcjum.

Program został uchylony uchwałą nr 290/VIII/18 Zarządu Stoczni z dnia 7 listopada 2018 r.

(akta kontroli str. 133-256)

Plan naprawczy z listopada 2018 r.⁵⁹

Przyjęty uchwałą nr 290/VIII/18 Zarządu Stoczni z dnia 7 listopada 2018 r. Jego celem było: zbudowanie silnej zintegrowanej Spółki specjalizującej się w remontach statków na bazie aktywów produkcyjnych zlokalizowanych w Szczecinie; wzmocnienie pozycji rynkowej Stoczni; podniesienie rentowności Spółki do poziomu umożliwiającego wygenerowanie zysków netto oraz dodatnich przepływów pieniężnych pozwalających na uwolnienie Spółki od znacznych obciążeń wynikających z zadłużenia⁶⁰.

W planie założono m.in.:

- sprzedaż Zakładu w Świnoujściu w formie zorganizowanej części przedsiębiorstwa (w analizie SWOT wskazano, iż „lokalizacja” jest słabością Spółki) za cenę [...] tys. zł (inwestorowi logistycznemu na działalność portową lub inwestorowi branżowemu – prywatnej stoczni, prowadzącej działalność w segmencie małych statków) i przeznaczenie wpływów na inwestycje (sfinansowanie 40%-50% wartości nowego doku o nośności 12-15 tys. ton; zakup doku w 2023 r.; w planie inwestycyjnym założono [...] mln zł wydatków na nowy dok), spłatę zadłużenia oraz zobowiązań przeterminowanych;
- obniżenie kosztów działalności operacyjnej, w tym części kosztów stałych (głównie kosztów pracy⁶¹ - oszczędność ok. [...] mln zł rocznie przy zatrudnieniu 20 pracowników produkcyjnych i zmniejszeniu zatrudnienia na stanowiskach pomocniczych o 18 osób i nierobotniczych o 36 osób; zmniejszenie liczby posterunków ochrony - oszczędność ok. [...] mln zł rocznie, obniżka kosztów wynajmu busa do transportu pracowników i podwykonawców – oszczędność ok. [...] mln zł rocznie, skupienie zaplecza socjalnego w nowym budynku – oszczędność na kosztach dzierżawy o ok. [...] mln zł; zmiana odbiorcy odpadów – oszczędność o ok. [...] tys. zł rocznie);
- aktywizację obszaru handlowego i zwiększenie sprzedaży remontów statków (realizacja przychodów ze sprzedaży na poziomie [...] tys. zł w 2018 r., [...] tys. zł w 2019 r., [...] tys. zł w 2020 r., [...] tys. zł w 2021 r., [...] tys. zł w 2022 r., [...] tys. zł w 2023 r.);
- poprawę efektywności zarządzania projektami oraz organizacji pracy na remontach;
- obniżenie kosztów mediów i energii – planowana oszczędność ok. [...] tys. zł);
- naprawy doków⁶² – szacowany koszt [...] tys. zł.

W planie w analizie SWOT wskazano m.in., że Stocznia posiada ograniczone możliwości przerobu ze względu na wielkość doków, zachwianą płynność finansową i brak umiejętności w zarządzaniu długoterminowymi projektami.

⁵⁹ W planie wskazano, że głównym akcjonariuszem Stoczni był MARS Fundusz Inwestycyjny Zamknięty (92,4% akcji).

⁶⁰ W projekcjach finansowych, stanowiących załącznik do programu, w prognozie przepływów pieniężnych założono wzrost w pozycji „kredyty i pożyczki” z kwoty 23 722,2 tys. zł w 2018 r. do 69 200 tys. zł w 2019 r., po czym spadek do kwoty 7 000 tys. zł w 2020 r., brak kredytów i pożyczek w latach 2021-2022 oraz ich zaciągnięcie w 2023 r. na kwotę 25 000 tys. zł.

⁶¹ Zatrudnienie według stanu na 30 września 2018 r. – 672 etaty, w tym m.in. 201 pracowników produkcyjnych i 181 pomocniczych; w programie wskazano m.in.: *Podstawowym problemem Spółki są zbyt wysokie koszty stałe w stosunku do generowanego obrotu i marży ze sprzedaży, wynikające m.in. z przerostu zatrudnienia na stanowiskach nierobotniczych w stosunku do liczby pracowników bezpośrednio produkcyjnych (...).*

⁶² Nr 1 – upływ terminu dopuszczenia klasowego w październiku 2019 r., nr 5 – upływ terminu w lutym 2020 r.

Efektom działań naprawczych miało być osiągnięcie⁶³: zysku netto w wysokości [...] mln zł w 2019 r.⁶⁴ i [...] mln zł w 2023 r.⁶⁵ Wynik 2019 r. miał być obciążony kosztami restrukturyzacji w kwocie ok. [...] mln zł, planowane oszczędności miały wynieść [...] mln zł. W planie wskazano także, iż wynik finansowy 2018 r. był obciążony karami za nieterminowe wykonanie remontów statków (Karsibór III, TR 642 Hańcza) w kwocie [...] mln zł.

Uchwałą Zarządu Stoczni nr 296/VIII/18 z dnia 4 grudnia 2018 r. do planu naprawczego z listopada 2018 r. dodano załącznik nr 2 – wariant B projekcji finansowych. Założono w nim: realizację przychodów ze sprzedaży na poziomie wyższym od założeń z wariantu A o [...] tys. zł w 2019 r., [...] tys. zł w 2020 r., [...] tys. zł w 2021 r., [...] tys. zł w 2022 r., [...] tys. zł w 2023 r.; zmniejszenie nakładów na remonty środków o [...] mln zł, łącznych nakładów inwestycyjnych o [...] mln zł; zmniejszenie szacowanego zysku netto Spółki o [...] tys. zł w 2019 r., [...] tys. zł w 2020 r., [...] tys. zł w 2021 r., [...] tys. zł w 2022 r., [...] tys. zł w 2023 r. W wariantcie tym nie planowano zbycia zakładu w Świnoujściu.

W protokole nr 24/IX/18 z posiedzenia Rady Nadzorczej Spółki w dniu 11 grudnia 2018 r. wskazano m.in.: (...) przekazany do zatwierdzenia Program naprawczy, odbiega od założeń, które prezentowane są m.in. w przekazanych na dzisiejsze posiedzenie wynikach finansowych Spółki. Realność założeń, w niektórych przypadkach jest już nieaktualna i należy to zmienić. (...) w przedłożonym do zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą dokumencie, strategiczna kwestia potencjalnej sprzedaży zakładu w[...] powinna być szerzej opisana (...) Członkowie Rady Nadzorczej jednogłośnie uzgodnili, że przedłożony Dokument wymaga istotnych zmian i Rada nie podejmie uchwały w tej sprawie, jednocześnie zobowiązała Zarząd Spółki do dokonania korekt i ponownego przedłożenia Radzie do zatwierdzenia, uwzględniając jednocześnie zasadność skonsultowania Dokumentu ze stroną społeczną w zakresie planowanej redukcji zatrudnienia.

Kierownik Biura Zarządu Stoczni wyjaśniła⁶⁶: Z uwagi na wytyczne Rady Nadzorczej co do konieczności aktualizacji i uzupełnień Planu, a także w związku z prowadzonym przez Radę Nadzorczą postępowaniem kwalifikacyjnym na stanowisko Prezesa Zarządu, Zarząd Spółki (w nowym, pełnym składzie) – z uwagi na czas potrzebny do przeanalizowania dokumentu – w dniu 25 marca 2019 r. podjął uchwałę Zarządu nr 336/VIII/19 o przyjęciu nieostatecznego opracowania Planu Naprawczego (założeń) nadając temu dokumentowi nazwę „Założenia do Planu Naprawczego Morskiej Stoczni Remontowej „Gryfia” S.A. Zgodnie z §23 ust. 1 pkt 8 Statutu Spółki założenia do planów Spółki nie wymagają zatwierdzenia przez Radę Nadzorczą.

(akta kontroli str. 256-303, 380-402, 10794, 10810, 10818, 9946-9960)

W „Założeniach do Planu Naprawczego”⁶⁷ zrezygnowano z działania polegającego na sprzedaży Zakładu w Świnoujściu (w analizie SWOT „lokalizacja” oceniana wcześniej jako „słabość”, stała się „siłą” Stoczni), które zastąpiono zapisem o poprawie infrastruktury stoczniowej i warunków pracy oraz stopniowej odbudowie kapitałów Spółki. Nie było ponadto zapisów o pozyskaniu nowego doku. Jako efekt działań naprawczych zaplanowano osiągnięcie: zysku netto w wysokości [...] mln zł w 2019 r. (wcześniej⁶⁸ [...] mln zł) i [...] mln zł w 2023 r. (wcześniej [...] mln zł). Szacowane koszty

⁶³ W projekcjach finansowych, stanowiących załącznik do planu, wskazano, iż Stocznia osiągnie zysk netto w kwocie: [...] tys. zł w 2019 r., [...] tys. zł w 2020 r., [...] tys. zł w 2021 r., [...] tys. zł w 2022 r., [...] tys. zł w 2023 r.

⁶⁴ W projekcjach finansowych, stanowiących załącznik do planu, wskazano, iż zysk netto w 2019 r. wyniesie [...] mln zł. Taką daną przedstawiono także w prognozie bilansu i przepływów pieniężnych.

⁶⁵ W projekcjach finansowych wskazano, iż zysk netto w 2023 r. wyniesie [...] mln zł. Taką daną przedstawiono także w prognozie bilansu i przepływów pieniężnych.

⁶⁶ Wyjaśnienia przekazane pismem Zarządu Stoczni z dnia 7 września 2021 r.

⁶⁷ W planie wskazano, że głównym akcjonariuszem Stoczni był FRS SA (87,89% akcji).

⁶⁸ Tj. w planie z listopada 2018 r.

restrukturyzacji ustalono na kwotę [...] mln zł (wcześniej [...] mln zł), planowane oszczędności na kwotę [...] mln zł (wcześniej [...] mln zł). W planie wskazano także, iż wynik finansowy 2018 r. był obciążony karami za nieterminowe *wykonanie remontów statków* ([...], [...]⁶⁹ oraz łodołamacze I etap) w kwocie [...] mln zł (wcześniej wskazano, iż rezerwa dot. kar za nieterminową realizację kontraktów wynosiła [...] mln zł). Zmiany w planie dotyczyły założeń w zakresie:

- obniżenia kosztów pracy⁷⁰ - planowana oszczędność wzrosła z kwoty [...] mln zł do [...] mln zł rocznie przy zatrudnieniu 20 pracowników produkcyjnych (bez zmian) i zmniejszeniu zatrudnienia na stanowiskach pomocniczych o [...] osoby (wzrost z planowanej redukcji o 18 osób) i stanowiskach nierobotniczych o [...] osoby (wzrost z 36 osób);
- do nowych działań w zakresie redukcji kosztów stałych należał outsourcing usług laboratoryjnych, refinansowanie części kosztów straży pożarnej przez inne podmioty korzystające z ochrony straży, zmiana systemu pracy pracowników obsługujących hydrofornię, kompresorownię oraz obsługi podstacji i transformatorów energetycznych z systemu zmianowego 12h/12h na system dyżurów nocnych; nie założono działań w zakresie kosztów gospodarowania odpadami planowanych we wcześniejszej wersji programu;
- aktywizacji obszaru handlowego i zwiększenia sprzedaży remontów statków (realizacja przychodów ze sprzedaży na poziomie [...] tys. zł w 2018 r. - zmniejszenie z kwoty [...] tys. zł), wzrost wcześniej planowanych przychodów na rok: 2019 r. z kwoty [...] tys. zł do kwoty [...] tys. zł, w 2020 r. ze [...] tys. zł do [...] tys. zł, w 2021 r. ze [...] tys. zł do [...] tys. zł, w 2022 r. ze [...] tys. zł do [...] tys. zł, w 2023 r. ze [...] tys. zł do [...] tys. zł.

Program został przyjęty uchwałą nr 368/VIII/19 Zarządu Stoczni z 29 maja 2019 r. oraz zatwierdzony uchwałą nr 223/IX/19 Rady Nadzorczej Stoczni z 3 czerwca 2019 r.

(akta kontroli str. 304-379, 403-474, 6337-6340)

Plan Modernizacji MSR Gryfia S.A. na lata 2020-2030 z sierpnia 2020 r.

Przyjęty uchwałą nr 530/VIII/20 Zarządu Stoczni z dnia 21 sierpnia 2020 r. oraz zatwierdzony uchwałą nr 358/IX/20 Rady Nadzorczej z dnia 26 sierpnia 2020 r., którego celem było: zbudowanie silnej zintegrowanej Spółki specjalizującej się w remontach statków na bazie aktywów produkcyjnych skoncentrowanych w jednej lokalizacji; wzmocnienie pozycji konkurencyjnej Stoczni m.in. dzięki dostosowaniu potencjału dokowego do wymagań rynku; trwale podniesienie rentowności i płynności finansowej Spółki.

W programie założono:

- koncentrację działalności Spółki w jednej lokalizacji, tj. przeniesienie działalności ze Świnoujścia do Szczecina, przy szacowanej wartości transakcji sprzedaży aktywów ze Świnoujścia za cenę [...] mln zł (wartość księgową netto określono na [...] tys. zł); zaplanowano, iż przychód ten zostanie przeznaczony na: inwestycje okołodokowe ([...] tys. zł), koszty odpraw i wynagrodzeń w okresie wypowiedzenia ([...] tys. zł), posadowienie doku nr 7 w nowej lokalizacji ([...] tys. zł), dokończenie budowy budynku socjalnego ([...] tys. zł); planowana oszczędność z tytułu zwolnienia dzierżawionych powierzchni szatniowych – [...] tys. zł), koszty notarialne, wycen, analiz, operatów ([...] tys. zł);

⁶⁹ W porozumieniu z 28 lutego 2019 r. zawartym przez MSR Gryfia SA z [...], dotyczącym TR 642 (ORP Hańcza), strony ustaliły, iż wobec kar umownych naliczonych i pobranych przez Zamawiającego, Stocznia była zobowiązana do zapłaty na rzecz [...] kwoty [...] tys. zł tytułem odszkodowania wobec utraty przez [...] części przysługującego jej wynagrodzenia w związku z potrąceniem dokonany przez Zamawiającego (kara łączna w kwocie [...] tys. zł).

⁷⁰ Zatrudnienie według stanu na 31 grudnia 2018 r. – 673 etaty, w tym m.in. 203 pracowników produkcyjnych i 180 pomocniczych.

- pozyskanie nowego doku (nr 8) o nośności ok. 27 tys. ton⁷¹; dok ma być pozyskany w drodze leasingu operacyjnego na okres 30 lat (koszt budowy doku⁷² – [...] tys. zł; szacowany koszt leasingu [...] tys. zł); planowane nakłady związane z pozyskaniem doku oszacowano na [...] tys. zł (mają być sfinansowane w całości z ww. przychodów ze sprzedaży aktywów zlokalizowanych w Świnoujściu), z czego infrastrukturę nowego doku oszacowano na [...] tys. zł⁷³, koszt nowego nabrzeża na [...] tys. zł, place odkładcze na [...] tys. zł; przy założeniu nakładów inwestycyjnych na poziomie ogółem [...] tys. zł (w tym ww. koszt doku i infrastruktury) oraz włączenia doku nr 8 do eksploatacji 1 stycznia 2022 r., nominalny okres zwrotu nakładów obliczono na [...] lat, zdyskontowany zwrot z inwestycji na [...] lata, wartość NPV⁷⁴ na [...] mln zł, wskaźnik IRR⁷⁵ na [...] %;
- wycofanie z eksploatacji doku nr 1, 2 i 6 oraz dwóch pontonów; oszacowano, iż przeciętne przychody w ujęciu rocznym z nowego doku będą w latach 2023-2030 wynosiły [...] tys. zł⁷⁶, tj. o [...] tys. zł więcej, niż wynosiły przeciętne roczne przychody uzyskiwane przez Spółkę z ww. wycofywanych aktywów; liczba remontowanych na nim jednostek wyniesie 24 rocznie, tj. o 39 jednostek mniej, niż remontowano na ww. wycofywanych aktywach; ponadto założono sprzedaż aktywów trwałych za kwotę [...] tys. zł; oszczędność na kosztach eksploatacyjnych – [...] tys. zł⁷⁷;
- przeniesienie doku nr 7 ze Świnoujścia do Szczecina (koszt operacji ok. [...] tys. zł⁷⁸); założono włączenie doku do eksploatacji w I kwartale 2021 r. oraz zwiększenie przeciętnych przychodów uzyskiwanych z tego aktywa o kwotę [...] tys. zł rocznie (wzrost z przeciętnej kwoty [...] tys. zł uzyskiwanej w latach 2014-2019 do kwoty [...] tys. zł w latach 2021-2030), co uzasadniano ograniczeniem ilości aktywów dokowych o niższych parametrach technicznych oraz lepszą dostępnością do podwykonawców i własnych pracowników;
- relokację innych środków trwałych do Szczecina;
- wyeliminowanie kosztów stałych wynikających z rozproszenia działalności w wysokości [...] tys. zł; [...];
- modernizację systemu sprężonego powietrza – planowana oszczędność [...] tys. zł;
- wprowadzenie motywacyjnego systemu premiowania - planowana oszczędność [...] tys. zł;
- ograniczenie innych kosztów ponoszonych przez Spółkę⁷⁹;
- zmianę struktury zatrudnienia; [...];
- zaciągnięcie pożyczek/kredytów w 2020 r. w kwocie [...] tys. zł, odbudowę kapitałów własnych począwszy od 2026 r.

⁷¹ Maksymalnym ciężarze dokowanych statków – 22 tys. ton, długości całkowitej – ok. 235,6 m, długości podporowej – ok. 213 m

⁷² Budowa doku została zlecona przez FRS S.A. Stoczni Szczecińskiej „Wulkan” Sp. z o. o.

⁷³ W tym: pomost przydokowy – [...] tys. zł, przebudowa nabrzeża – [...] tys. zł, dalby dokowe – [...] tys. zł, demontaż starego pomostu – [...] tys. zł, głębia dokowa – [...] tys. zł, infrastruktura lądowa tj. przecisk kabla 15k – [...] tys. zł; wycena wykonana przez firmę zewnętrzną.

⁷⁴ Wartość zaktualizowana netto.

⁷⁵ Wewnętrzna stopa zwrotu.

⁷⁶ W głównych założeniach do planu wskazano, że przychody z doku nr 8 wyniosą [...] tys. zł w 2022 r., [...] tys. zł w 2023 r., [...] tys. zł w 2024 r., [...] tys. zł w 2025 r., [...] tys. zł w 2026 r., [...] tys. zł w 2027 r., [...] tys. zł w 2028 r., [...] tys. zł w 2029 r., [...] tys. zł w 2030 r.

⁷⁷ Na str. 60 planu wskazano, iż oszczędność ta wyniesie [...] tys. zł, na str. 56 była to kwota [...] tys. zł.

⁷⁸ W Planie koszt tej operacji oszacowano w jednych zapisach na kwotę [...] tys. zł, w innych na kwotę – [...] tys. zł.

⁷⁹ Poprzez m.in. częściową likwidację zakładowej straży pożarnej – szacowana oszczędność [...] tys. zł⁷⁹; ograniczenie kosztów przewozów pracowniczych ([...] tys. zł); ograniczenie zakresu medycznej pomocy doraźnej ([...] tys. zł); przeniesienie punktu kontroli dostępu ([...] tys. zł); rezygnację z usługi utrzymania terenów zielonych i powierzenie tych obowiązków nowozatrudnionemu pracownikowi ([...] tys. zł); zakup wózków widłowych, ładowarki, ciągnika (oszczędność na kosztach napraw wysłużonego sprzętu – [...] tys. zł); optymalizację powierzchni magazynowych (począwszy od 2026 r., planowana oszczędność w latach 2026-2030 – [...] tys. zł);

Efektom działań naprawczych miało być osiągnięcie przez Spółkę zysku netto w latach 2020-2030 w kwotach: [...] tys. zł w 2020 r., [...] tys. zł w 2021 r., [...] tys. zł w 2022 r., [...] tys. zł w 2023 r., [...] tys. zł w 2024 r., [...] tys. zł w 2025 r., [...] tys. zł w 2026 r., [...] tys. zł w 2027 r., [...] tys. zł w 2028 r., [...] tys. zł w 2029 r., [...] tys. zł w 2030 r.⁸⁰ W tym założeniu zaplanowano pokrycie straty z lat ubiegłych (prognozowanej na kwotę [...] tys. zł w 2020 r.) z końcem 2027 r. Spółka nie zaplanowała generowania przychodów ze sprzedaży w segmencie produkcji specjalnej począwszy od 2021 r. oraz nowych budów począwszy od 2022 r.

(akta kontroli str. 475-705)

Kierownik Działu Kontrollingu i Finansów Stoczni wyjaśniła⁸¹, że:

- Program naprawczy z marca 2017 r. został opracowany przez Stocznię przy udziale pracowników PGZ System Sp. z o.o. (w ramach obsługi finansowo-księgowej Stoczni; *Koszt poniesiony z tego tytułu przez MSR Gryfia SA zawierał się w comiesięcznych fakturach wystawianych standardowo przez PGZ System Sp. z o.o.*) oraz MARS FIZ i KPMG Audyt Sp. z o.o. w zakresie modelu obliczeniowego. *Zleceńdawcą dla KPMG był ówczesny właściciel Spółki – MARS FIZ, który refakturował część wydatków w kwocie 130 139,55 zł na MSR Gryfia;*
- Założenia do Planu Naprawczego (z marca 2019 r.) zostały opracowane przez Stocznię pod kierownictwem ówczesnego Dyrektora Finansowego pełniącego funkcję doradcy restrukturyzacyjnego z ramienia FRS SA;
- Plan Modernizacji został opracowany samodzielnie przez MSR Gryfia.

(akta kontroli str. 13, 18-22, 24, 1415, 1420-1421, 1424-1441)

Według informacji⁸² otrzymanej od [...] na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, otrzymywała ona co kwartał od Spółki informacje o stanie realizacji planów naprawczych, wskazując m.in. na uzyskanie następujących efektów:

a) stan na koniec III kwartału 2019 r.:

- pozyskano finansowanie długoterminowe dla budowy lodołamaczy oraz remontu ORP Lublin,
- oszczędności na wynagrodzeniach (miesięcznie o kwotę [...] zł) w wyniku przeprowadzenia programu dobrowolnych odejść; koszt przeprowadzenia programu wyniósł [...] zł,
- okresową poprawę płynności finansowej, m.in. zmniejszenie poziomu zobowiązań przeterminowanych z kwoty [...] zł do kwoty [...] zł - taką samą daną zaprezentowano w informacji z realizacji planu według stanu na koniec 2019 r., I kwartału 2020 r., II kwartału 2020 r.),
- poprawiono terminowość realizacji projektów (m.in. remontów jednostek [...]) - taką samą daną zaprezentowano w informacji z realizacji planu według stanu na koniec 2019 r., I kwartału 2020 r., II kwartału 2020 r.);
- zmniejszono koszty transportu pracowników (od września 2019 r. miesięcznie o kwotę [...] tys. zł netto),
- wyeliminowano nieszczelności sprężonego powietrza na głównych rurociągach oraz zamontowano 10 odwadniaczy na 10 zbiornikach (oszczędność w kwocie [...] tys. zł rocznie),
- rozpoczęto wymianę oświetlenia na oprawy LED – szacowana oszczędność [...] zł rocznie,

b) stan na koniec IV kwartału 2019 r.:

⁸⁰ Według prognoz Spółka od 2022 r. będzie płaciła podatek dochodowy. W latach 2020-2021 r. wynik netto był równy wynikowi brutto.

⁸¹ Pismo z dnia 10 maja 2021 r.

⁸² Pismo z dnia 27 września 2021 r.

- zmniejszono koszty dzierżawy z tytułu rezygnacji z punktu dostępu na Wulkanie o [...] tys. zł (taką samą daną zaprezentowano w informacji za I kwartał 2020 r.);
 - uzyskano oszczędności na kosztach dystrybucji energii elektrycznej w kwocie [...] tys. zł rocznie (taką samą daną zaprezentowano w informacji za I kwartał 2020 r., II kwartał 2020 r.);
 - c) stan na koniec I kwartału 2020 r.:
 - zmniejszono koszty transportu pracowników (od stycznia 2020 r. o [...] tys. zł miesięcznie (taką samą daną zaprezentowano w informacji za II kwartał 2020 r.);
 - d) stan na koniec IV kwartału 2020 r.:
 - wstrzymano produkcję w zakładzie w Świnoujściu i rozpoczęto proces tzw. zwolnień grupowych;
 - rozpoczęto relokację aktywów do zakładu w Szczecinie;
 - w Szczecinie rozpoczęto modernizację miejsca cumowania doku pływającego nr 7 ze Świnoujścia;
 - w 2020 r. nastąpił spadek absencji w zakładzie w Szczecinie o 1 491 h;
 - zawarto umowę leasingu nowego doku z FRS SA;
 - e) stan na koniec I kwartału 2021 r.:
 - podpisano umowę na dokończenie budowy budynku socjalnego dla pracowników;
 - rozpoczęto proces sprzedaży środków trwałych wyłączonych z użytkowania;
 - rozpoczęto ostatnią fazę prac i prób morskich w zakresie remontu ORP Lublin;
 - f) stan na koniec II kwartału 2021 r.:
 - rozpoczęto eksploatację doku nr 7 w zakładzie w Szczecinie;
 - rozpoczęto prace z biurem projektowym wykonującym projekt modernizacji infrastruktury Spółki na rzecz posadowienia nowego doku;
 - kontynuowano proces sprzedaży środków trwałych wyłączonych z użytkowania.
- (akta kontroli str. 13129-13153)

1.3. Zarząd Stoczni wyjaśnił⁸³: (...) według najlepszej wiedzy obecnego zarządu w okresie jego działania w MSR, poza przekazanymi dokumentami, nie zamawiała strategii działalności lub długoterminowych modeli finansowych innych, niż plany/programy naprawcze/modernizacyjne.

(akta kontroli str. 11683-11684, 12773)

1.4. Pismem z 8 listopada 2017 r. Zarząd MS TFI wystąpił do Zarządu Stoczni o przedstawienie analizy działalności stoczniowej przedsiębiorstwa z podziałem na lokalizację Szczecin i Świnoujście (tj. m.in. w zakresie ich: rentowności; efektywności i wydajności pracowników poszczególnych działów; średniej wartości sprzedaży na jednego handlowca). Wskazał ponadto: (...) Ze względu na trudności w uzyskaniu finansowania zewnętrznego i prognozowanego niewykonania planu sprzedaży należy liczyć się z koniecznością sprzedaży części aktywów w Szczecinie lub Świnoujściu w celu zapewnienia finansowania niezbędnego do dalszego funkcjonowania firmy. Dlatego prosimy również o przeanalizowanie możliwych następstw decyzji polegających na skoncentrowaniu działalności stoczniowej tylko w jednym zakładzie. (...) W związku z prognozowanym niezrealizowanym planem sprzedaży oraz ujemnym wynikiem EBITDA oczekujemy przedstawienia i podjęcia przez Zarząd natychmiastowych i radykalnych działań restrukturyzacyjnych.

(akta kontroli str. 5819-5820)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Świnoujściu w odpowiedzi na pytanie, czy przed podpisaniem umowy na remont okrętu ORP Lublin planowano jego realizację w Szczecinie i jakie czynniki zdecydowały o wskazaniu Świnoujścia jako miejsca realizacji kontraktu w umowie zawartej z Komendą w dniu 20 grudnia 2017 r.,

⁸³ Pismo z dnia 20 września 2021 r.

zeznał⁸⁴: (...) Ja zostałem odwołany z Zarządu na przełomie listopada i grudnia 2017 r. (...) W drugiej połowie listopada wyszedł potencjalny problem z likwidacją zakładu w Świnoujściu. Robiliśmy symulacje jakie efekty dla Spółki dałoby zamknięcie Świnoujścia. Ta informacja dotarła do załogi i z tego tytułu miało miejsce specjalne posiedzenie Rady Miejskiej Świnoujścia odnośnie działalności zakładu w Świnoujściu. Byłem na nim m.in. ja, Prezes Zarządu Stoczni, (...) Prezes Mars, który stwierdził, że plotki o zamknięciu Świnoujścia są nieprawdziwe i okręt będzie remontowany właśnie w Świnoujściu.

(akta kontroli str. 9933-9937)

Zarząd Stoczni powrócił do koncepcji sprzedaży Zakładu w Świnoujściu (w formie zorganizowanej części przedsiębiorstwa) w planie naprawczym przyjętym w dniu 7 listopada 2018 r. W trakcie jego opracowywania (pismem z 25 października 2018 r.) MSR Gryfia SA zadeklarowała Liderowi Konsorcjum chęć zmiany miejsca realizacji remontu okrętu, tj. jego przebazowania do Szczecina.

Uchwałą z dnia 4 grudnia 2018 r. do ww. planu wprowadzono drugi wariant projekcji finansowych, w którym nie planowano transakcji zbycia Zakładu w Świnoujściu. Tydzień później (w dniu 11 grudnia 2018 r.) Zarząd Spółki postanowił zmienić miejsce realizacji naprawy okrętu, tj. przeholować go ze Świnoujścia do Szczecina, na co otrzymał zgodę Komendy w dniu 13 lutego 2019 r.

Plan naprawczy nie uzyskał zatwierdzenia Rady Nadzorczej Spółki. Zobowiązała ona Zarząd do jego zmiany oraz skonsultowania treści ze *stroną społeczną w zakresie planowanej redukcji zatrudnienia*. W „Założeniach do Planu Naprawczego”, przyjętych przez Zarząd Stoczni uchwałą z dnia 25 marca 2019 r., wycofano się ze sprzedaży zakładu w Świnoujściu. Zarząd przyjął do realizacji zmieniony program naprawczy uchwałą z dnia 29 maja 2019 r. a 3 czerwca 2019 r. plan uzyskał zatwierdzenie Rady Nadzorczej Stoczni.

W tym czasie (3 kwietnia 2019 r.) doszło już do przebazowania okrętu do Szczecina.

(akta kontroli str. 256-474, 8718-8730)

Do koncepcji sprzedaży Zakładu w Świnoujściu powrócono w wyniku przyjęcia w dniu 21 sierpnia 2020 r. Planu Modernizacji MSR Gryfia SA na lata 2020-2030. Plan ten został zatwierdzony przez Radę Nadzorczą uchwałą z dnia 26 sierpnia 2020 r.

(akta kontroli str. 475-705)

1.5. Stocznia posiadała operat szacunkowy prawa użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynków na terenie zakładu w Świnoujściu. Sporządzenie wyceny zostało zlecone podmiotom zewnętrznym:

– [...] za cenę [...] tys. zł [...]⁸⁵;

– [...] za cenę [...] tys. zł [...].

[...] wydała także opinię określającą wartość składników rzeczowego majątku trwałego⁸⁶ (opinia z [...]), w której wskazała, że oszacowana wartość przedmiotu wyceny wyniosła [...].

(akta kontroli str. 13-14, 18-20, 1053-1345)

1.6. Walne Zgromadzenie Wspólników Spółki 10 września 2020 r. wyraziło zgodę na wszczęcie przez Zarząd Stoczni procedury zbycia prawa własności i prawa wieczystego użytkowania nieruchomości wraz z prawem własności posadowionych na nich zabudowań położonych w Świnoujściu przy ul. Ludzi Morza. Uchwałą z dnia

⁸⁴ Protokół przesłuchania świadka z dnia 15 września 2021 r.

⁸⁵ [...].

⁸⁶ [...].

7 października 2020 r. Zarząd określił cenę wywoławczą w przetargu na kwotę 58 100 tys. zł⁸⁷.

(akta kontroli str. 5629-5635)

Postępowanie przetargowe na zbycie nieruchomości położonych w Świnoujściu Spółka prowadziła w oparciu o regulamin postępowania prowadzonego w trybie przetargu w sprawie przeniesienia prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych i sprzedaży prawa własności zabudowy nieruchomości, położonych w Świnoujściu przy ul. Ludzi Morza. Termin składania ofert zmieniano z 6 na 11 listopada 2020 r. i kolejno na 15 stycznia 2021 r. Ogłoszenia o postępowaniu były publikowane m.in. w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim. Ofertę w trzecim terminie złożył jeden podmiot. [...] ⁸⁸ [...].

Negocjacje w sprawie zapisów umowy były prowadzone według protokołu postępowania w dniach: [...]. Ogłoszenie o wyniku przetargu opublikowano 17 maja 2021 r. (przedwstępna warunkowa umowa sprzedaży zawarta została 14 maja 2021 r.).

Zarząd Stoczni 31 maja 2021 r. wystąpił do Walnego Zgromadzenia z wnioskiem o wyrażenie zgody na zbycie nieruchomości. We wniosku wskazano m.in., iż zbycie prawa użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych i sprzedaży prawa własności zabudowy nieruchomości, następuje w wyniku realizacji założeń Planu Modernizacji MSR Gryfia SA z sierpnia 2020 r. Stwierdzono także: *Dodatkową przesłanką przemawiającą za zbyciem nieruchomości w Świnoujściu jest utrata zdolności do generowania w tej lokalizacji dodatnich wyników finansowych (...).* [...].

(akta kontroli str. 5636-5705, 5741-5810, 9423-9448)

We wniosku z 31 maja 2021 r. do Rady Nadzorczej, Zarząd Stoczni wskazał, że najkorzystniejszym wariantem dla Spółki jest zbycie nieruchomości znajdujących się w zakładzie w Świnoujściu za cenę 58,1 mln zł. Stwierdził ponadto: [...]

(akta kontroli str. 5297-5319, 5636-5705, 5741-5810, 9423-9448)

Rada Nadzorcza 14 czerwca 2021 r. pozytywnie zaopiniowała wniosek Zarządu do Walnego Zgromadzenia o wyrażenie zgody na zbycie nieruchomości położonych w Świnoujściu.

(akta kontroli str. 5811-5812)

Umowa przedwstępna na sprzedaż pięciu działek⁸⁹ położonych w Świnoujściu przy ul. Ludzi Morza o łącznej pow. 21 ha została zawarta 14 maja 2021 r.⁹⁰ z Euro Terminal Real Estate sp. z o.o.⁹¹ za cenę 58 101 000 zł netto⁹². [...] ⁹³ [...]. W umowie ustanowiono [...] ⁹⁴ [...].

[...].

(akta kontroli str. 5649-5798, 9449-9453)

⁸⁷ [...].

⁸⁸ [...].

⁸⁹ Działka nr: 24 o pow. 0,4504 ha; 245/5 o pow. 18,5427 ha; 246 o pow. 0,2022 ha (położone w granicach portu morskiego w Świnoujściu, obręb Warszów 14, przy ul. Ludzi Morza); 7 o pow. 0,4817 ha oraz 9 o pow. 1,3695 ha (obręb 0013 Ognica 13, przy ul. Ludzi Morza). Spółka posiadała prawa użytkowania wieczystego gruntów oraz prawo własności posadowionych na nich budynków, właścicielem był Skarb Państwa. [...].

⁹⁰ Strony zastrzegły, że umowa sprzedaży zostanie zawarta najpóźniej do [...]. Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście S.A. prawa do nieruchomości (działki nr 24, 245/5, 246) na podstawie art. 4 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich. Minister właściwy ds. gospodarki morskiej ma prawo w trybie art. 3 ww. ustawy do udzielenia ostatecznej, prawomocnej i bezwarunkowej zgody na dokonanie czynności prawnej polegającej na sprzedaży działek nr 24, 245/5, 246 położonych w granicach portu morskiego w Świnoujściu). [...].

⁹¹ [...]; dalej także: Kupujący.

⁹² [...].

⁹³ [...].

⁹⁴ [...].

W związku z zawarciem 14 maja 2021 r. umowy przedwstępnej warunkowej umowy sprzedaży zbycia nieruchomości położonej w Świnoujściu, strony określiły warunki zawieszające [...]; dotyczyły one m.in.:

- udzielenia przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej w terminie do dnia 14 października 2021 r. ostatecznej, prawomocnej i bezwarunkowej zgody na dokonanie czynności prawnej polegającej na sprzedaży nieruchomości położonej w granicach portu morskiego w Świnoujściu ([...])⁹⁵;
- uzyskania uchwały WZA Stoczni zawierającej zgodę na zawarcie umowy sprzedaży na warunkach określonych umową w terminie [...];
- [...];
- w części dotyczącej zawarcia umowy sprzedaży nieruchomości ³⁹⁶ - niewykonania przez Zarząd Morskich Portów Szczecin i Świnoujście SA przysługującego mu prawa wobec nieruchomości [...] ⁹⁷ zgodnie z art. 4 ust. 1 *ustawy o portach i przystaniach morskich*, a w przypadku nieskorzystania przez ten podmiot z ww. prawa, niewykonania przez Skarb Państwa przysługującego mu prawa wobec opisanych nieruchomości zgodnie z art. 4 ust. 2 *ustawy o portach i przystaniach morskich*, w terminie 6 miesięcy od daty zawiadomienia uprawnionego podmiotu o zawarciu Umowy Warunkowej Sprzedaży nieruchomości [...].

(akta kontroli str. 5649-5798)

Zarząd Stoczni nie przekazał NIK⁹⁸ wniosku Stoczni o wyrażenie zgody na zbycie nieruchomości w Świnoujściu, decyzji z 25 sierpnia 2021 r. wydanej przez Ministra Infrastruktury oraz umowy z 23 września 2021 r. zawartej z Euro Terminal Real Estate Sp. z o.o.

(akta kontroli str. 13235)

Kierownik Działu Kontrollingu i Finansów Stoczni zeznała⁹⁹: *W dniu 23 września 2021 r. podpisano warunkową umowę sprzedaży z Euro-Terminalem. Od tego czasu Zarząd Portów Morskich Szczecin-Świnoujście oraz kolejno Skarb Państwa mają 6 miesięcy na skorzystanie z prawa pierwokupu.*

(akta kontroli str. 13096-13099)

1.7. W badanym okresie Spółka dokonała sprzedaży części posiadanych składników majątku trwałego za cenę ogółem [...] tys. zł netto¹⁰⁰, w tym motorówki, promu, przyczep, ciągnika, samochodów osobowych, żurawi stoczniowych, samochodu ciężarowego, karetki, podnośnika, transportera.

Według danych Stoczni¹⁰¹, w trakcie procedury przetargowej były następujące aktywa: dok pływający SSR-1 (cena wywoławcza od 1 800 tys. USD do 1 250 000 USD; wycena rzeczoznawcy na kwotę w przedziale [...] tys. zł – [...] tys. zł); dok pływający SSR-2 (cena wywoławcza 660 tys. USD; wycena rzeczoznawcy na kwotę [...] tys. zł); dok pływający MSR-1 (cena wywoławcza od 2 500 tys. USD; wycena rzeczoznawcy na kwotę [...] tys. zł); dok ponton pływający PN-SSR-2 (cena wywoławcza od 600 tys. USD do 540 tys. USD; wycena rzeczoznawcy na kwotę [...] tys. zł); barka mazutowa (cena wywoławcza od 350 tys. zł do 315 tys. zł; wycena rzeczoznawcy na kwotę [...] tys. zł). Spółka wskazała, iż według stanu na 16 września 2021 r., spośród

⁹⁵ Według art. 3 ust. 2 *ustawy z dnia 20 grudnia 1996 r. o portach i przystaniach morskich* (Dz. U. z 2021 r. poz. 491; dalej także: *ustawa o portach i przystaniach morskich*), wszczęcie postępowania o wyrażenie zgody, następowało na wniosek podmiotu, który zamierzał rozporządzić nieruchomością w zakresie posiadanego prawa.

⁹⁶ [...].

⁹⁷ [...].

⁹⁸ NIK wniosowała o te dokumenty w piśmie z dnia 27 września 2021 r.

⁹⁹ Protokół przesłuchania świadka z dnia 27 września 2021 r.

¹⁰⁰ Z czego w 2021 r. dokonano sprzedaży na kwotę ogółem [...] tys. zł netto.

¹⁰¹ Pismo z dnia 16 września 2021 r.

ww. składników majątku, otrzymała ofertę na zakup doko pontonu pływającego PN-SSR-2. Sprzedaż była w trakcie procedowania.

Sprzedaży składników wysokocennych dokonywano na podstawie wyceny rzeczoznawcy majątkowego. W każdym przypadku w dokumentacji dotyczącej zbycia danego aktywa był protokół komisji likwidacyjnej, która oceniała jego stan techniczny i przydatność do dalszego użytkowania. Ogłoszenia o sprzedaży aktywów były zamieszczane na stronie internetowej MSR Gryfia SA, na portalu internetowym gospodarkamorska.pl i shibroker.pl. Przetargi na sprzedaż promu, doków, barki mazutowej, holownika prowadzone były na podstawie regulaminu.

(akta kontroli str. 4740-5096, 9976-10191, 12971-13085)

1.8. Z powodu zakończenia działalności zakładu w Świnoujściu, MSR Gryfia wszczęła procedurę zwolnień grupowych¹⁰². Rozpoczęto ją 28 października 2020 r. od zawiadomienia skierowanego do zakładowych organizacji związkowych. Objęto nią 198 pracowników ([...]), których miejscem świadczenia pracy był zakład w Świnoujściu. [...]. W 13 przypadkach umowy o pracę uległy rozwiązaniu w wyniku upływu czasu, na jaki były zawarte. Wszystkim pracownikom objętym tzw. grupowym zwolnieniem zaproponowano zatrudnienie w zakładzie pracy w Szczecinie. Zgodę na zmianę warunków pracy w zakresie miejsca jej świadczenia wyraziło [...] osób. Kierownik Biura Zarządu Stoczni wskazała¹⁰³, że odwołania od wypowiedzeń dokonanych w ramach tzw. zwolnień grupowych złożyło do sądu pracy łącznie 97 pracowników.

(akta kontroli str. 3951-4035, 4056-4067)

Badanie procedury zwolnień grupowych u pięciu losowo wybranych pracowników wykazało, że:

- w dwóch przypadkach pracownicy byli objęci szczególną ochroną (jeden z tytułu pozostawania na urlopie macierzyńskim, drugi - z tytułu tzw. ochrony przedemerytalnej) - zgodnie z art. 5 ust. 5 *ustawy o zwolnieniach grupowych*, wręczono im wypowiedzenia zmieniające warunki pracy (w zakresie miejsca świadczenia pracy – z zakładu pracy w Świnoujściu, na zakład pracy w Szczecinie); jeden z pracowników wyraził na zgodę na tę zmianę;
- w każdym przypadku data złożenia wypowiedzenia była zgodna z art. 6 ust. 1 *ustawy o zwolnieniach grupowych* oraz postanowieniem §3 ust. 2 Regulaminu, a okres wypowiedzenia odpowiadał treści art. 36 §1 *ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy*¹⁰⁴; wypowiedzenia umów o pracę oraz warunków pracy zawierały przyczyny je uzasadniające oraz pouczenie o prawie do złożenia odwołania do sądu pracy, co było zgodne z art. 30 §4 i §5 w zw. art. 42 §1 *kodeksu pracy*; w myśl art. 42 §3 *kodeksu pracy*, w wypowiedzeniach warunków pracy wskazano pouczenie o skutkach niezłożenia oświadczenia o odmowie przyjęcia zaproponowanych warunków przed upływem połowy okresu wypowiedzenia; we wszystkich przypadkach rozwiązanie umowy o pracę nastąpiło w terminie zgodnym z art. 6 ust. 2 *ustawy o zwolnieniach grupowych*.

(akta kontroli str. 4701-4702, 11677-11682, 11684-11685, 12943-12948)

W związku z przeprowadzoną procedurą zwolnień grupowych Stocznia wypłaciła na rzecz pracowników, którzy zostali nią objęci łącznie kwotę [...] tys. zł brutto¹⁰⁵ z tytułu odpraw pieniężnych i kwotę [...] tys. zł brutto¹⁰⁶ z tytułu wypłaty ekwiwalentu

¹⁰² Przedmiotowa procedura była przeprowadzana na podstawie *ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn niedotyczących pracowników* (Dz. U. z 2018 r. poz. 1969, ze zm.); dalej także: *ustawa o zwolnieniach grupowych*.

¹⁰³ Pismo z dnia 26 maja 2021 r.

¹⁰⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1320, ze zm.; dalej także: *kodeks pracy*.

¹⁰⁵ Z tego: [...] zł w 2020 r., [...] zł w 2021 r.

¹⁰⁶ Z tego: [...] zł w 2020 r., [...] zł w 2021 r.

pieniężnego za niewykorzystaną część urlopu wypoczynkowego. Łączna kwota wynagrodzeń za okres wypowiedzenia umowy o pracę wypłacona pracownikom zakładu w Świnoujściu, z którymi zostały rozwiązane umowy w ramach procedury zwolnień grupowych wyniosła [...] tys. zł brutto¹⁰⁷.

(akta kontroli str. 12510-12515)

1.9. Uchwałą nr 8 z dnia 10 lipca 2020 r. Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki zaakceptowało i wyraziło zgodę na: nabycie lub leasing lub przyjęcie do korzystania w innej formie aktywa trwałego – doku pływającego do 30 000 TLC oraz zaciągnięcie przez Spółkę zobowiązań do kwoty nie wyższej niż [...] mln zł jako kwoty kosztów bezpośrednich, związanych z planowaną inwestycją, tj. pozyskaniem doku; zaciągnięcie zobowiązań koniecznych do rozbudowy i przebudowy infrastruktury i rozbudowy, remontu, zakupu urządzeń towarzyszących niezbędnym do funkcjonowania ww. doku; zaciągnięcie zobowiązań niezbędnych do realizacji kosztów finansowych związanych z planowaną inwestycją, tj. pozyskaniem doku; dokonanie obciążeń rzeczowych i obligacyjnych majątku ruchomego i nieruchomego Spółki w tym w szczególności poprzez ustanowienie hipotek, zastawów rejestrowych i zwykłych, niezbędnych dla realizacji ww. zadań; ustalenie i wykonanie innych niż powyższe warunków pozyskania i korzystania z doku do uznania Zarządu Spółki.

(akta kontroli str. 5627-5628)

W Planie Modernizacji MSR Gryfia SA z sierpnia 2020 r. założono m.in. działanie polegające na pozyskaniu nowego doku (nr 8) o nośności ok. 27 tys. ton¹⁰⁸. Dok miał być pozyskany w drodze leasingu operacyjnego na okres 30 lat. Koszt jego budowy¹⁰⁹ oszacowano na kwotę [...] mln zł a szacowany koszt leasingu na kwotę [...] tys. zł. Planowane nakłady związane z pozyskaniem doku oszacowano na [...] tys. zł, z założeniem, iż będą one sfinansowane w całości z ww. przychodów ze sprzedaży aktywów zlokalizowanych w Świnoujściu, z czego: infrastrukturę doku oszacowano na [...] tys. zł¹¹⁰; koszt nowego nabrzeża na [...] tys. zł; place odkładcze na [...] tys. zł. Przy założeniu nakładów inwestycyjnych na poziomie ogółem [...] mln zł¹¹¹ oraz włączenia doku do eksploatacji 1 stycznia 2022 r., nominalny okres zwrotu nakładów obliczono na 13 lat, zdyskontowany zwrot z inwestycji na 23 lata, wartość NPV¹¹² na [...] mln zł, wskaźnik IRR¹¹³ na 6,7%¹¹⁴.

We wniosku inwestycyjnym z sierpnia 2020 r., stanowiącym załącznik do Planu Modernizacji założono, że na nowym doku będą 2 dokowania/m-c o wartości [...] - [...] tys. EURO każde (rocznie ok. [...] mln zł przychodu) i w przyszłości 2,5 dokowań (ok. [...] mln zł). Lokalizacja doku (w miejsce doku nr 1) została ustalona w oparciu o „Analizę nawigacyjną Odry Zachodniej w rejonie wyspy Gryfia uwzględniającą lokalizację doku pływającego przy Nabrzeżu Gdyńskim”¹¹⁵ oraz „Opinię techniczną możliwości zamulenia dna w rejonie projektowanego postawienia doku pływającego przy nabrzeżu Gdyńskim w MSR Gryfia w Szczecinie”.

(akta kontroli str. 475-705)

¹⁰⁷ Z tego; [...] zł w 2020 r., [...] zł w 2021 r.

¹⁰⁸ Maksymalnym ciężarze dokowanych statków – 22 tys. ton, długości całkowitej – ok. 235,6 m, długości podporowej – ok. 213 m

¹⁰⁹ Budowa doku została zlecona Stoczni Szczecińskiej Wulkan Sp. z o. o. przez FRS S.A.

¹¹⁰ W tym: pomost przydokowy – [...] tys. zł, przebudowa nabrzeża – [...] tys. zł, dalby dokowe – [...] tys. zł, demontaż starego pomostu – [...] tys. zł, głębia dokowa – [...] tys. zł, infrastruktura lądowa tj. przecisk kabla 15k – [...] tys. zł; wycena wykonana przez firmę zewnętrzną (str. 32 wniosku inwestycyjnego).

¹¹¹ W tym koszt doku – [...] mln zł i infrastruktury – [...] mln zł.

¹¹² Wartość zaktualizowana netto.

¹¹³ Wewnętrzna stopa zwrotu.

¹¹⁴ Str. 37 we wniosku inwestycyjnym.

¹¹⁵ Dokument został uzgodniony „bez uwag” przez Urząd Morski w Szczecinie (str. 658 w aktach kontroli).

W dniu 14 września 2020 r. Stocznia zawarła z FRS SA umowę inwestycyjną, w której postanowiono m.in., że w ramach modernizacji infrastruktury Spółka w szczególności: zdemontuje stary i zbuduje nowy pomost technologiczny (pirs) wraz z dalbami kotwiącymi; przebuduje Nabrzeże Gdyńskie; wykona prace pogłębiające w rejonie inwestycji; wykona infrastrukturę lądową (w tym przecisk kabla zasilającego pod ciekiem wodnym); zbuduje podczyszczalnię na nabrzeżu do oczyszczania ścieków z doku i wprowadzania ich do wód powierzchniowych; wykona inne prace niezbędne do posadowienia doku. W umowie wskazano, że budżet inwestycji polegającej na modernizacji infrastruktury MSR Gryfia SA wynosił [...] tys. zł. Stocznia zobowiązała się do sfinansowania inwestycji ze środków własnych pozyskanych ze sprzedaży nieruchomości położonych w Świnoujściu przy ul. Ludzi Morza. Strony umowy zobowiązały się do zawarcia kontraktu na budowę doku oraz umowy leasingu tego doku.

(akta kontroli str. 13110, 13287-13303)

W dniu 14 września 2020 r. Stocznia (jako Korzystający) zawarła z FRS SA (jako Finansującym) oraz Stocznia Szczecińską Wulkan Sp. z o.o. (jako Wykonawcą) kontrakt nr BIZM/34/2020 na budowę doku nr 8. Wykonawca zobowiązał się zaprojektować, wybudować i dostarczyć dok w terminie 17 miesięcy od dnia wejścia w życie kontraktu. Cena kontraktowa netto doku została ustalona na kwotę [...] tys. zł (z możliwością jej waloryzacji na podstawie średniej ceny materiałów stalowych).

(akta kontroli str. 5128-5236)

W dniu 17 grudnia 2020 r. Stocznia zawarła z FRS SA umowę leasingu doku nr 8, w której: wartość początkowa przedmiotu leasingu wynosiła [...] tys. zł; okres leasingu 360 miesięcy poczynając od daty podpisania protokołu odbioru przedmiotu leasingu; raty kapitałowe po [...] tys. zł, marża [...] % prowizja przygotowawcza została ustalona na łączną kwotę [...] tys. zł¹¹⁶.

Tego dnia Stocznia zawarła z FRS SA także dwie umowy pożyczki¹¹⁷ na łączną kwotę 6 000 tys. zł, z tego:

- na kwotę 4 000 tys. zł - umowa pożyczki nr 7; przeznaczenie - finansowanie i refinansowanie podwyższonych kosztów powstałych w związku z zawarciem umowy leasingu, w tym kosztów finansowych i opłat z tytułu leasingu; spłata jednorazowo do 31 grudnia 2023 r.; koszty - prowizja [...] % wartości pożyczki, tj. [...] tys. zł, oprocentowanie zmienne WIBOR [...] p.a.; Stocznia uruchomiła 19 lutego 2021 r. obie transze pożyczki w łącznej kwocie [...] tys. zł¹¹⁸ (według umowy druga transza w kwocie [...] tys. zł miała być przeznaczona w szczególności na pokrycie rat odsetkowych ujętych w opłatach leasingowych; Stocznia zawnioskowała o jej uruchomienie pismem z 16 lutego 2021 r., mimo że przedmiot leasingu jeszcze nie powstał); otrzymane środki zostały wykorzystane w wysokości [...] tys. zł, w tym na: prowizję przygotowania leasingu ([...] tys. zł), opłatę notarialną za oświadczenie o poddaniu się egzekucji ([...] tys. zł), opłatę za wpis do rejestru zastawów ([...] tys. zł), odsetki od pożyczki 9[...] tys. zł);
- na kwotę 2 000 tys. zł - umowa pożyczki nr 8; przeznaczenie - finansowanie wydatków inwestycyjnych na rozwój infrastruktury okołodokowej dla doku pływającego nr 8; spłata jednorazowo do 31 grudnia 2023 r.; koszty - prowizja [...] % wartości pożyczki, tj. [...] tys. zł, oprocentowanie zmienne WIBOR [...] % p.a.; Stocznia wykazała wydatkowanie środków z pożyczki zgodnie z przeznaczeniem, tj. z transzy uruchomionej 29 grudnia 2020 r. w kwocie [...] tys. zł (po

¹¹⁶ Płatna w 8 ratach, z czego ostatnia rata w kwocie [...] zł mogła zostać skorygowana.

¹¹⁷ Do obu umów w dniu 18 sierpnia 2021 r. zostały zawarte aneksy w części dotyczącej zmiany zasad zabezpieczenia pożyczek.

¹¹⁸ Tj. o pomniejszeniu o koszty prowizji.

pomniejszeniu o koszty prowizji), zrealizowała wydatki (stan na 31 lipca 2021 r.) w wysokości [...] tys. zł, w tym na: zobowiązania wobec dostawców ([...] tys. zł), odsetki od pożyczki ([...] tys. zł), opłatę notarialną za oświadczenie o poddaniu się egzekucji ([...] tys. zł), opłatę sądową za wpis do rejestru zastawów ([...] zł), opłatę za wydanie pozwolenia przez Ministerstwo infrastruktury ([...] tys. zł).

(akta kontroli str. 5237-5293)

Kierownik Działu Kontrolingu i Finansów Stoczni zeznała¹¹⁹: *Na dzień dzisiejszy wydano ok. 1 mln zł. Zostały zakupione opracowania, analizy. Projekt tych prac realizuje projektant - firma [...]. Ma wykonać ten projekt w IV kwartale 2021 r. Prace budowlane planowane są do realizacji w przyszłym roku. Stocznia Szczecińska „Wulkan” Sp. z o.o. zgłaszała problemy z dotrzymaniem terminu realizacji zadania polegającego na budowie doku nr 8. Będzie to oczywiście powodowało konieczność zmian umów: kontraktu na budowę doku nr 8, umowy inwestycyjnej i umowy leasingu. Prawdopodobnie dok zostanie włączony do eksploatacji z końcem 2022 r.*

(akta kontroli str. 13096-13099)

Prezes Zarządu Stoczni Szczecińskiej „Wulkan” Sp. z o.o. poinformował¹²⁰ na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK: *Stocznia Szczecińska (...) od dnia zawarcia kontraktu nr BIZM/34/2020, w związku z gwałtownymi zmianami rynkowymi zarówno w zakresie cen stali jak i materiałów pochodnych, kilkakrotnie dokonywała aktualizacji kosztów budowy DOK w stosunku do wartości pierwotnie ustalonej, tj. [...] zł. O nowych kosztorysach informowano Strony kontraktu (...). Ostatnia wycena – z dnia 19.08.2021 r., zgodnie z aktualizowanym planem rzeczowo-finansowym pokazała koszt budowy na poziomie około [...] zł (...). Zmiana kosztów wynika zarówno ze wzrostu bezpośrednich kosztów materiałowych w stosunku do kalkulacji bazowej, jak również kosztów szczegółowego dostosowania rozwiązań projektowych (w zakresie projektu technicznego prototypu), kosztów przygotowania i wdrożenia budowy prototypu, zmieniających się warunków rynkowych odnośnie kosztów zewnętrznych przerobów (prefabrykacji i budowy) oraz cen materiałów pochodnych, agregatów i wyposażenia. Do informacji zostało załączone pismo z 19 sierpnia 2021 r. skierowane do stron kontraktu na budowę doku nr 8, w którym Prezes Zarządu Stoczni Szczecińskiej „Wulkan” Sp. z o.o. zawiadomił je o ww. koszcie budowy doku i wezwał do renegotjacji kontraktu.*

(akta kontroli str. 13155-13167)

Zarząd Stoczni nie przedstawił wyjaśnień na pytania NIK¹²¹ dotyczące aktualnych kosztów inwestycji infrastruktury dla doku nr 8 i źródeł finansowania wzrostu kosztów realizacji tego przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 12496-12505, 13086)

Według przekazanego przez FRS SA¹²² na podstawie art. 29 ust.1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, „Raportu z realizacji przedsięwzięcia związanego z modernizacją infrastruktury MSR „Gryfia” SA na potrzeby posadowienia DOKu nr 8” (stan na 30 września 2021 r.) przeprowadzono m.in. następujące działania:

- kontynuowany jest proces projektowania i uzgadniania dokumentacji projektu budowlanego;
- 22 września 2021 r. podpisano umowę z Eko-Inwest na pełnienie funkcji Inżyniera Kontraktu dla inwestycji;
- w czerwcu 2021 r. uzyskano pozwolenie na wznoszenie i wykorzystywanie sztucznych wysp;

¹¹⁹ Protokół przesłuchania świadka z dnia 27 września 2021 r.

¹²⁰ Pismem z dnia 27 sierpnia 2021 r.

¹²¹ Pismo z dnia 27 sierpnia 2021 r.

¹²² Pismo z dnia 14 października 2021 r.

- 16 sierpnia 2021 r. Dyrektor Urzędu Morskiego w Szczecinie na wniosek Stoczni wszczął postępowania w sprawie wydania pozwolenia na układanie i utrzymywanie podmorskich kabli na morskich wodach wewnętrznych;
- przewidywany termin opracowania projektu budowlanego to listopad 2021 r.; rozpoczęcie robót budowlanych planowane jest na I kwartał 2022 r.

W zakresie budżetu przedsięwzięcia, szacowanego na [...] mln zł w Raporcie wskazano: *W związku ze zmianą cen usług oraz materiałów budowlanych w tym stali, której koszt zakupu stanowi znaczną część w budżecie inwestycji (...) szacowany jest obecnie przewidywany wzrost kosztów inwestycji. Projektant przekazał wstępny kosztorys szacunkowy. Z uwagi na zaawansowanie prac projektowych oraz wprowadzane zmiany optymalizacyjne kosztorys ten wymaga przygotowania kolejnej rewizji, której wykonanie możliwe będzie po zakończeniu prac projektowych i przygotowaniu przedmiaru robót.*

W Raporcie wskazano ponadto, iż według stanu na koniec sierpnia 2021 r. w ramach inwestycji poniesiono nakłady w wysokości [...] zł.

(akta kontroli str. 13103-13105, 13110, 13287-13303)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Spółka skierowała do FRS SA wnioski o zmniejszenie wartości Funduszu Obsługi Zadłużenia pismem z 10 czerwca 2019 r. (wysłanym 13 czerwca 2019 r.), podczas gdy kwota nadpłaty na [...] była znana na koniec grudnia 2018 r. Spowodowało to zawyżenie zapłaconych z tytułu zawartej pożyczki odsetek o kwotę [...] zł, co było działaniem niegospodarnym.

Spółka w dniu 24 sierpnia 2018 r. zawarła z FRS SA umowę pożyczki na kwotę 16 941 000 zł, w której w §2 wskazano, że uruchomienie środków nastąpi w transzach. Według §2 ust. 1 lit. c) umowy, środki z pierwszej transzy miały być przeznaczone na zasilenie FOZ w kwocie [...] zł, tj. na pokrycie odsetek w okresie trwania umowy pożyczki. Do umowy załączony był harmonogram spłat obejmujący łącznie 24 miesięczne raty odsetkowe licząc od miesiąca lipca 2018 r., na łączną kwotę [...] zł. Według §4 ust. 2 umowy, oprocentowanie miało być naliczone i płatne od kwoty wypłaconej pożyczki (transzy pożyczki).

Spółka otrzymała transze pożyczki: pierwszą 9 października 2018 r. w kwocie [...] zł (w tym [...] zł z przeznaczeniem na FOZ); drugą 4 grudnia 2018 r. w kwocie [...] zł. Z uwagi na fakt, iż oprocentowanie ustalone w harmonogramie było obliczone tak, jakby pożyczka została wypłacona Spółce w pełnej kwocie 1 lipca 2018 r., a faktycznie wypłata transz pożyczki miała miejsce w ww. terminach, raty odsetkowe ustalone w harmonogramie były na dzień 31 grudnia 2018 r. o [...] zł wyższe, niż odsetki należne po uwzględnieniu rzeczywistych dat uruchomienia transz.

Mimo, iż kwota ww. nadpłaty na FOZ ([...] zł) była znana na koniec grudnia 2018 r., Stocznia dopiero pismem z 10 czerwca 2019 r.¹²³ zawnioskowała do FRS SA o jej zaliczenie na poczet spłaty rat kapitałowych. W piśmie Stoczni wskazano na dokonanie nadpłat w okresie 9 października 2018 r. – 31 maja 2019 r., jednak porównanie kwot rat odsetkowych z harmonogramu i rzeczywiście zapłaconych wykazało, że rata za: styczeń była płatna w prawidłowej wysokości; luty w niższej o [...] zł, marzec w wyższej o [...] zł, kwiecień w niższej o [...] zł, maj w wyższej o [...] zł.

Kierownik Działu Kontrolingu i Finansów Stoczni zeznała¹²⁴: *Pamiętam, że zgłaszałam ten fakt wcześniej Pani Dyrektor [...] i trwały rozmowy na ten temat. Na*

¹²³ Spółka prowadziła wcześniej (w okresie 12 lutego 2019 r. – 6 marca 2019 r.) korespondencję mailową z FRS SA w sprawie nadpłaty na [...].

¹²⁴ Protokół przesłuchania świadka z dnia 27 września 2021 r.

pewno te negocjacje trwały kilka miesięcy. Nie wiem, dlaczego wniosek do FRS SA został skierowany dopiero w czerwcu 2019 r.

Zarząd Spółki nie udzielił odpowiedzi¹²⁵ na pismo NIK z 24 września 2021 r. o złożenie wyjaśnień dotyczących przedmiotowej nieprawidłowości.

W ocenie NIK, skierowanie przez Spółkę wniosku o zmniejszenie wartości FOZ [...] na 31 grudnia 2018 r. spowodowałoby, że odsetki liczone za okres 1 stycznia 2019 r. – 31 maja 2019 r. wyniosłyby [...] zł, tj. mniej o [...] zł od zapłaconych ([...] zł).

(akta kontroli str. 10824-10836, 11062, 11077-11078, 11152, 11167-11168, 11170-11171, 11175-11178, 12723, 12736, 13096-13099, 13154, 13214-13215, 13219-13234)

OCENA CZĄSTKOWA

W okresie objętym kontrolą, z powodu trudnej sytuacji finansowej, MSR Gryfia SA przystępowała do realizacji łącznie czterech planów naprawczych. Określono w nich zakładane kierunki zmian i działania naprawcze, skalę szacowanych oszczędności w wyniku ich wdrożenia i oczekiwane efekty finansowe. Realizacja tych planów nie przyczyniła się jednak w badanym okresie do poprawy kondycji finansowej Spółki. Działalność Stoczni w kolejnych latach, za wyjątkiem 2018 r. (zysk netto w kwocie 1,5 mln zł), zamykała się stratą netto wynoszącą od 7,2 mln zł (za 2017 r.) do 23,6 mln zł (za 2020 r.).

Spółka każdego roku była zagrożona utratą płynności finansowej a jej działalność była nierentowna. Stocznia była podmiotem niesamodzielnym finansowo, korzystającym w coraz większym stopniu z pożyczek od większościowego akcjonariusza. Skumulowana strata Stoczni, łącznie z wynikiem za 2020 r., wyniosła aż 104 041,2 tys. zł na koniec 2020 r. Należy nadmienić, iż jej wynik finansowy netto za okres styczeń-sierpień 2021 r. był także ujemny i wyniósł [...] tys. zł.

Zamiar zbycia zakładu w Świnoujściu, jako zorganizowanej części przedsiębiorstwa, pojawił się w Planie naprawczym przyjętym przez Zarząd Stoczni w dniu 7 listopada 2018 r. Natomiast potrzeba zbycia prawa użytkowania wieczystego wraz z prawem własności budynków na terenie zakładu w Świnoujściu wynikała z przyjętego Planu Modernizacji MSR Gryfia SA z sierpnia 2020 r., w którym założono koncentrację działalności Spółki w Szczecinie. Cena przyjęta w przetargu na sprzedaż ww. prawa wynikała z operatu sporządzonego przez rzeczoznawcę majątkowego. Procedura przetargowa została przeprowadzona zgodnie z przyjętym regulaminem. Po uzyskaniu zgód korporacyjnych MSR Gryfia SA zawarła 14 maja 2021 r. Umowę przedwstępną na sprzedaż nieruchomości położonej w Świnoujściu za cenę 58 101 000 zł netto.

Stosownie do założeń przyjętych w ww. Planie Modernizacji, Stocznia podjęła działania niezbędne dla pozyskania nowego doku. W tym celu zawarła umowę inwestycyjną dotyczącą modernizacji infrastruktury okołodokowej, była stroną (wraz z Funduszem Rozwoju Spółek SA i Stoczną Szczecińską Wulkan Sp. z o.o.) kontraktu dotyczącego budowy doku oraz zawarła umowę leasingu tego aktywa. Zaciągnęła ponadto pożyczki w FRS SA na pokrycie kosztów powstałych w związku z zawarciem umowy leasingu, w tym kosztów finansowych i opłat z tytułu leasingu oraz finansowanie prac dotyczących infrastruktury okołodokowej. NIK wskazuje, iż mimo że przedmiot leasingu jeszcze nie powstał, Stocznia już zawnioskowała i otrzymała drugą transzę z pożyczki, która miała być przeznaczona na pokrycie przyszłych rat odsetkowych ujętych w opłatach leasingowych. Biorąc pod uwagę trudną sytuację finansową Stoczni, stwarza to ryzyko, że w momencie zaistnienia zobowiązań płatności tych rat, może ona nie dysponować odpowiednimi środkami na ich spłatę.

¹²⁵ Termin złożenia wyjaśnień NIK ustaliła na 30 września 2021 r.

Stocznia oszacowała koszt i opłacalność przedsięwzięcia polegającego na leasingu doku od FRS SA przy założeniu wartości przedmiotu leasingu w kwocie [...] tys. zł i całkowitym koszcie inwestycji w wysokości [...] tys. zł. NIK wskazuje, iż zgłaszany przez firmę budującą dok znaczący wzrost kosztów jego budowy mogący wpłynąć na wartość przedmiotu leasingu (według danych z sierpnia 2021 r. o [...] mln zł) istotnie zwiększy wysokość rat leasingowych. Stwarza to ryzyko, że ze względu na niekorzystną sytuację finansową i z braku wystarczających środków, MSR Gryfia SA może mieć problemy z podjęciem się leasingu doku o zwiększonej wartości, a inwestycja może okazać się ekonomicznie nieopłacalna. Nadmienić należy, że przychody z remontów przeprowadzanych na nowym doku mają być główną determinantą poprawy kondycji finansowej Spółki, a w Planie Modernizacji założono, że będą one osiągnięte już w 2022 r. (w kwocie [...] tys. zł).

Ekonomicznie nieuzasadniona była ponadto zapłata przez Stocznnię odsetek w wysokości [...] tys. zł od zadłużenia z tytułu pożyczki nr 3, powstała wskutek zbyt późnego złożenia wniosku do FRS SA o zaliczenie nadpłaty rat odsetkowych na poczet spłaty rat kapitałowych.

OBSZAR

2. Realizacja projektów budowy lodolamaczy i remontu ORP Lublin.

Opis stanu faktycznego

2.1. Kontrakt pn. Budowa lodolamaczy dla RZGW Gdańsk¹²⁶.

2.1.1. Stocznia złożyła 2 lutego 2017 r. ofertę na budowę lodolamaczy w odpowiedzi na ogłoszenie o przetargu nieograniczonym na wykonanie zadania pn. Budowa lodolamaczy dla RZGW Gdańsk¹²⁷. Obejmowało ono budowę trzech lodolamaczy liniowych (w tym jednego prototypowego) oraz jednego lodolamacza czołowego (prototypowego) w trybie „zaprojektuj i wybuduj”.

(akta kontroli str. 1016-1017, 3920, 3922, 11799-11838, 11839-11861, 11893)

Złożenie oferty przez Stocznnię poprzedzała przeprowadzona w okresie 4-31 stycznia 2017 r. analiza zagrożeń kontraktu i ocena stwierdzonych ryzyk (w skali 1-10). Ryzyko całkowite oceniono na 6-8, z czego na poziomie:

- 9 w odniesieniu do ryzyka związanego z finansowaniem projektu, gdzie wskazano m.in.: *1/ Finansowanie ze środków własnych lub z banków komercyjnych bez wsparcia [...] jest praktycznie niemożliwe. 2/ Finansowanie właścicielskie generuje podwyższone koszty finansowe z uwagi na ponad rynkowe stopy procentowe (...). 5/ Należy uwzględnić podwyższone koszty pozyskania gwarancji, gdyż pozyskanie z rynku bez poręczenia [...] jest niemożliwe;*
- 6 w odniesieniu do ryzyka długich terminów dostaw elementów napędu głównego;
- 5-6 w odniesieniu do ryzyka braku mocy produkcyjnych, gdzie wskazano na: *trudności z ilością i jakością podwykonawców spowodowane m.in. ich wysokimi żądaniami płacowymi oraz opóźnieniami Stoczni w zapłacie zobowiązań; konieczność zwiększenia zatrudnienia (szczególnie w obszarze nadzoru) oraz związania się z podwykonawcami umowami w kluczowych obszarach projektu;*
- 4 w obszarze zabezpieczenia finansowego kontraktu, przez konieczność zapłaty przez Stocznnię 10%–20% ceny zakupu urządzeń na trzy do siedmiu miesięcy przed kontraktowymi terminami dostaw głównych urządzeń i systemów;
- 0 w obszarze gwarancji odbioru i płatności za kontrakt przez Zamawiającego.

¹²⁶ Dalej także: RZGW Gdańsk lub Zamawiający lodolamacze.

¹²⁷ Dalej także: zamówienie na budowę lodolamaczy.

¹²⁸ [...]; dalej także: [...].

W obszarze projektowania, badań, produkcji i odbiorów, Kierownik Biura Konstrukcyjno-Technologicznego wskazał na brak: konstruktorów¹²⁹, technologów kadłubowych, technologa do spraw konserwacyjnych¹³⁰. Nie stwierdzono zagrożeń w obszarze zaawansowania technologicznego i stosowanych technologii.

Zastępca Szefa Działu Kontroli Jakości wskazał na problemy technologiczne i wykonawcze, które występowały podczas odbiorów w trakcie realizacji kontraktu na budowę lodolamaczy dla RZGW w Szczecinie.

(akta kontroli str. 1027-1036, 4036, 4038-4047)

We wniosku do Zarządu Stoczni z 31 stycznia 2017 r. o podjęcie uchwały w sprawie przystąpienia do postępowania przetargowego dotyczącego budowy lodolamaczy, koszt ogółem wykonania zamówienia według kosztorysu i po stawkach wskaźnikowych określonych w okólniku nr 03/2016¹³¹ wynosił [...] zł netto ([...] zł brutto). We wniosku wskazano m.in.: *Z uwagi na fakt, iż Zamawiający dysponuje budżetem na dostawę 4 szt. lodolamaczy w przedziale [...]–[...] mln PLN (budżet Zamawiającego na cały projekt wynosi 74 mln PLN), a także duże prawdopodobieństwo przystąpienia do przetargu innych podmiotów poza MSRSG, wskazane jest (w celu uzyskania maksymalnej ilości punktów w ocenie oferty) złożenie oferty z ceną brutto pomiędzy [...]–[...] mln PLN (...).* Do wniosku załączone były budżety kontraktu¹³² w trzech wersjach, z których w każdym zakładano stratę netto, z tego w wersji:

- podstawowej (A) z ceną ofertową na poziomie kosztu wytworzenia – planowany przychód ogółem ze sprzedaży wynosił [...] zł i był równy kosztowi wytworzenia (rentowność 0%); zakładane koszty ogółem¹³³ Spółki wynosiły [...] zł, co dawało stratę netto w kwocie [...] zł – rentowność (-)[...];
- zwiększonej marży I stopnia (B) – planowany przychód ze sprzedaży wynosił [...] zł¹³⁴; na takim samym poziomie jak w wariantcie A zaplanowano koszt wytworzenia (planowany zysk na poziomie kosztu wytworzenia wynosił [...] zł; rentowność [...]%) oraz koszty ogółem, co dawało stratę netto w kwocie [...] zł – rentowność (-)[...];
- wykonania kadłubów poza Stocznia (C) - planowany przychód ze sprzedaży wynosił [...] zł¹³⁵, koszt wytworzenia [...] zł¹³⁶ (planowany zysk na poziomie kosztu wytworzenia wynosił [...] zł; rentowność [...]%); planowane koszty ogółem wynosiły [...] zł¹³⁷, co dawało stratę netto w kwocie [...] zł – rentowność (-)[...].

(akta kontroli str. 1474-1485, 3313)

Zarząd Stoczni w dniu 1 lutego 2017 r. podjął uchwałę nr 58/VIII/17, w której postanowił przystąpić do postępowania przetargowego na wykonanie zamówienia na budowę lodolamaczy, złożyć w przetargu ofertę i zawrzeć umowę na wykonanie przedmiotu zamówienia, co w przypadku wyboru oferty Stoczni przez Zamawiającego miało powodować konieczność zaciągnięcia zobowiązania o wartości przekraczającej [...] mln zł. Za podjęciem uchwały głosowali wszyscy czterej członkowie Zarządu.

(akta kontroli str. 1473)

Wnioskiem nr 01/VIII/17/RN z 1 lutego 2017 r. Zarząd wystąpił do Rady Nadzorczej Stoczni o wyrażenie zgody na: złożenie przez Spółkę oferty w postępowaniu

¹²⁹ Stwierdził: *obecnie w dziale Konstrukcyjnym pracują 2 osoby: z zakresu kadłubowego oraz projektowania syst.rur.*

¹³⁰ Stwierdził: *Jest 1 osoba na cały Zakład. Obecnie 1 Technolog Prowadzący nową budowę. Potrzebny drugi!*

¹³¹ Okólnik nr 03/16 Dyrektora Naczelnego z dnia 22 kwietnia 2016 r. w sprawie stawek i wskaźników do budżetowania i rozliczania zleceń produkcyjnych w Morskiej Stoczni Remontowej Gryfia SA.

¹³² Do obliczeń przyjęto kurs euro w wysokości [...] zł/ EUR.

¹³³ Tj. suma kosztów wytworzenia oraz kosztów ogólnozakładowych.

¹³⁴ Tj. był o [...] zł wyższy niż w wariantcie A.

¹³⁵ Tj. był na takim samym poziomie jak w wariantcie B.

¹³⁶ Tj. był wyższy o [...] zł od jego wysokości określonej w pozostałych wariantach.

¹³⁷ Tj. były niższe o [...] zł niż w pozostałych wariantach.

przetargowym na wykonanie zamówienia, a tym samym zaciągnięcie zobowiązania o wartości przekraczającej [...] mln zł; zawarcie umowy na wykonanie przedmiotu zamówienia określonego w przetargu (w przypadku jego wygrania). We wniosku przywołano zapisy z analizy zagrożeń dla kontraktu, tj. m.in. o kwocie, jaką dysponował Zamawiający (w przedziale [...]–[...] mln zł); prawdopodobieństwie przystąpienia do przetargu innych stoczni; konieczności złożenia przez Spółkę oferty z ceną brutto pomiędzy [...]–[...] mln zł. We wniosku wskazano ponadto, iż Spółka nie posiadała zdolności do samodzielnego finansowania, co miało wiązać się z koniecznością pozyskania finansowania ze źródeł zewnętrznych. Do wniosku nie załączono planu finansowego kontraktu.

(akta kontroli str. 11733-11735)

Zarząd Spółki w dniu 2 lutego 2017 r. złożył ofertę za cenę 56 935 270 zł netto/ 70 030 382,10 zł brutto, z 8-godzinnym czasem reakcji serwisu gwarancyjnego oraz gwarancją na 60 miesięcy. Stocznia gwarantowała wykonanie całości zamówienia zgodnie z SIWZ¹³⁸ i zaakceptowała bez zastrzeżeń wzór umowy, w tym warunki płatności tam określone. W postępowaniu wpłynęła ponadto oferta Remontowej Shipbuilding S.A. na kwotę 73 782 893 zł brutto, z 36-godzinnym czasem reakcji serwisu gwarancyjnego oraz gwarancją na 24 miesiące. Oferta Stoczni została uznana przez Zamawiającego za najkorzystniejszą.

(akta kontroli str. 3914-3928, 11858-11861, 11893)

Wnioskiem nr 03/VIII/17/RN z 10 lutego 2017 r. Zarząd Stoczni zwrócił się do Rady Nadzorczej o wyrażenie zgody na zawarcie umowy z Zamawiającym lodołamacze. Według załączonego do wniosku budżetu statków w wersji podstawowej (A) planowany przychód ogółem ze sprzedaży (netto) wynosił [...] zł i był równy kosztowi wytworzenia (rentowność 0%); zakładane koszty ogółem¹³⁹ Spółki wynosiły [...] zł, co dawało szacowaną stratę netto w kwocie [...] zł. Według przekazanych Radzie Nadzorczej przepływów finansowych kontraktu (dokument datowany na 16 lutego 2017 r.) w planowanym okresie jego realizacji od marca 2017 r. do listopada 2020 r., budowa lodołamaczy miała wymagać pozyskania kredytu na łączną kwotę [...] tys. zł¹⁴⁰.

(akta kontroli str. 11775-11793)

Rada Nadzorcza w dniu 17 lutego 2017 r. podjęła uchwałę nr 37/IX/17 w sprawie wyrażenia zgody na złożenie oferty (a tym samym zaciągnięcie zobowiązania o wartości przekraczającej [...] mln zł) i zawarcie umowy (w przypadku wybrania oferty i wygrania przetargu). Za podjęciem uchwały głosowało siedmiu członków Rady Nadzorczej, wobec braku głosów przeciwnych i wstrzymujących się.

(akta kontroli str. 10651-10654)

Były członek Rady Nadzorczej Stoczni (pochodzący z wyboru pracowników Spółki), w odpowiedzi na pytanie czy założenia dla kontraktu zostały mu przedstawione w formie pisemnej przed posiedzeniem Rady Nadzorczej, jakie dokumenty zostały przekazane, czy otrzymał budżet zadania, formularz ofertowy oraz inne dokumenty, z których wynikało, jaka była cena oferty na budowę lodołamaczy, zeznał¹⁴¹: *Dokumenty podstawowe były przekazywane członkom Rady Nadzorczej. Czy one były wystarczające to już inna kwestia. Ja byłem małej wiary, że te wyliczenia są rzetelne. To było moje wrażenie. Ja nie byłem w stanie poprzeć tego dokumentami. Moje doświadczenie wskazywało, że będzie strata. Ja mam (...) dokumenty budowy dwóch*

¹³⁸ Specyfikacja istotnych warunków zamówienia, dalej także: SIWZ.

¹³⁹ Tj. suma kosztów wytworzenia oraz kosztów ogólnozakładowych.

¹⁴⁰ W tym na budowę: pierwszego lodołamacza liniowego prototypowego [...] tys. zł; lodołamacza czołowego (prototyp) [...] tys. zł; drugiego lodołamacza liniowego [...] tys. zł; trzeciego lodołamacza liniowego [...] tys. zł.

¹⁴¹ Protokół przesłuchania świadka z dnia 19 sierpnia 2021 r.

lodołamaczy budowanych w latach 2012-2014. Z tych budżetów wynika, że ich budowa zakończyła się stratą po [...] mln zł każdy. Mając w pamięci te doświadczenia zdawałem sobie sprawę, że Stocznia „porywa się z motyką na słońce”. W Stoczni pogłębiły się braki kadrowe. (...) Problemem jest, że Stocznia jak stoi to generuje koszty. Jak w Stoczni nie ma co robić to koszty są. W sytuacji, gdy jest możliwość wzięcia kontraktu na granicy opłacalności, to Stoczni i tak się opłacało zawieranie kontraktu. Jest jednak granica dla podjęcia ryzyka. Jeśli my balansujemy na granicy to można to podejmować. W mojej ocenie Stocznia nie miała szans zakończyć w terminie. (...) Mimo, że z dokumentów wynika, że rentowność netto wynika -10/-12%. Ja zagłosowałem „za” gdyż byłem oportunistą w tym zakresie. (...) Gdyby napisano, że koszty wytworzenia będą większe niż podane w budżetach, to wówczas trudno zakładać, że taki kontrakt uzyska akceptację. Tego typu dokumenty tworzone były nie tylko na potrzeby Rady Nadzorczej, ale również dla banków. (...) Najczęściej wnioski przedstawiał Prezes (...). (...) Był wspomagany przez innych pracowników, w tym członków Rady Nadzorczej powoływanych przez właścicieli. Nam na posiedzeniu Rady Nadzorczej przekazano, że to był najgorszy scenariusz. Wynik miał być znacznie lepszy. (...) Ja jestem przekonany, że MSR Gryfia musiała wskazać wartość kontraktu na poziomie 70 mln zł. [...]. [...].

W odpowiedzi na pytanie, czy [...], świadek zeznał: [...].

W odpowiedzi na pytanie, dlaczego głosował za podjęciem uchwały w sprawie wyrażenia zgody przez Radę Nadzorczą na złożenie oferty i zawarcie umowy, skoro w budżecie przewidziano stratę wielkości [...] mln zł netto (ponad [...] mln zł brutto) na całym kontrakcie i jakie znaczenie dla Stoczni dostrzegał w realizacji tego kontraktu, świadek zeznał: *Ja głosowałem za realizacją kontraktu, albowiem (...) pozwoliłaby na zmniejszenie kosztów funkcjonowania Stoczni, [...]. Ja zdawałem sobie sprawę, jak zostanie to przedstawione załodze. Miałem świadomość skutków społecznych odrzucenia wniosku Zarządu.*

(akta kontroli str. 9729-9732, 9734, 10651-10654)

2.1.2. Umowa na realizację kontraktu została zawarta 29 września 2017 r.¹⁴² Zadanie miało być zrealizowane w pięciu etapach za łączne wynagrodzenie w kwocie 56 935 270 zł netto (70 030 382,10 zł brutto), z czego:

- [...] zł netto ([...] zł brutto) za opracowanie w terminie [...] miesięcy od daty zawarcia umowy dokumentacji technicznej (klasyfikacyjnej) lodołamaczy; aneksem nr 2¹⁴³ z [...] r. termin zakończenia etapu ustalono na [...] r. (przedłużenie o [...] dni);
- [...] zł netto ([...] zł brutto) za wybudowanie w okresie [...] miesięcy od zawarcia umowy pierwszego (prototypowego) lodołamacza liniowego; aneksem nr 2 z [...] r. termin zakończenia etapu ustalono na [...] r., a aneksem nr 6 z [...] r. na [...] r. (przedłużenie o [...] dni);
- [...] zł netto ([...] zł brutto) za wybudowanie w okresie [...] miesięcy od zawarcia umowy lodołamacza czołowego (prototypowego) i wykonanie modeli budowanych jednostek; aneksem nr 2 z [...] r. termin zakończenia etapu ustalono na [...] r., a aneksem nr 6 z [...] r. - na [...] r. (przedłużenie o [...] dni);
- [...] zł netto ([...] zł brutto) za wybudowanie (z uwzględnieniem ewentualnych zmian projektowych w stosunku do prototypu) drugiego lodołamacza liniowego, w terminie do [...] r.; aneksem nr 2 z [...] r. termin zakończenia etapu ustalono na nie dłużej niż do [...] r., a aneksem nr 7 z [...] r. na nie dłużej niż do [...] r. (przedłużenie o [...] dni);

¹⁴² Podpisanie umowy poprzedzało: [...]

¹⁴³ O przyczynach zawarcia aneksów do umowy szerzej mowa w punkcie 2.1.4. do niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

- [...] zł netto ([...] zł brutto) za wybudowanie trzeciego lodołamacza liniowego, w terminie do 15 listopada 2021 r.

Wartość umowy była zgodna z szacunkami ustalonymi w wariantcie realizacji zadania za cenę równą kosztowi wytworzenia, z przewidywaną stratą netto w kwocie [...] zł.

(akta kontroli str. 1562-1576, 1585-1597, 12036-12037)

W umowie zawarto zapisy o możliwości zmiany jej treści w granicach art. 144 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹⁴⁴ i w warunkach opisanych w SIWZ. Zmianom mógł podlegać:

- termin realizacji przedmiotu zamówienia m. in. przez przyczyny zewnętrzne niezależne od Zamawiającego lodołamacze i Spółki uniemożliwiające prowadzenie działań w celu wykonania umowy; konieczność wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej; działania organów administracji, towarzystwa klasyfikacyjnego i innych podmiotów (w zakresie uzyskania przez Spółkę decyzji, zezwoleń, których konieczności nie przewidziano przy zawieraniu umowy, przekroczenia terminów wydawania przez te podmioty decyzji, zezwoleń, uzgodnień lub odmowy ich wydania przez błędy w dokumentacji projektowej);
- sposób spełnienia i organizacji świadczenia, m. in. przez niedostępność materiałów i urządzeń wymienionych w ofercie, dokumentacji projektowej lub technicznej; zmianę miejsca dostarczenia wybudowanych jednostek, zasad odbiorów rzeczy, praw, dóbr, świadczonych usług dostarczanych przez wykonawcę, treści dokumentów lub sposobu informowania o realizacji umowy; zmianę osób, przy pomocy których był realizowany przedmiot umowy (wyłącznie na inne legitymujące się co najmniej równoważnymi uprawnieniami, doświadczeniem lub wykształceniem spełniającym wymóg SIWZ);
- termin płatności i wysokość wynagrodzenia.

Pozostałe zmiany mogły być spowodowane m. in. wystąpieniem siły wyższej uniemożliwiającej wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z SIWZ oraz dotyczyć zmiany kwoty stawki ryczałtowej netto po upływie każdego roku obowiązywania umowy o wskaźnik inflacji ogłoszony przez Prezesa GUS za ostatni kwartał przed upływem każdego roku obowiązywania umowy.

(akta kontroli str. 1575, 11821-11822)

W umowie Zamawiający lodołamacze nałożył na Stocznię obowiązki dotyczące m. in.:

- wykonania projektów lodołamaczy w oparciu o projekty wstępne;
- wybudowania jednostek zgodnie z zatwierdzonymi projektami;
- zgłoszenia statków do odbiorów końcowych w terminach określonych w umowie i ich dostarczenia do miejsca wyznaczonego przez Zamawiającego;
- przeszkolenia personelu;
- wniesienia przed podpisaniem umowy (w formie gwarancji ubezpieczeniowej) zabezpieczenia należytego wykonania umowy w kwocie odpowiadającej 10% łącznej ceny ofertowej, tj. 7 003 038,21 zł;
- przedstawienia (najpóźniej w dniu podpisania umowy) opłaconej polisy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej i ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej zawodowej na sumę gwarancyjną nie mniejszą niż [...] mln zł na jedno i wszystkie zdarzenia;
- przedstawienia programu naprawczego na żądanie Zamawiającego;

¹⁴⁴ Dz. U. z 2019 r. poz. 1843, ze zm. Ustawa obowiązywała od 2 marca 2004 r. do 31 grudnia 2020 r. Utraciła moc z dniem 1 stycznia 2021 r. w związku z wejściem w życie z dniem 1 stycznia 2021 r. ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1129, ze zm.) na podstawie art. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. *Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych* (Dz. U. poz. 2020, ze zm.). Dalej: p.z.p.

- przedłożenia kopii umów z podwykonawcami i ich zmian.
(akta kontroli str. 1562-1576)

Spółka dopełniła obowiązku wniesienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w formie i terminie w niej określonym. W dniu zawarcia umowy posiadała ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej z tytułu prowadzenia działalności oraz odpowiedzialności cywilnej zawodowej. Ochrona ubezpieczeniowa, którą objęte zostały szkody wynikające z kontraktu na budowę lodołamaczy na sumę gwarancyjną równą [...] mln zł, była kontynuowana we wszystkich latach realizacji kontraktu¹⁴⁵.

(akta kontroli str. 1579-1583, 4634-4672)

W złożonym Zamawiającemu lodołamacze:

- *wykazie narzędzi, wyposażenia zakładu lub urządzeń technicznych dostępnych w celu wykonania zamówienia*, Spółka wskazała na dysponowanie (jako obiektami własnymi zlokalizowanymi w zakładach w Szczecinie i Świnoujściu) m.in.: udźwigowionymi nabrzeżami i placami montażowymi z namiotami do budowy sekcji i konstrukcji stalowych; dźwigiem pływającym; dokami i dokopontonami; magazynami i halami produkcyjnymi;
- *wykazie osób* Stocznia wskazała, że zamówienie zostanie zrealizowane przez zatrudnionych w niej kierowników budowy, robót elektrycznych, maszynowych, instalacyjnych i wyposażenia oraz projektantów podwykonawcy [...].¹⁴⁶

(akta kontroli str. 11895-11902)

Były Prezes Zarządu MSR Gryfia SA, w odpowiedzi na pytanie, czy Stocznia była zdolna do samodzielnego (tj. siłami pracowników) wykonania zamówienia, czy też od początku zakładano korzystanie z podwykonawców, zeznał¹⁴⁷: (...) *Stocznia zawsze korzystała z podwykonawców, bo miała tylko określony zakres pracowników a oni przecież musieli też realizować remonty. W tym kontrakcie nie zakładałem budowy kadłubów poza Stocznia. Zakładano znaczny udział w pracach pracowników Stoczni, a jedynie niewielki podwykonawców. Ówczesnie Stocznia miała niski poziom remontów (...). Dlatego zakładano, że kadłuby zbudują stoczniowcy z Gryfii.*

(akta kontroli str. 9915-9922)

Według umów zawartych przez Spółkę z podwykonawcami, prace miały być wykonywane w zakładzie w Szczecinie oraz na terenie Stoczni Szczecińskiej Sp. z o.o.

(akta kontroli str. 12432-12488)

Pracownik Stoczni odpowiedzialny za merytoryczną realizację kontraktu, zeznał¹⁴⁸: (...) *po opracowaniu dokumentacji technicznej podjęto rozmowy z podwykonawcami, którzy mogliby realizować to zadanie. Wybrano firmy, które miały siedzibę, czy też prowadziły działalność na terenie dzierżawionym od Stoczni Szczecińskiej Wulkan Sp. z o.o. (i jej poprzedników prawnych) i z tego względu te prace były prowadzone na jej terenie. Zgodnie z kontraktem Stocznia zobowiązana była do przedstawienia umów z podwykonawcami do informacji Zamawiającego. Dodam, że budowa lodołamaczy na terenie podwykonawców powodowała niemal zerowy koszt prac wydziałowych Stoczni. (...) zakładano prace podwykonawców przede wszystkim w zakresie opracowania dokumentacji projektu. Opcjonalnie było dopuszczone zatrudnienie podwykonawców do innych prac, gdzie Stocznia nie posiadała własnych mocy produkcyjnych albo moce te były niewystarczające, np. do budowy kadłuba, prac elektrycznych, prac malarskich. (...) Budowa kadłubów odbywała się na terenie dzierżawionym przez podwykonawców. Następnie zbudowane statki podlegały wyposażeniu, pracom malarskim i Stocznia*

¹⁴⁵ Na podstawie rocznych polis ubezpieczeniowych. Na 30 sierpnia 2021 r. okres ubezpieczenia określony w obowiązującej polisie ubezpieczeniowej obejmował 1 kwietnia 2021 r.-31 marca 2022 r.

¹⁴⁶ Dalej także: [...] lub Projektant.

¹⁴⁷ Protokół przesłuchania świadka z dnia 9 września 2021 r.

¹⁴⁸ Protokół przesłuchania świadka z dnia 11 sierpnia 2021 r.

dzierżawiła na ten cel place od Stoczni Szczecińskiej „Wulkan” Sp. z o.o. (i jej poprzedników prawnych) [...] (...) [...].

(akta kontroli str. 11725-11729)

Budowa kadłubów trzech lodolamaczy liniowych i jednego lodolamacza czołowego była realizowana na terenie Stoczni Szczecińskiej „Wulkan” Sp. z o.o. (i jej poprzedników prawnych) przez podwykonawców prowadzących działalność na jej obszarze. Pracownik Stoczni odpowiedzialny za merytoryczną realizację kontraktu wyjaśnił¹⁴⁹: [...]
(akta kontroli str. 12240-12488)

2.1.3. Przed rozpoczęciem prac Stocznia dysponowała opisem technicznym i planem ogólnym lodolamaczy, które zobowiązana była wykorzystać do opracowania dokumentacji technicznej (klasyfikacyjnej), zgodnie z obowiązującymi normami i zasadami wiedzy technicznej oraz wymogami Towarzystwa Klasyfikacyjnego¹⁵⁰. W umowie określono termin na jej opracowanie do [...] miesięcy od dnia zawarcia umowy (tj. do [...] r.).

(akta kontroli str. 1562-1576, 11830, 11832)

Opracowanie dokumentacji wymagało przeprowadzenia analiz hydromechanicznych (w tym lodowych)¹⁵¹ projektowanych statków, z wykorzystaniem modeli kadłubów lodolamaczy czołowego i liniowego. Produkcję modeli i wykonanie analiz poprzedzał proces projektowania przez podwykonawcę (firmę [...]) kształtów kadłubów, ich przekazanie do wstępnej oceny przez [...] ([...] r. - liniowego; [...] r. - czołowego) oraz modyfikacja według zaleceń [...] (w okresie [...] r. – [...] r.; po tym terminie [...] przekazało zmodyfikowane kształty statków do produkcji modeli). Celem tych działań było uzyskanie przez projektowane kadłuby (przed rozpoczęciem prób modelowych) parametrów technicznych określonych przez Zamawiającego lodolamacze w SIWZ, w tym wyporności, uciążu na palu i zanurzenia. W wyniku analiz z użyciem modeli lodolamaczy, których wyniki zostały przekazane Stoczni i [...] w dniach [...] (po pierwszych badaniach) oraz [...] i [...] r. (po drugich badaniach), a także prób lodowych w [...] przeprowadzonych w okresie [...] r.¹⁵² (ich wyniki zostały przekazane Stoczni [...] r.), kształty kadłubów podlegały dalszym korektom przez Projektanta, który prace z tym związane realizował w okresie [...] r.

W procesie projektowania kadłubów statków, [...] informował Stocznnię o potrzebie przeprowadzenia działań korygujących opis techniczny i wymagania SIWZ. Celem tych działań miało być spełnienie przez projektowane lodolamacze jednego z głównych parametrów technicznych, jakim było zanurzenie 1,6 m. W tym celu Projektant wskazał m.in. na możliwość zwiększenia współczynnika pełnotliwości kadłuba¹⁵³, zmiany klasy lodolamacza czołowego i zastosowania stali podwyższonej wytrzymałości do produkcji jego kadłuba oraz aluminium do budowy nadbudówki. Zamawiający lodolamacze zaakceptował zmianę materiałów do budowy kadłuba i nadbudówki lodolamacza czołowego¹⁵⁴.

Zamawiający lodolamacze działając na podstawie §10 ust. 2 umowy, pismem z 24 sierpnia 2018 r. zwrócił się do Stoczni z żądaniem przedstawienia do zatwierdzenia

¹⁴⁹ Pismo z dnia 8 lipca 2021 r.

¹⁵⁰ Polski Rejestr Statków SA, dalej także: PRS.

¹⁵¹ Wykonanie analiz hydromechanicznych Stoczni zleciła [...]. [...]. Analizy, w części wymagającej przeprowadzenia prób lodowych z wykorzystaniem modeli kadłubów, [...] zleciło [...].

¹⁵² Według pisma Stoczni z dnia [...] 2018 r., próby lodowe w [...] pierwotnie miały rozpocząć się w ósmym tygodniu 2018 r. Z uwagi na konieczność modyfikacji kształtów kadłubów przed rozpoczęciem produkcji modeli przeznaczonych do wykonania prób lodowych w [...], termin rozpoczęcia badań uległ przesunięciu na [...] 2018 r. (od [...] r.), tj. o [...] tygodni.

¹⁵³ Stosunek rzeczywistej wyporności zanurzonej części kadłuba statku do wyporności prostopadłościanu o wymiarach odpowiadających jego długości, szerokości i zanurzeniu.

¹⁵⁴ Według pisma Stoczni z dnia 10 sierpnia 2018 r.

projektu programu naprawczego, co uzasadnił sześciomiesięcznym opóźnieniem w opracowaniu dokumentacji technicznej i zagrożeniem terminowego wykonania kolejnych etapów kontraktu. Stocznia nie opracowała programu, wskazując pismem z 3 września 2018 r. na wykonanie 95% rysunków oraz możliwość realizacji czterech z pięciu etapów umowy w wyznaczonych terminach (z zastrzeżeniem niewystąpienia niezależnych od Spółki okoliczności). Zobowiązała się także do przedstawienia Zamawiającemu lodołamacze zakresu zakontraktowanych usług i dostaw, dalszych planów kontraktowania i organizacji prac.

(akta kontroli str. 1641, 1646-1651, 1654-1657, 1661, 1674, 1677-1679, 1746, 1748-1776, 12162, 12164)

Stocznia przekazała dokumentację techniczną (w tym dotyczącą kadłubów statków) do zatwierdzenia przez PRS w dniu 19 września 2018 r. (tj. po 174 dniach od pierwotnego terminu). Z uwagi na ww. opóźnienie tego etapu prac, w drodze uzgodnień z 8 listopada 2018 r. Zamawiający lodołamacze i Spółka ustalili warunki dalszej realizacji umowy. W uzgodnieniu stwierdzono m.in., że odbiór końcowy dokumentacji miał nastąpić w terminie zakończenia wykonania przedmiotu umowy i zawierać zatwierdzoną dokumentację techniczną, zdawczą wraz ze specyfikacją zamontowanej armatury, maszyn i urządzeń.

Zamawiający 31 grudnia 2018 r. dokonał odbioru częściowego dokumentacji z wynikiem „pozytywny z uwagami” (na dzień odbioru sześć dokumentów dla lodołamacza czołowego i dwa dla liniowego nie zostały zatwierdzone przez PRS). Wynik odbioru częściowego 11 marca 2019 r. uległ zmianie na „pozytywny bez uwag”. Odbioru końcowego dokumentacji statków z wynikiem pozytywnym Zamawiający dokonał 22 października 2020 r. (dla lodołamacza czołowego) i 24 listopada 2020 r. (dla liniowego).

(akta kontroli str. 1820-1845, 1856-1857, 2668-2685, 2711-2730)

Zamawiający pismami z 29 stycznia i 8 lutego 2019 r. ponowił żądanie opracowania programu, wskazując na niezadowalający stopień zaawansowania realizacji umowy. Stocznia ponownie nie opracowała programu, co uzasadniła wystąpieniem *przyczyn niezależnych od Wykonawcy, w procesie zatwierdzenia przez PRS w ramach nadzoru klasyfikacyjnego, kluczowych dla procesu projektowania układów napędowych i zestawów sterowych dla obu typów lodołamaczy. Problemy te uniemożliwiły realizację wszystkich ustaleń zawartych w Uzgodnieniu, w tym możliwość sprawnej i terminowej budowy kadłubów, czy też zawierania kontraktów na niektóre, ale bardzo istotne dostawy urządzeń.* Dodatkowo deklarowała przedstawienie Zamawiającemu lodołamacze zaktualizowanego harmonogramu rzeczowo-finansowego, którego projekt przedłożyła 15 marca 2019 r. w załączniku do wniosku o uznanie okresu 133 dni (od 29 marca do 9 sierpnia 2018 r.) za uzasadnioną zwłokę w wykonaniu projektu technicznego i podstawę do przedłużenia terminów realizacji czterech z pięciu etapów umowy.

(akta kontroli str. 1626, 1794, 1799, 1801-1802, 3838-3841)

Zamawiający lodołamacze uwzględnił wniosek Spółki i aneksem nr 2 z 21 marca 2019 r. przedłużył termin na opracowanie ww. dokumentacji do 9 sierpnia 2018 r. (o 133 dni). Za zwłokę w realizacji tego etapu wynoszącą 71 dni, tj. za okres od 9 sierpnia 2018 r. (upływ terminu na opracowanie dokumentacji) do 19 października 2018 r. (upływ miesiąca od dnia 19 września 2018 r., kiedy Stocznia przekazała dokumentację do PRS), Zamawiający naliczył Stoczni karę w kwocie [...] zł netto. Dyrektor RZGW Gdańsk poinformował¹⁵⁵ na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK: *Podczas narady technicznej z udziałem przedstawicieli Wykonawcy (...) przyjęto następujące ustalenia: „W związku z tym, że dokumentacja klasyfikacyjna podlega*

¹⁵⁵ Pismo z dnia 19 maja 2021 r.

zatwierdzeniu przez PRS, Strony w celu uniknięcia nieporozumień¹⁵⁶, potwierdzają, iż czas zatwierdzenia przez PRS wynikający z Umowy pomiędzy Wykonawcą a PRS wynosi 1 m-c”.

Na wniosek Stoczni Zamawiający wyraził zgodę na spłatę kary w 24 miesięcznych ratach (pierwsza w kwocie [...] zł i kolejne 23 w wysokości [...] tys. zł, z terminem zapłaty ostatniej raty do 4 maja 2021 r.). Kara została uregulowana w całości.

(akta kontroli str. 1633-1639, 1811-1813, 3844-3846, 3903-3904, 3910, 3912-3913)

2.1.4. Umowa na budowę lodołamaczy była aneksowana siedmiokrotnie, w tym z powodu przedłużenia terminów na wykonanie:

- etapów I-IV¹⁵⁷ (aneks nr 2 z 21 marca 2019 r.);
- II-IV (aneks nr 6 z 29 kwietnia 2021 r.), co uzasadniono stwierdzeniem okoliczności związanych z wystąpieniem COVID-19;
- etapu IV (aneks nr 7 z 1 lipca 2021 r.), co uzasadniono przesunięciem terminu prób drugiego lodołamacza liniowego na rzece przez niekorzystne warunki atmosferyczne.

(akta kontroli str. 1585-1597, 12036-12037)

Przedłużanie terminów następowało na wniosek Stoczni do Zamawiającego, w których Spółka informowała o niezależnych od niej okolicznościach, uniemożliwiających wykonanie umowy w pierwotnie określonych terminach, tj.:

- konieczności modyfikacji opracowanej dokumentacji technicznej, w wyniku badań modelowych projektowanych jednostek prototypowych, które ujawniły potrzebę korekty kształtu kadłubów oraz wstrzymaniu prac projektowych i montażu kadłubów, co było wynikiem zmiany przez PRS wymogów dla układów napędowych – aneks nr 2;
- ograniczeniu prac przez załogę Spółki, podwykonawców i dostawców przy budowie pierwszego prototypowego lodołamacza liniowego i prototypowego lodołamacza czołowego, spowodowanego wzrostem liczby zakażonych wirusem SARS-CoV-2 na terenie Rzeczypospolitej Polskiej; absencją pracowników Spółka dokumentowała Zamawiającemu graficzną prezentacją nieobecności załogi w okresie 2 marca – 3 kwietnia 2020 r. i wewnętrzną korespondencją elektroniczną, według której 10 kwietnia 2020 r. odnotowano nieobecność 43,8% załogi; ograniczeniu realizacji prac przez podwykonawców i dostawców, Stocznia dokumentowała oświadczeniami tych podmiotów; konieczności wprowadzenia zmian w dokumentacji projektowej – aneks nr 6;
- konieczności przesunięcia w czasie prób rzecznych drugiego lodołamacza liniowego przez niekorzystne warunki atmosferyczne – aneks nr 7.

(akta kontroli str. 1585-1596, 1640-1642, 1743-1745, 1757-1758, 1766-1767, 1808, 11945-11964, 12026, 12036-12037, 12525-12670)

Poza ww. aneksami, strony 29 kwietnia 2021 r. zawarły porozumienie (zainicjowane wnioskiem Spółki i poprzedzone negocjacjami z Zamawiającym lodołamacze) w sprawie podwyższenia wynagrodzenia ryczałtowego o kwotę [...] zł brutto z powodu uwzględnienia wskaźnika inflacji ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego za ostatni kwartał przed upływem każdego z trzech lat obowiązywania umowy¹⁵⁸. Zapłaty podwyższonej kwoty wynagrodzenia Zamawiający lodołamacze dokonał 2 sierpnia 2021 r.

(akta kontroli str. 11918-11920, 11934-11944, 12141)

¹⁵⁶ W trakcie realizacji tego etapu umowy, strony prezentowały odmienne stanowiska co do zakresu prac objętych tym etapem. Stocznia, powołując się na treść twierdziła, że: [...]. Zamawiający podnosił, że: [...].

¹⁵⁷ O przyczynach przedłużenia terminu na realizację etapu pierwszego szerzej mowa w punkcie 2.1.3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

¹⁵⁸ Tj. za okres 29 września 2017 r. – 28 września 2020 r.

2.1.5. Opracowanie dokumentacji technicznej (klasyfikacyjnej) Stocznia powierzyła podwykonawcom. Do 26 lipca 2019 r. zadanie to wykonywała [...], a od 10 września 2019 r. [...]. Przedmiotem umowy z [...] ¹⁵⁹ było zaprojektowanie i nadzór nad budową trzech lodołamaczy liniowych i jednego czołowego. Umowa zakładała równoległą realizację dwóch projektów lodołamaczy (liniowego i czołowego) i została rozszerzona o ofertę dodatkową na aktualizację tych projektów (o wartości [...] tys. zł netto ¹⁶⁰) zaakceptowaną przez Stocznię, która była wynikiem koniecznej aktualizacji części dokumentacji technicznej (klasyfikacyjnej) obu projektowanych jednostek.

(akta kontroli str. 3573-3583, 4571-4573)

Pismem z dnia 26 lipca 2019 r. [...] odstąpiła od realizacji umowy ze Stoczną przez jej brak współdziałania przy realizacji umowy w zakresie przekazywania danych wejściowych do projektowania. Pismem datowanym na 25 lipca 2019 r. (wysłanym 30 lipca 2019 r.) Stocznia odstąpiła od realizacji umowy z winy Projektanta, którego oświadczenie o odstąpieniu zakwalifikowała jako *zdecydowany brak woli dalszej realizacji umowy i przejaw rażącego jej naruszenia*. Za podstawę do odstąpienia Stocznia uznała dodatkowo przekroczenie przez [...] terminu 21 dni na realizację części projektu roboczego. Odstąpienie od umowy na zaprojektowanie i nadzór nad budową lodołamaczy przez Projektanta i Stocznię spowodowało obustronne naliczenie kar umownych. Naliczona przez [...] kara w kwocie [...] zł nie została uregulowana przez Stocznię (według stanu na 27 sierpnia 2021 r.). [...] nie uregulowała kary w wysokości [...] zł (według stanu na 26 maja 2021 r.).

Przedmiotem sporu stron umowy było dodatkowo rozliczenie zaliczki wypłaconej przez Stocznię 24 października 2017 r. w kwocie [...] zł oraz wynagrodzenia za dokumentację i prace objęte umową. Spółka oczekiwała zwrotu części zrealizowanych płatności w wysokości [...] zł i zaliczki w kwocie [...] zł brutto (według stanu na 26 maja 2021 r.), podczas gdy [...] zapłaty za prace i dokumentację w kwocie [...] zł (według stanu na 27 sierpnia 2021 r.).

(akta kontroli str. 3134-3135, 3796-3799, 3808, 3810, 3819-3824, 4626, 12489-12491)

Pracownik Stoczni odpowiedzialny za merytoryczną realizację kontraktu zeznał ¹⁶¹:
(...) Jest to zadanie w formule „zaprojektuj i wybuduj”. (...) W SIWZ był narzucony opis techniczny i projekt generalny statku. Biuro projektowe (...) w trakcie pierwszych obliczeń stwierdziło, że na podstawie tych założeń technicznych nie da rady wybudować obu prototypowych jednostek spełniających wymogi opisu technicznego. Dotyczyło to gabarytów i zanurzenia statku. Były to parametry narzucone „sztywno” przez Zamawiającego. W trakcie badań modelowych okazało się, że należało także dokonać modyfikacji kształtu kadłuba. Trzecia kwestia to zmiana przez Polski Rejestr Statków warunków dotyczących układów napędowych tych lodołamaczy pod kątem ich właściwości do pracy w lodzie. Spowodowało to konieczność ponownego przeprojektowania układów napędowych i wzrost kosztów projektowych i materiałowych. Firma [...] wykonała i zatwierdziła dokumentację techniczną, za co Zamawiający zapłacił wynagrodzenie Stoczni. W trakcie zatwierdzania przez PRS wybranego układu napędowego okazało się, że PRS podwyższył wymagania dla tego układu. Ta zmiana powodowała konieczność zmiany części projektu technicznego. Biuro nie wykonało w całości dodatkowej dokumentacji (nie wykonało części elektrycznej). W tym samym czasie przerwało prace na projekcie, zażądało zwiększenia swojego wynagrodzenia dla całości projektu. Stocznia nie zaakceptowała żądań biura projektowego. Według stanu na dzień 11 sierpnia 2018 r. trwa postępowanie ugodowe

¹⁵⁹ Umowa z 5 października 2017 r.

¹⁶⁰ Strony nie zawarły aneksu do umowy.

¹⁶¹ Protokół przesłuchania świadka z dnia 11 sierpnia 2021 r.

z firmą [...]. Stocznia zatrudniła do zakończenia tych prac projektantów w zakresie części elektrycznej i kadłubowej a pozostałą część prac dokończyło inne biuro (...). Dodam, że różnica w wartości pierwotnie zaprojektowanego układu napędowego a wybranego po zmianach narzuconych przez PRS była bardzo duża. Zamawiający uznał konieczność przeprowadzenia dodatkowych prac, ale jest to formuła „zaprojektuj – wybuduj” i takie ryzyko ciążyło na Stoczni. Zamawiający nie wyraził zgody na pokrycie tych kosztów, Stocznia musiała pokryć je samodzielnie. Nie są mi znane te kwoty. Zamawiający uznał jedynie ww. kwestię za stanowiącą podstawę do przedłużenia terminu na opracowanie dokumentacji technicznej oraz terminu na oddanie prototypowych jednostek.

(akta kontroli str. 11725-11729)

Z informacji (stan na 27 sierpnia 2021 r.)¹⁶², uzyskanej od [...] w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, spór ze Stoczną o rozliczenie finansowe umowy nie został skierowany na drogę postępowania sądowego. Strony prowadziły rozmowy ugodowe celem jej rozliczenia.

(akta kontroli str. 12489-12491)

Zarząd Stoczni nie przedstawił do dnia zakończenia czynności kontrolnych (do 30 września 2021 r.) wyjaśnień w sprawie aktualnego stanu rozliczeń z Projektantem.

(akta kontroli str. 12496-12497, 12506-12570, 13086, 13089-13091)

Spółka kontynuowała realizację pierwszego etapu umowy (opracowania dokumentacji technicznej klasyfikacyjnej) z udziałem zatrudnionych w Stoczni projektantów (w zakresie części elektrycznej i kadłubowej) oraz podwykonawcy [...], którego zakres prac (według umów zawartych ze Stoczną) obejmował wykonanie: części dokumentacji roboczej lodolamaczy czołowego i liniowego (w tym opracowanie specyfikacji materiałowych i wykonanie opinii do ofert dostawców urządzeń), dokumentacji zdawczej i nadzór autorski.

(akta kontroli str. 11974-11996)

2.1.6. Stocznia na podstawie porozumienia z 11 czerwca 2019 r. zawartego z [...], [...] i [...], otrzymała finansowanie dłużne dla kontraktu w łącznej kwocie [...] mln zł (w tym pożyczkę w kwocie [...] mln zł od [...] oraz kredyt w kwocie [...] mln zł od [...]), z przeznaczeniem na finansowanie dokończenia umowy na budowę lodolamaczy, w tym refinansowanie kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia 2019 r. Rozliczeniu podlegały trzy transze otrzymanego finansowania (w kwocie [...] mln zł)¹⁶³. Spółka wydatkowała otrzymane środki zgodnie z przeznaczeniem, tj. na prowizje i odsetki, zobowiązania bieżące oraz na refundację poniesionych wydatków.

Według informacji otrzymanych od [...]¹⁶⁴ i [...]¹⁶⁵ na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, Stocznia nie była zobowiązana do rozliczenia czwartej transzy pożyczki/kredytu w kwocie [...] tys. zł. Spłata pożyczki i kredytu miała nastąpić w całości do 30 października 2021 r. Pismem z dnia 20 września 2021 r. Stocznia zawnioskowała do obu podmiotów o umożliwienie spłaty zadłużenia w kwotach: po [...] mln zł do 10 listopada 2021 r., po [...] mln zł w 24 miesięcznych ratach od 30 listopada 2021 r., co uzasadniła m.in.: trudnymi warunkami realizacji kontraktu z powodu trwającej pandemii Covid-19; istotnym wzrostem wydatków w podstawowych kategoriach kosztowych spowodowanym spowolnieniem gospodarki; wzrostem kosztów z powodu konieczności wykonania dodatkowych prac projektowych obejmujących m.in. układy chłodzenia. W piśmie Spółka wskazała, iż

¹⁶² Pismo z dnia 27 sierpnia 2021 r.

¹⁶³ Środki były udostępniane w czterech transzach, tj. 18 czerwca 2019 r. – [...] tys. zł, 20 sierpnia 2019 r. – [...] tys. zł, 13 lutego 2020 r. – [...] tys. zł, 10 marca 2020 r. – [...] tys. zł.

¹⁶⁴ Pismo z dnia 27 września 2021 r.

¹⁶⁵ Pismo z dnia 4 października 2021 r.

prognoza dla kontraktu wykazywała stratę w wysokości [...] mln zł na poziomie kosztu wytworzenia (bez uwzględnienia kosztów ogólnozakładowych). Poinformowała ponadto [...] i [...] o negocjowaniu dodatkowych płatności stanowiących rekompensatę z tytułu inflacji oraz wzrostu cen układów napędowych wynikające w łącznej kwocie około [...] mln zł (brutto).

Na realizację kontraktu Spółka wykorzystwała także częściowo środki z pożyczki nr 3 od FRS SA w wysokości [...] zł (w drodze refundacji wcześniej poniesionych wydatków).

(akta kontroli str. 4709-4719, 10821-11178, 11191-11552, 11152, 13129-13153)

W umowie na budowę lodołamaczy nie przewidziano finansowania kontraktu w formie zaliczek.

(akta kontroli str. 1562-1597)

Pracownik Stoczni odpowiedzialny za merytoryczną realizację kontraktu zeznał¹⁶⁶: *W kwestii dodatkowych wydatków dodam, że przykładowo chłodnice poszyciowe prototypowych lodołamaczy (czołowego i liniowego) nie spełniały swojego zadania, co zostało wykazane podczas prób ruchowych jednostek i wymagało finalnie ich przebudowy fizycznej. Po wydokowaniu statków do przeróbki chłodnic okazało się także, że w lodołamaczu czołowym uszkodzeniu uległy płyty śruby napędowej z uwagi na widoczne ślady korozji i Stocznia na wniosek Zamawiającego musiała zamówić nowe płyty (z tego, co pamiętam koszt ok. [...] tys. zł). Dostawca układu napędowego twierdzi, że korozja została spowodowana tzw. prądami błędzącymi. Nadal nie ustalono rzeczywistych przyczyn tego stanu. Stocznia będzie dokonywała wymiany tych płyt i wówczas zamówi opinię eksperta w tej sprawie. Spowodowało to znaczne koszty dla Stoczni. (...).*

(akta kontroli str. 11725-11729)

2.1.7. Według informacji Stoczni realizacja kontraktu była zagrożona przez:

- opóźnienie w opracowaniu dokumentacji technicznej (klasyfikacyjnej) z powodu braku możliwości uzyskania przez projektowane jednostki parametrów technicznych określonych przez Zamawiającego w SIWZ oraz opóźniony proces wyboru i kontraktacji głównych urządzeń do budowy lodołamaczy;
- konieczność zmiany dokumentacji technicznej (klasyfikacyjnej) w zakresie modyfikacji kształtu kadłubów lodołamaczy, spowodowanej wynikiem badań modelowych w basenach [...] i [...] oraz zmiany układów napędowych projektowanych jednostek;
- zmianę podwykonawcy, który realizował pierwszy etap umowy, tj. opracowywał dokumentację techniczną (klasyfikacyjną);
- brak możliwości zabezpieczenia finansowego kontraktu w całości środkami Stoczni, co stanowiło przeszkodę do realizacji przedpłat za materiały i usługi oraz opóźnienia w dostawach urządzeń (w stosunku do potrzeb technologicznych budowy jednostek); Zarząd Stoczni od 16 marca 2018 r. był informowany o konieczności pozyskania finansowania zewnętrznego, które Spółka zapewniła po upływie 20 miesięcy od podpisania umowy na budowę lodołamaczy¹⁶⁷;
- brak dostępności w zasobach Stoczni i na rynku pracy dostatecznych mocy produkcyjnych (wykwalifikowanego personelu do prac stoczniowych we wszystkich klasach konstrukcyjnych), co powodowało konieczność współpracy z usługodawcami i ryzyko podwyżki cen usług;
- wystąpienie stanu epidemii w związku z zakażeniami wirusem SARS-CoV-2, który spowodował spowolnienie procesu technologicznego przez ograniczenie dostępności kadry zaangażowanej w budowę jednostek i opóźnienia w: dostawie

¹⁶⁶ Protokół przesłuchania świadka z dnia 11 sierpnia 2021 r.

¹⁶⁷ Tj. pożyczka od [...] oraz kredyt od [...].

materiałów i urządzeń, świadczeniu usług przez podwykonawców, przeprowadzaniu prób na uwięzi lodolamacza czołowego i liniowego oraz odbiorów częściowych zamówienia z udziałem Zamawiającego lodolamacze.

(akta kontroli str. 3300-3377, 3389-3393, 3401-3403, 3407-3408, 3415-3417, 3425-3427, 3431-3434, 3439-3442, 3446-3448, 3452-3455, 3462-3465)

2.1.8. Według stanu na 4 października 2021 r.¹⁶⁸ Spółka zakończyła realizację wszystkich etapów umowy, tj.:

- opracowała dokumentację techniczną, klasyfikacyjną (etap pierwszy);
- wybudowała pierwszy lodolamacz liniowy prototypowy (etap drugi) i zgłosiła jednostkę do odbioru końcowego w terminie do 13 października 2020 r. (termin określony aneksem nr 6 z 29 kwietnia 2021 r.); Zamawiający odebrał lodolamacz 15 grudnia 2020 r. z wynikiem „pozytywnym z uwagami”; w efekcie zrealizowania przez Stocznę uwag i usterek zgłoszonych podczas odbioru końcowego, Zamawiający 24 kwietnia 2021 r. zmienił status protokołu odbioru na „pozytywny bez uwag”;
- wybudowała lodolamacz czołowy prototypowy (etap trzeci) i zgłosiła jednostkę do odbioru końcowego w terminie do 16 września 2020 r. (termin określony aneksem nr 6 z 29 kwietnia 2021 r.); Zamawiający odebrał lodolamacz 11 grudnia 2020 r. z wynikiem „pozytywnym z uwagami”; uwagi odbiorowe Stocznia zrealizowała w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego lodolamacze, jednakże przez dodatkowy warunek utrzymania klasy jednostki określony przez PRS w dniu 7 września 2021 r., Zamawiający wyznaczył kolejny termin na jego realizację, tj. do 6 października 2021 r.;
- wybudowała drugi lodolamacz liniowy (etap czwarty) i zgłosiła jednostkę do odbioru końcowego w terminie do 7 lipca 2021 r. (termin określony aneksem nr 7 z 1 lipca 2021 r.); Zamawiający odebrał lodolamacz 19 lipca 2021 r. z wynikiem „pozytywnym z uwagami”; Stocznia zrealizowała uwagi odbiorowe w wyznaczonym na 15 września 2021 r. terminie; według stanu na 17 września 2021 r. w trakcie realizacji były pozostałe uwagi, dla których Zamawiający lodolamacze wyznaczył termin wykonania do 22 października 2021 r.;
- wybudowała trzeci lodolamacz liniowy (etap piąty) i zgłosiła jednostkę do odbioru końcowego 10 września 2021 r. (termin określony umową na 15 listopada 2021 r.); Zamawiający odebrał lodolamacz 4 października 2021 r. z wynikiem „pozytywnym z uwagami”; termin usunięcia uwag odbiorowych wyznaczono do 30 listopada 2021 r.
(akta kontroli str. 1626, 2455, 2337-2644, 3908-3909, 12040-12083, 12098, 12101-12102, 13179-13180, 13182-13185, 13192-13205)

Dyrektor RZGW Gdańsk w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK poinformował¹⁶⁹ o naliczeniu Stoczni kar z tytułu nieprzekazania Zamawiającemu lodolamacze kopii 11 umów/zmian do umów z podwykonawcami¹⁷⁰. Według stanu na 30 września 2021 r. kara ta wyniosła [...] zł. Do ww. informacji załączono pismo MSR Gryfia SA z 20 września 2021 r., w którym Zarząd Stoczni stwierdził: (...) *strony uzgodniły w oparciu o jednoznaczną treść tego przepisu, iż dotyczy on umów podwykonawczych i nie obejmuje umów zlecenia czy umów o charakterze*

¹⁶⁸ Informacja otrzymana m.in. od Zamawiającego lodolamacze pismem z 17 września 2021 r. w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK,

¹⁶⁹ Pismo z dnia 6 października 2021 r.

¹⁷⁰ W tym m.in. umowa zlecenie z: 1 sierpnia 2019 r. na wykonanie usług montersko-spawalniczych (dot. LL-800 i LC-1200), 1 listopada 2019 r. na wykonanie usług montersko-spawalniczych (dot. LL-800 i LC-1200), 27 listopada 2019 r. (zm. aneks nr 1 z 30 kwietnia 2020 r., nr 2 z 31 lipca 2020 r., nr 3 z 30 września 2020 r., nr 4 z 14 października 2020 r.) dotycząca koordynacji i zabezpieczenia technicznego projektu w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz p.poż. przy budowie LC1200/LL800 (w tym m.in. pełnienie funkcji gospodarza jednostki; uzbrojenie jednostek w ochronę p.poż., rozdzielnice elektryczne, wentylację przemysłową oświetlenie techniczne; drobne prace ślusarskie i wyposażeniowe).

825” i zadania nr 2 „Naprawa główna i dokowa OTrM 821”. Zadanie nr 2 miało być wykonane do 31 maja 2019 r. licząc od daty przyjęcia jednostki do naprawy¹⁷⁹.

(akta kontroli str. 6202-6212)

Ofertę wstępną z dnia 23 stycznia 2017 r. na dopuszczenie do udziału w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie negocjacji z kilkoma wykonawcami na „Naprawę główną i dokową OTrM 821”¹⁸⁰ złożyła Stocznia Remontowa Nauta S.A.¹⁸¹ – według oferty Lider Konsorcjum. Członkiem Konsorcjum była MSR Gryfia SA. Do oferty załączono m.in. pełnomocnictwo z 16 stycznia 2017 r. udzielone przez dwóch Członków Zarządu Spółki upoważniające Dyrektora Produkcji Specjalnej Stoczni Remontowej Nauta SA do reprezentowania MSR Gryfia SA w postępowaniu 960/D/KPW/TO/2016 dotyczącym zadania „Naprawa główna i dokowa OTrM 821” obejmującego złożenie oferty i uczestnictwo w tym postępowaniu.

(akta kontroli str. 6071-6196)

Były Prezes Zarządu Stoczni w odpowiedzi na pytanie, z czyjej inicjatywy Stocznia przystąpiła do realizacji remontu OTrM 821, zeznał¹⁸²: *Rząd przyjął Plan Modernizacji Marynarki Wojennej. Stocznia w Świnoujściu w dawnych latach wykonywała remonty flotyli rosyjskiej i polskiej. Plan był taki, że wchodzimy we współpracę z 8 Flotyllą i robimy remonty specjalne. Był to niejako powrót Stoczni do korzeni. Mogły być same korzyści z realizacji takiego zadania, bo oddział w Świnoujściu był w linii prostej kilkaset metrów od Komendy. Poza tym jedynie Gryfia i Nauta mogły złożyć ofertę na zaproszenie wojska, bo spełniały wymagania z zaproszenia jako konsorcjum (Nauta posiadała niezbędne doświadczenie w remontach okrętów na wskazanym przez Wojsko poziomie obrotu) i były przedsiębiorstwami o szczególnym znaczeniu dla obronności kraju. Dodam, że współpraca z Komendą przy remoncie TR642 (Hańcza) układała się świetnie.*

W odpowiedzi na pytanie, czy MSR Gryfia SA posiadała doświadczenie w remontach okrętów wojennych (wojskowych), zeznał: *Nie, dlatego Liderem konsorcjum była Nauta. Hańcza też była robiona w konsorcjum. Zarządowi Gryfii zależało na zdobyciu doświadczenia w remontach jednostek wojskowych i samodzielnym startowaniu w kolejnych przetargach. Takie właśnie było założenie z planu naprawczego, że Gryfia będzie realizowała kontrakty dla wojska.*

(akta kontroli str. 9915-9922)

Zarząd Spółki w dniu 29 marca 2017 r. podjął uchwałę nr 86/VII/17 (m.in. na podstawie §23 ust. 1 pkt 17 statutu) w sprawie wystąpienia do Rady Nadzorczej o wyrażenie zgody na zawarcie umowy konsorcjum z Nauta SA, regulującej wspólną realizację zamówienia „Naprawa główna i dokowa OTrM 821”¹⁸³.

(akta kontroli str. 8875-8886, 13266-13280)

Konsorcjum, w odpowiedzi na zaproszenie Komendanta z 20 marca 2017 r. (załącznikami do zaproszenia był projekt umowy oraz wykaz prac naprawczych-WPN), złożyło 30 marca 2017 r. ofertę ostateczną z ceną [...] zł brutto i terminem wykonania do 31 maja 2019 r. licząc od daty przyjęcia jednostki do naprawy, z czego zakończenie etapów miało nastąpić do: 30 listopada 2017 r. (pierwszy), 30 listopada 2018 r. (drugi), 31 maja 2019 r. (trzeci).

¹⁷⁹ Z tego etapu: pierwszy - do [...] 2017 r., drugi - do [...] 2018 r., trzeci - do 31 maja 2019 r.

¹⁸⁰ Sprawa 960/D/KPW/TO/2016.

¹⁸¹ W aneksie nr 12/2020 do umowy nr 223/TO/2020 (aneks bez daty sporządzenia) określono podmiot jako: Stocznia Remontowa „Nauta” S.A. w restrukturyzacji. Według §4 aneksu, wszedł on w życie 31 sierpnia 2020 r.

¹⁸² Protokół przesłuchania świadka z dnia 9 września 2021 r.

¹⁸³ W dołączonym do wniosku wzorze umowy konsorcjum zapisano m.in.: Strony oświadczają, że niniejszym tworzą konsorcjum (dalej zwane „Konsorcjum”), składające się z Lidera Konsorcjum oraz Partnera, w celu wspólnej realizacji zamówienia na „Naprawę główną i dokową TR 642”.

(akta kontroli str. 7108-7866, 9479-9688)

Zarząd Spółki w dniu 30 marca 2017 r. podjął uchwałę nr 87/VIII/17 (m.in. na podstawie §23 ust. 1 pkt 10 statutu) w sprawie złożenia oferty na realizację zamówienia pn. „Naprawa główna i dokowa OTrM 821”, w której wystąpił do Rady Nadzorczej Spółki z wnioskiem o wyrażenie zgody zatwierdzającej dokonanie przez Zarząd czynności prawnych polegających na złożeniu oferty oraz, w przypadku wybrania oferty i wygrania przetargu, na zawarciu umowy na wykonanie przedmiotu zamówienia¹⁸⁴.

(akta kontroli str. 6006-6015, 8802-8886, 13266-13280)

We wniosku nr 9/VIII/17 z 5 kwietnia 2017 r. Zarządu do Rady Nadzorczej wskazano m.in.: *Spółka złożyła ofertę na wykonanie zamówienia pn. „Naprawa główna i dokowa OTrM 821”, a tym samym: w przypadku ewentualnego wygrania, będzie zobowiązana do zawarcia umowy na wykonanie ww. zamówienia, co będzie równoznaczne z zaciągnięciem zobowiązania o wartości przekraczającej [...] mln zł. Z uwagi na powyższe, należy wskazać, że: 1) Wykonawca zgodnie z warunkami umowy zamierza wystąpić do Komendy Portu Wojennego w Świnoujściu [dalej: Zamawiający] o udzielenie jednorazowej zaliczki na poczet wykonania zamówienia do 25% wysokości wynagrodzenia. 2) Wykonawca będzie musiał złożyć Zamawiającemu gwarancję ubezpieczeniową zwrotu zaliczki na kwotę odpowiadającą wysokości udzielonej zaliczki. 3) Niezależnie od możliwości pozyskania zaliczki, mając na uwadze duży udział materiałów, a także zewnętrznej kooperacji specjalistycznej Wykonawca szacuje, że będzie konieczne pozyskanie finansowania realizacji projektu ze źródeł zewnętrznych. 4) Przed podpisaniem umowy, Wykonawca jest zobligowany do przedstawienia zabezpieczenia należytego wykonania umowy w wysokości 5% wartości umowy na okres realizacji umowy; (...) 9) Termin zakończenia realizacji zamówienia szacuje się do dnia 31 maja 2019 r.*

(akta kontroli str. 8799-8800)

Rada Nadzorcza Spółki uchwałą numer:

- 49/IX/17 z dnia 27 kwietnia 2017 r. wyraziła zgodę na zaciągnięcie zobowiązania – złożenie oferty na realizację zamówienia „Naprawa główna i dokowa OTrM 821”;
- 53/IX/17 z dnia 8 maja 2017 r. wyraziła zgodę na zawarcie umowy konsorcjum z Nauta SA.

(akta kontroli str. 8801, 9473, 9691-9696)

Były członek Rady Nadzorczej Stoczni zeznał¹⁸⁵: *Zawarcie konsorcjum zawsze wymaga zgody Rady Nadzorczej. Konsorcjum faktycznie zostało zawiązane bez zgody Rady Nadzorczej. Rada nie posiadała wiedzy o złożeniu oferty na remont ORP Lublin. (...) nie otrzymywałem wiedzy w zakresie ekonomicznych skutków umowy. (...) 31 marca 2017 r. zwróciłem się do Zarządu o podanie mi m.in. wyniku finansowego z realizacji umowy przez konsorcjum. Ja byłem zbywany. (...) dostałem odpowiedź od Dyrektora Handlu (...), że przychód ze sprzedaży (...) wyniesie [...] mln zł. (...) poprosiłem o tożsamy dokument jak dla trałowców. Odpowiedziano mi, że wstępny budżet będzie dostępny dzień po głosowaniu. Szacowany wynik netto wynieść miał [...]%-[...]% tj. [...] tys. zł do [...] zł. Ja miałem wątpliwości, co do głosowania, albowiem nie było pełnej informacji o skutkach realizacji. Ja dostałem kalkulację kosztów, ale ona była niepełna. (...) otrzymałem ten dokument (...) 31 marca 2017 r. (...). To był element oferty złożony wojsku i był opatrzony datą 30 marca 2017 r. To było mi przedstawione jako koszty Stoczni, ale de facto to było zestawienie przychodów. Dla wojska były to koszty, natomiast dla Stoczni było to zestawienie przychodów. Ja dopytywałem dalej Zarząd, bo chciałem*

¹⁸⁴ We wniosku wskazano, że wartość sprzedaży przypadająca na Spółkę wynosiła [...] tys. zł.

¹⁸⁵ Protokół przesłuchania świadka z dnia 19 sierpnia 2021 r.

się dowiedzieć dokładniej, żeby mi jasno powiedzieli jaki będzie wynik netto z realizacji kontraktu.

W odpowiedzi na pytanie, dlaczego głosował „za” przyjęciem uchwały nr 49/IX/17 dotyczącej wyrażenia zgody na zaciągnięcie zobowiązania – złożenie oferty na realizację zamówienia, świadek zeznał: *Ja dostałem dokumenty, z których wynikał zysk, więc zagłosowałem „za”. To było działanie ex post. Ja nie wiedziałem, że Stocznia już w styczniu 2017 r. zaczęła starania o realizację.*

W odpowiedzi na pytanie, jak głosował w sprawie uchwały nr 53/IX/17 dotyczącej wyrażenia zgody na zawarcie umowy konsorcjum z Nauta SA, świadek zeznał: *Ja w tej sprawie wstrzymałem się od głosu.*

(akta kontroli str. 9729-9783)

W budżecie z 6 kwietnia 2017 r. do oferty wstępnej oszacowano, iż przychód ze sprzedaży w części przypadającej na MSR Gryfia SA wyniesie [...] zł, koszty wytworzenia zaplanowano w kwocie [...] zł, co miało dać zysk na poziomie kosztów wytworzenia w wysokości [...] zł. Uwzględnienie po stronie kosztowej kosztów ogólnozakładowych w kwocie [...] zł, dało koszty ogółem w kwocie [...] zł. Prognozowany zysk netto Spółki miał wynieść [...] zł (rentowność na poziomie [...]%).

(akta kontroli str. 10444-10445)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Świnoujściu w odpowiedzi na pytanie jakie były trudności z ustaleniem ceny oferty w zakresie prac przypadających na MSR Gryfia, zeznał¹⁸⁶: *Problemem było to, że oferta była sporządzona na podstawie wykazu prac naprawczych, który był załącznikiem do zaproszenia. Dokumentacja techniczna była do wglądu jedynie na jednostce. Użytkownik nie wyrażał zgody na wypożyczenie dokumentacji do wglądu do Stoczni. Po drugie zetknęliśmy się z zakresem prac, z dużą różnorodnością, z którym wcześniej Stocznia nie miała do czynienia a przynajmniej w takiej skali. Technolodzy określali pracochłonność na wszystkie prace typowe a w przypadku prac specjalistycznych polegaliśmy w dużej mierze na ofertach potencjalnych podwykonawców. Ponadto na pewnym etapie pomogli nam koledzy z Nauty SA. Z nimi porównywaliśmy zgromadzone przez nas dane do wyceny. Utrudnieniem był fakt, że jednym z warunków stawianych przez Wojsko było to, że urządzenia musiały być nowe lub nie starsze niż dwa lata, a zważywszy, że jednostka była wiekowa, niektóre systemy trzeba było przeprojektować, dobrać nowe urządzenia. W mojej ocenie jakieś 80% prac było rzetelnie wycenione. Pozostała część została wyceniona na bazie doświadczeń Nauty SA. Musieliśmy zapłacić Naucie za dokumentację już w czasie realizacji projektu, chyba jakieś [...] tys. zł. To oczywiście była jedynie część dokumentacji.*

(akta kontroli str. 9933-9937)

Spółka i Nauta SA zawarły w dniu 9 maja 2017 r. umowę Konsorcjum¹⁸⁷ w celu wspólnej realizacji zamówienia „Naprawa główna i dokowa OTrM 821” na rzecz Komendy. Stocznia była Partnerem Konsorcjum a Nauta SA - Liderem Konsorcjum. W §1 Umowy Konsorcjum stwierdzono: *Strony oświadczają, że niniejszym tworzą konsorcjum (...).* Lider Konsorcjum został upoważniony i zobowiązany do prowadzenia spraw Konsorcjum, a także do działania we własnym imieniu i na własną rzecz oraz w imieniu i na rzecz Partnera, w tym w szczególności m.in. do terminowego złożenia wspólnej oferty i zawarcia umowy o wykonanie zamówienia. W załączniku nr 1 do umowy konsorcjum określono: wstępny podział wynagrodzenia, tj. z kwoty [...] zł netto/brutto Stocznia miała otrzymać [...] zł (tj. [...] % wartości kontraktu); zakresy wykonywanych prac w podziale na pozycje Wykazu Prac Naprawczych¹⁸⁸.

¹⁸⁶ Protokół przesłuchania świadka z dnia 15 września 2021 r.

¹⁸⁷ Dalej także: Umowa Konsorcjum.

¹⁸⁸ Dalej także: WPN.

(akta kontroli str. 6215-6225)

W wyniku negocjacji z Komendą w dniu 16 maja 2017 r. ustalono realizację zamówienia w latach 2018-2019. Wykonawca zaproponował [...] % upustu na wynagrodzeniu ([...] zł), tj. jego zmniejszenie z kwoty [...] zł do kwoty [...] zł. Z listy WPN została wykreślona pozycja 63 (przypisana do realizacji przez Nauta SA) o wartości [...] zł¹⁸⁹, w związku z czym wynagrodzenie zostało zmniejszone do kwoty [...] zł. Wykonawca wyraził zgodę na propozycję Zamawiającego obniżenia wartości kontraktu do kwoty [...] tys. zł. Wykonawca wyraził wolę na wariant dotyczący przekazania jednostki do naprawy do 15 października 2017 r. wraz z możliwością zaliczkowania umowy w I kwartale 2018 r. Miał przedłożyć Zamawiającemu (do dnia 26 maja 2017 r.) dwa warianty ofert, w tym jeden z podziałem na etapy w latach 2017-2019 i drugi z podziałem na etapy w latach 2018-2019. Wykonawca złożył w wymaganym terminie formularze ofertowe na oba z ww. wariantów z ceną [...] tys. zł.

(akta kontroli str. 5846-6000)

Zarząd Spółki uchwałą nr 107/VIII/17 z dnia 26 maja 2017 r. wprowadził zmiany do uchwały Zarządu nr 87/VIII/17 z dnia 30 marca 2017 r., tj. dokonał korekty formularza ofertowego. Oferta miała być złożona w dwóch wariantach, tj. pierwszym - rozpoczęcie remontu w październiku 2017 r.¹⁹⁰ lub drugim - w styczniu 2018 r. Termin zakończenia realizacji był taki sam w obu wariantach, tj. do 31 maja 2019 r. Z wynagrodzenia Konsorcjum w kwocie [...] tys. zł, Stocznia miała otrzymać [...] zł. Według budżetu kontraktu z 26 maja 2017 r., przy założeniu uzyskania przez MSR Gryfia SA przychodów ze sprzedaży w kwocie [...] zł, kosztach ogółem w kwocie [...] zł (w tym kosztach wytworzenia w wysokości [...] zł), kontrakt miał się zamknąć stratą netto w kwocie [...] zł – rentowność (-)[...] %.

(akta kontroli str. 8792-8795)

Były członek Rady Nadzorczej Stoczni, w odpowiedzi na pytanie, czy i kiedy Zarząd Spółki przekazał członkom Rady budżet tego zadania, tj. zestawienie jego planowanych przychodów i kosztów realizacji oraz jaki był planowany wynik netto na tym przedsięwzięciu, zeznał: *Ja otrzymałem wniosek Zarządu, z którego wynikało, że wynik netto będzie niższy. Czyli po negocjacjach wartość budżetu wynieść miała dla Gryfii [...] mln zł. Ja poprosiłem zatem o wyjaśnienia w tym zakresie. W e-mailu z 1 czerwca poprosiłem o uzasadnienie, dlaczego złożono ofertę ze stratą [...] mln zł. Wyjaśniono, że strata pokryta będzie z zysku z innych kontraktów oraz z innego przychodu z realizacji tego kontraktu. Poprosiłem o wyjaśnienie, jakie inne przychody przewidywane były z realizacji tego kontraktu. Ja poprosiłem o wyjaśnienie mi tego. Odpowiedzi nie otrzymałem.*

(akta kontroli str. 9729-9783)

Na wniosek Zarządu Spółki z 30 maja 2017 r., Rada Nadzorcza uchwałą nr 68/IX/17 z dnia 2 czerwca 2017 r. wyraziła zgodę na złożenie oferty na warunkach ustalonych w negocjacjach cenowych, przy pięciu głosach „za” oraz jednym wstrzymującym się.

(akta kontroli str. 8789-8791)

Spółka i Nauta SA w dniu 14 czerwca 2017 r. podpisały aneks nr 1 do Umowy Konsorcjum, w którym wynagrodzenie dla Stoczni ustalono na kwotę [...] zł¹⁹¹, tj. mniej o [...] zł od pierwotnego wynagrodzenia określonego w tej umowie.

¹⁸⁹ WPN 63 dotyczył jednego kompletu transpondera systemu IFF Mark XIIA wraz z antenami, którego nie było na okręcie przed naprawą.

¹⁹⁰ Co było uzależnione od uzyskania przez Zamawiającego zgody Centralnego Organu Logistycznego i Dowódcy Jednostki Wojskowej 2750.

¹⁹¹ Wynagrodzenie obejmowało realizację wybranych WPN objętych kontraktem oraz dodatkową pozycję 388 „Koszty mediów” w kwocie [...] tys. zł.

Komendant w piśmie z 20 lipca 2017 r. do Lidera Konsorcjum wskazał, że środki finansowe na naprawę okrętu zostały zabezpieczone na okres IV kwartał 2018 r.– I kwartał 2020 r., z czego na 2018 r. zaplanowano kwotę [...] tys. zł. Zaproponował termin realizacji umowy do 31 marca 2020 r. i wynagrodzenie w kwocie [...] tys. zł. Lider Konsorcjum w pismach do Komendanta z 27 września 2017 r. i 6 października 2017 r. wyraził zgodę na podpisanie umowy na zaproponowanych warunkach a ponadto na przedłużenie terminu związania ofertą do 31 grudnia 2017 r.

Komendant 11 grudnia 2017 r. zwrócił się do Lidera Konsorcjum z prośbą o rozważenie możliwości renegotjacji zapisów projektu umowy. Wskazał, że propozycja wynikała z możliwości zaliczkowania ww. umowy w bieżącym roku obrotowym. W związku z powyższym zaproponował zmianę terminu realizacji umowy wraz z płatnościami za poszczególne etapy. Podczas negocjacji w dniu:

- 13 grudnia 2017 r. - Zamawiający wskazał na możliwość uzyskania zaliczki w kwocie [...] mln zł, z terminem jej zrealizowania do 30 listopada 2018 r. oraz zaproponował (w przypadku jej udzielenia) obniżenie wartości umowy o [...] tys. zł i skrócenie terminu realizacji prac do 31 maja 2019 r.; Wykonawca zaproponował wydłużenie terminu o dwa miesiące; Zamawiający w związku z tą propozycją wystąpił o obniżenie wartości wynagrodzenia o [...] tys. zł;
- 14 grudnia 2017 r. – Wykonawca zaakceptował propozycję Zamawiającego o obniżenie wartości kontraktu o kwotę [...] tys. zł (z kwoty [...] tys. zł do kwoty [...] tys. zł) i skrócenie terminu realizacji prac do 30 maja 2019 r. (zakończenie pierwszego etapu do 30 listopada 2018 r.); umowa miała być realizowana w Świnoujściu; Wykonawca miał wnioskować o udzielenie zaliczki w wysokości [...] mln zł w terminie do 28 grudnia 2017 r. (z terminem jej rozliczenia do 30 listopada 2018 r.).

(akta kontroli str. 5825-5845)

Były Prezes Zarządu Spółki zeznał¹⁹²: *Stocznia nie posiadała zdolności do realizacji kontraktu ze środków własnych. Ale było możliwe pozyskanie zaliczki w kwocie [...] mln zł (...), oczywiście musieliśmy dać delikatny upust na wynagrodzeniu za uzyskanie tej zaliczki.*

W odpowiedzi na pytanie, dlaczego w grudniu 2017 r. Spółka zgodziła się na przeprowadzenie remontu OTrM 821 w terminie do 30 maja 2019 r., zeznał: *Stocznia „była pod ścianą”. Musieliśmy dostać zaliczkę, żeby robić kontrakt. Wszystkich zapewniałem, że będzie praca i będą pieniądze na Lublina (...).*

(akta kontroli str. 9915-9922)

Zarząd Stoczni w dniu 19 grudnia 2017 r. podjął uchwałę w sprawie zatwierdzenia warunków umowy na realizację zamówienia „Naprawa główna i dokowa OTrM 821” i wystąpił do Rady Nadzorczej z wnioskiem o wyrażenie zgody na zawarcie umowy. Do uchwały załączono m.in. informację, że: z przewidzianej do wypłaty w 2017 r. zaliczki w kwocie [...] tys. zł Spółka uzyska [...] tys. zł; ostateczna kwota kontraktu wyniosła [...] tys. zł, w tym wartość sprzedaży przypadająca na Spółkę była równa [...] tys. zł.

W budżecie oferty (stan na 18 grudnia 2017 r.) kwotę przychodów ze sprzedaży MSR Gryfia SA określono na [...] zł, planowane koszty ogółem na kwotę [...] zł (w tym koszty wytworzenia w wysokości [...] zł), wynik netto – strata w kwocie [...] zł (rentowność netto –[...]%).

Rada Nadzorcza wyraziła zgodę na zawarcie umowy uchwałą nr 90/IX/17 z dnia 20 grudnia 2017 r.

¹⁹² Protokół przesłuchania świadka z dnia 9 września 2021 r.

(akta kontroli str. 8753-8756, 8788)

W dniu 20 grudnia 2017 r. Konsorcjum w składzie Nauta SA i MSR Gryfia SA zawarło z Komendą umowę główną na „Naprawę główną i dokową OTrM 821” (nr 223/TO/2017) za wynagrodzenie w kwocie [...] tys. zł netto/brutto¹⁹³. Termin wykonania prac określono na 30 maja 2019 r. (licząc od daty przyjęcia jednostki do naprawy). Naprawa miała być wykonywana w Świnoujściu.

(akta kontroli str. 5825, 6513-6651)

2.2.2. Pracownicy Spółki dokonali oceny ryzyka dla kontraktu, tj.:

- Szef Handlu¹⁹⁴ oszacował na poziomie: 36 ryzyko trafności wyceny; 45 ryzyko źródeł finansowania kontraktu; 40 ryzyko terminowości realizacji kontraktu; 54 ryzyko rentowności kontraktu;
- Szef Działu Kontroli Jakości (ocena z 29 stycznia 2018 r.) oszacował na poziomie 42 ryzyko w zakresie wymagań formalno-prawnych co do kryteriów odbiorów i badań prac;
- Kierownik Biura Konstrukcyjno-Technologicznego, oszacował¹⁹⁵ na poziomie: 32 ryzyko wiarygodności, kompletności i pewności danych wejściowych i dokumentacji; 35 ryzyko zdolności do sprostania wymogom proc projektowych „moc przerobowa”; 32 ryzyko zgodności realizacji zadania przez Stocznnię z założeniami projektowymi;
- Szef Produkcji oszacował¹⁹⁶ na poziomie: 36 ryzyko terminowości realizacji kontraktu; 48 ryzyko doboru kooperantów; 40 ryzyko kadrowo-technologicznej możliwości wykonania kontraktu;
- Dyrektor Handlu i Marketingu jako obszary największego ryzyka wskazał: finansowanie projektu, dostępność zasobów do realizacji projektu, terminowość realizacji kontraktu, utrzymanie zakładanej rentowności kontraktu.

(akta kontroli str. 9340-9348)

2.2.3. Postanowienia umowy nr 223/TO/2017 na naprawę główną i dokową (wynagrodzenie w kwocie [...] tys. zł) ulegały zmianom w wyniku zawartych 18 aneksów, z czego zmian w zakresie wartości wynagrodzenia i terminu wykonania kontraktu dokonano aneksami:

- nr 3/2018 z 22 listopada 2018 r. - w wyniku zmiany zakresu prac naprawczych wartość umowy została pomniejszona o kwotę [...] tys. zł (wynagrodzenie z kontraktu zmniejszono do kwoty [...] tys. zł), a zakończenie realizacji umowy ustalono na 29 listopada 2019 r.¹⁹⁷,
- nr 5/2019 z 1 kwietnia 2019 r. - w wyniku zmiany zakresu prac naprawczych (zmniejszenie o kwotę [...] tys. zł) oraz rozliczenia kosztów podróży służbowej załogi okrętu spowodowanej przebazowaniem jednostki do zakładu w Szczecinie (zmniejszenie o kwotę [...] tys. zł¹⁹⁸), wartość umowy została zmniejszona do kwoty [...] tys. zł a jako miejsce wykonywania remontu wskazano Szczecin;
- nr 6/2019 z 10 maja 2019 r. – drugi etap umowy podzielono na podetapy; nie zmienił się termin realizacji umowy;
- nr 7/2019 z 29 sierpnia 2019 r. – w wyniku zmiany zakresu prac naprawczych (zwiększenie per saldo o kwotę [...] tys. zł), zgody Zamawiającego na

¹⁹³ W tym za etap: pierwszy – [...] tys. zł, drugi – [...] tys. zł; koszt roboczogodziny za prace weryfikacyjne określono na [...] zł, koszt czyszczenia i malowania 1 m2 powierzchni podwodnej kadłuba na [...] zł brutto i [...] zł brutto powierzchni nawodnej kadłuba.

¹⁹⁴ Nie została wskazana data dokonania oszacowania.

¹⁹⁵ Nie została wskazana data dokonania oszacowania.

¹⁹⁶ Nie została wskazana data dokonania oszacowania.

¹⁹⁷ [...].

¹⁹⁸ Rozliczenie kosztów podróży załogi okrętu miało się zakończyć w terminie do [...] 2019 r. (negocjacje z 13 lutego 2019 r.).

przedłużenie terminu realizacji umowy do 31 maja 2020 r.¹⁹⁹ (zgoda za upust w kwocie [...] tys. zł) oraz rozliczenia kosztów podróży służbowej załogi okrętu (zmniejszenie o kwotę [...] tys. zł²⁰⁰), wartość umowy została zmniejszona do kwoty [...] tys. zł; prace zostały podzielone na trzy etapy (jedynie etap drugi miał wyznaczone podetapy);

- nr 8/2019 z 31 października 2019 r. - w wyniku zmiany zakresu prac naprawczych (zwiększenie o kwotę [...] tys. zł), wartość umowy została zwiększona do kwoty [...] tys. zł;
- nr 9/2019 z 29 listopada 2019 r. – w wyniku zgody Zamawiającego na podział etapu trzeciego na dwa podetapy (zgoda za upust w kwocie [...] tys. zł), wartość umowy została zmniejszona do kwoty [...] tys. zł; etap trzeci został podzielony na dwa podetapy;
- nr 10/2019 z lutego 2020 r. (brak daty dziennej zawarcia aneksu) - w wyniku zmiany zakresu prac naprawczych (zwiększenie o kwotę [...] tys. zł), wartość umowy została zwiększona do kwoty [...] tys. zł;
- nr 11/2019 z 28 maja 2020 r. – w wyniku zgody Zamawiającego na przedłużenie terminu realizacji umowy do 31 sierpnia 2020 r. oraz rozliczenia kosztów podróży służbowej załogi okrętu (zmniejszenie o kwotę [...] tys. zł), wartość umowy została zmniejszona do kwoty [...] tys. zł;
- nr 12/2020 (brak daty zawarcia; wszedł w życie 31 sierpnia 2020 r.²⁰¹) – w wyniku zgody Zamawiającego na przedłużenie terminu realizacji umowy do 15 marca 2021 r., rozliczenia kosztów podróży służbowej załogi okrętu (zmniejszenie o kwotę [...] tys. zł netto, prac dodatkowych związanych z wymianą okablowania (zwiększenie o kwotę [...] tys. zł netto), wartość umowy została zwiększona do kwoty [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto); wprowadzono etap IV prac;
- nr 13/2020 z 24 września 2020 r. - w wyniku zmiany zakresu prac naprawczych (zwiększenie o kwotę [...] tys. zł), wartość umowy została zwiększona do kwoty [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto);
- nr 14/2021 z 12 marca 2021 r. - w wyniku zmiany zakresu prac naprawczych (zwiększenie o kwotę [...] tys. zł), wartość umowy została zwiększona do kwoty [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto);
- nr 15/2021 z 15 marca 2021 r. – w wyniku zgody Zamawiającego na przedłużenie terminu realizacji umowy do 30 czerwca 2021 r. (zmniejszenie wynikające z rozliczenia kosztów podróży służbowej załogi okrętu o kwotę [...] tys. zł netto), wartość umowy została zmniejszona do kwoty [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto); według aneksu nr 17/2021 z 26 kwietnia 2021 r. wartość brutto kontraktu wyniosła [...] tys. zł).

(akta kontroli str. 6652-6849, 7102-7103)

Spółka i Nauta SA poza ww. umową główną na remont OTrM 821, zawarły z Komendą cztery umowy dodatkowe²⁰², tj.:

- nr 203/TO/2018 z 22 listopada 2018 r. na „Naprawę główną i dokową OTrM 821 – prace dodatkowe” na kwotę [...] tys. zł z terminem realizacji do 29 listopada 2019 r.; do umowy zawarto 10 aneksów, w tym m.in. przedłużających termin realizacji prac ostatecznie do 30 czerwca 2021 r., ustalających możliwość uzyskania zaliczki w kwocie [...] tys. zł (zgoda za upust w wysokości 10 tys. zł) oraz wynagrodzenie ogółem w kwocie [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto);
- nr 55/TO/2019 z 8 kwietnia 2019 r. na „Naprawę główną i dokową OTrM 821 – montaż 2 kpl. radarów nawigacyjnych” na kwotę [...] tys. zł z terminem realizacji

¹⁹⁹ [...]

²⁰⁰ Rozliczenie za 6 miesięcy.

²⁰¹ Prace realizowane po 1 lipca 2020 r. zostały objęte 23% stawką VAT.

²⁰² Prace realizowane w ramach każdej z umów po 1 lipca 2020 r. zostały objęte 23% stawką VAT.

- do 29 listopada 2019 r.; prace w ramach tej umowy miała wykonywać wyłącznie MSR Gryfia SA; do umowy zawarto sześć aneksów, w tym m.in. przedłużających termin realizacji prac ostatecznie do 30 czerwca 2021 r. oraz ustalających wynagrodzenie za ich wykonanie na kwotę [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto);
- nr 19/TO/2020 z 13 stycznia 2020 r. na „Naprawę główną i dokową OTrM 821 – montaż systemu [...]” na kwotę [...] tys. zł z terminem realizacji do 31 maja 2020 r.; prace w ramach tej umowy miała wykonywać wyłącznie MSR Gryfia SA; do umowy zawarto pięć aneksów, w tym m.in. przedłużających termin realizacji prac ostatecznie do 30 czerwca 2021 r. oraz ustalających wynagrodzenie za ich wykonanie na kwotę [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto);
 - nr 27/TO/2021 z 1 kwietnia 2021 r. na „Naprawę główną i dokową OTrM 821 – montaż radiostacji RRC9311AP” na kwotę [...] tys. zł netto ([...] tys. zł brutto) z terminem realizacji do 30 czerwca 2021 r.; prace w ramach tej umowy miała wykonywać wyłącznie Nauta SA; do umowy zawarto jeden aneks.
- (akta kontroli str. 6850-7103)

Według informacji Komendanta²⁰³, realizacja finansowa ww. umów na dzień 30 września 2021 r. wynosiła dla umowy numer:

- 223/TO/2017 o wartości [...] zł brutto – pozostało do zapłaty [...] zł (stopień realizacji 93,57%),
 - 203/TO/2018 o wartości [...] zł - pozostało do zapłaty [...] zł (stopień realizacji 99,82%),
 - 55/TO/2019 o wartości [...] zł - pozostało do zapłaty [...] zł (stopień realizacji 76,43%),
 - 19/TO/2020 o wartości [...] zł – stopień realizacji 0%,
 - 27/TO/2021 o wartości [...] zł - stopień realizacji 0%.
- (akta kontroli str. 13261-13264)

We wszystkich umowach Zamawiający przewidział dwie możliwości przedłużenia terminu ich realizacji w sytuacji wystąpienia nadzwyczajnych zdarzeń, tj.: na wniosek Wykonawcy w przypadku działania siły wyższej (np. klęski żywiołowe, strajki generalne lub lokalne, warunki atmosferyczne), mającej bezpośredni wpływ na terminowość wykonywania usług oraz wystąpienia okoliczności, których strony nie były w stanie przewidzieć, pomimo zachowania należytej staranności.

(akta kontroli str. 6537, 6865, 7003, 7061, 7092)

Działanie siły wyższej, jako podstawę zmiany terminu wykonania umów, przywołano w 13 aneksach do czterech umów²⁰⁴, nie zostały jednak wyszczególnione okoliczności uznane za działanie siły wyższej. W pismach, protokołach ze spotkań lub negocjacji, poprzedzających ich zawarcie wskazywano warunki pogodowe²⁰⁵ oraz epidemię COVID-19²⁰⁶.

(akta kontroli str. 6675, 6780, 6970, 6972, 6982, 7032, 7034, 7043, 7045, 7065, 7067, 7074, 7076, 7104-7106)

²⁰³ Pismo z dnia 5 października 2021 r.

²⁰⁴ Tj. umowa: 1) nr 223/TO/2017 aneks nr: 11/2020 z 28 maja 2020 r. i nr 12/2020 (wchodzący w życie 31 sierpnia 2020 r.); 2) nr 203/TO/2018 - aneks nr: 6/2020 z 28 maja 2020 r., 7/2020 (wchodzący w życie 31 sierpnia 2020 r.), 8/2021 z 15 marca 2021 r.; 3) umowa nr 55/TO/2019 - aneks nr: 2/2020 z 28 maja 2020 r., 3/2020 (wchodzący w życie 31 sierpnia 2020 r.), 4/2020 z 25 listopada 2020 r., 5/2021 z 8 kwietnia 2021 r., 4) nr 19/TO/2020 - aneks nr: 1/2020 z 28 maja 2020 r., 2/2020 (wchodzący w życie 31 sierpnia 2020 r.), 3/2020 (bez daty sporządzenia), 4/2021 z 12 marca 2021 r.

²⁰⁵ Protokół z 29 października 2019 r. (aneks nr 9/2019 z 29 listopada 2019 r. podpisano na podst. §20 ust. 15 umowy).

²⁰⁶ Pismo Zamawiającego do Wykonawcy z 25 maja 2020 r., protokół ze spotkania z 28 sierpnia 2020 r. i protokół ze spotkania z 25 lutego 2021 r. (aneks nr 11/2020, 12/2020 i 15/2021 do umowy na 223/TO/2017; aneks nr 6/2020, 7/2020 i 8/2021 do umowy nr 203/TO/2018; aneks nr 2/2020 i 3/2020 i 5/2021 do umowy 55/TO/2019; aneks nr 1/2020, 2/2020 i 4/2021 do umowy nr 19/TO/2020).

2.2.4. Stosownie do postanowień negocjacji z Zamawiającym oraz zawartych umów na remont okrętu, zmianom ulegała umowa konsorcjum, tj.:

- aneks nr 1 z 14 czerwca 2017 r. – z kwoty [...] tys. zł Stocznia miała otrzymać [...] tys. zł²⁰⁷;
- aneks nr 2 z 25 stycznia 2019 r. – z zaliczki w kwocie [...] tys. zł MSR Gryfia SA miała otrzymać [...] tys. zł; z kwoty wynagrodzenia [...] tys. zł za realizację umowy 223/TO/2017, Stocznia miała otrzymać [...] tys. zł; z kwoty wynagrodzenia [...] tys. zł za realizację umowy 203/TO/2017, Stocznia miała otrzymać [...] tys. zł;
- aneks nr 3 z 12 lutego 2020 r. - z kwoty łącznego wynagrodzenia w wysokości [...] tys. zł z tytułu umów realizowanych na rzecz Komendy, Stocznia przysługiwało wynagrodzenie w kwocie [...] tys. zł, z tego z umowy: 223/TO/2017 – z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł, Stocznia miała otrzymać [...] tys. zł; 203/TO/2017 - z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł, Stocznia miała otrzymać [...] tys. zł; 55/TO/2019 - z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł Stocznia miała otrzymać całość; 19/TO/2019 - z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł Stocznia miała otrzymać całość;
- aneks nr 4 z 1 czerwca 2021 r. - z kwoty łącznego wynagrodzenia w wysokości [...] tys. zł z tytułu umów realizowanych na rzecz Komendy, Stocznia przysługiwało wynagrodzenie w kwocie [...] tys. zł, z tego z umowy: 223/TO/2017 - z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł, Stocznia miała otrzymać [...] tys. zł; 203/TO/2017 - z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł, Stocznia miała otrzymać [...] tys. zł; 55/TO/2019 - z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł, Stocznia miała otrzymać całość; 19/TO/2019 - z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł, Stocznia miała otrzymać całość; 27/TO/2021 – z wynagrodzenia w kwocie [...] tys. zł, całość miała otrzymać Nauta SA.

(akta kontroli str. 6226-6265)

2.2.5. Zarząd uchwałą nr 180/VIII/18 z dnia 10 stycznia 2018 r., tj. 21 dni po podpisaniu umowy, podjął uchwałę o podjęciu działań w celu ulokowania remontu okrętu w zakładzie w Szczecinie. W uzasadnieniu uchwały stwierdzono, że: *W związku ze wstępnie szacowaną niższą kosztochłonnością w przypadku realizacji projektu ORP Lublin w zakładzie w Szczecinie w stosunku do realizacji projektu w zakładzie w Świnoujściu oraz większymi możliwościami pozyskania miejscowych firm podwykonawczych, Zarząd Spółki postanawia podjąć wszystkie niezbędne działania w celu ulokowania remontu statku w zakładzie w Szczecinie. W szczególności należy podjąć kroki zmierzające do aneksowania podpisanej umowy z Komendą Portu (...).*

(akta kontroli str. 8752)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Szczecinie w odpowiedzi na pytanie, czy już przy składaniu oferty jako miejsce realizacji remontu planowano Szczecin, zeznał²⁰⁸: *(...) takie było pierwotne założenie. Remont Lublina miał być realizowany w Szczecinie. Niestety poza moją wiedzą i tymi ustaleniami wskazano w umowie Świnoujście. Zgłosiłem ten temat do [...]. Nie było czasu, żeby zrobić obliczenia, czy można było to taniej zrobić w Szczecinie. Nadmienię, że przygotowanie oferty na Lublina trwało ponad pół roku, więc nie było czasu na wykonanie obliczeń w tak krótkim czasie. Szczecin miał po prostu większą zdolność i moce produkcyjne do przeprowadzenia tak dużego remontu. Była negatywna opinia Komendy w sprawie zmiany miejsca remontu i nie bez znaczenia było posiedzenie Rady Miejskiej w Świnoujściu, gdzie związki zawodowe, Prezes Zarządu Gryfii i Prezes Zarządu [...] potwierdzili, że nie dojdzie do likwidacji zakładu w Świnoujściu.*

(akta kontroli str. 9785-9793)

²⁰⁷ O aneksie nr 1 do umowy konsorcjum szerzej mowa w punkcie 2.2.1 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

²⁰⁸ Protokół przesłuchania świadka w dniach 7-8 września 2021 r.

Były Prezes Zarządu Spółki w odpowiedzi na pytanie czy już przy składaniu oferty jako miejsce realizacji remontu planowano Świnoujście, zeznał²⁰⁹: *Było to logiczne rozwiązanie, zresztą popierane przez [...] i [...]. W Świnoujściu było niezbędne zaplecze socjalne dla pracowników. Ponadto Świnoujście miało już niezbędne doświadczenie na Hańczy. (...) W styczniu 2018 r. było posiedzenie Zarządu (...), przyjęto trzema głosami przy moim wstrzymującym uchwałę o podjęciu działań celem wykonania remontu w Szczecinie, pod warunkiem wykonania w ciągu dwóch tygodni analizy opłacalności tej operacji. Nigdy taka analiza do czasu, kiedy ja byłem Prezesem Stoczni, nie została przedstawiona. Dlatego okręt był remontowany w Świnoujściu, przynajmniej do czasu kiedy byłem Prezesem Stoczni. Dodam, że ta sytuacja spowodowała opóźnienie w podstawieniu jednostki przez wojsko. O ponad miesiąc skróciliśmy czas na remont. (...)*

(akta kontroli str. 9915-9922)

Uchwałą nr 188/VIII/18 z dnia 29 stycznia 2018 r. Zarząd postanowił, iż podstawienie okrętu nastąpi w 6 tygodniu do zakładu w Świnoujściu. Okręt przyjęto do naprawy 8 lutego 2018 r.

(akta kontroli str. 6651, 8751)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Świnoujściu w odpowiedzi na pytanie, czy na termin realizacji kontraktu wpływ miało podstawienie okrętu dopiero 8 lutego 2018 r. oraz późne zadokowanie jednostki, tj. 17 sierpnia 2018 r. w stosunku do planowanego terminu 11 czerwca 2018 r. (tj. po 67 dniach), zeznał: *Podstawienie okrętu 8 lutego 2018 r. zabrało nam ok. miesiąca remontu. Jeśli chodzi o dokowanie sierpniowe, plan był w czerwcu, ale mieliśmy awarię na doku i zadokowanie nie było możliwe a zaraz potem mieliśmy zaplanowany remont cywilnej jednostki. Mieliśmy, pamiętam, jednostki z ogromną ilością prac kadłubowych, zakres tych prac stale się poszerzał i mimo że planowaliśmy dokowanie na początku sierpnia, doszło do niego dopiero w połowie sierpnia 2018 r.*

(akta kontroli str. 9933-9937)

Pismem z 25 października 2018 r. MSR Gryfia SA zadeklarowała Liderowi Konsorcjum chęć zmiany miejsca realizacji remontu okrętu, tj. jego przebazowania do Szczecina. Pismem z 30 października 2018 r. Lider Konsorcjum zawiadomił Zamawiającego o rozważaniu relokacji okrętu do Szczecina lub Gdyni, ze względu na ryzyko nieterminowej realizacji umowy.

Przeprowadzona w dniach 14-15 listopada 2018 r. inspekcja przedstawicieli Nauty SA wykazała m.in.: *(...) pomimo małego doświadczenia w realizacji projektów specjalnych, o którym wspominają sami realizujący projekt, nie widać zagrożenia w wykonaniu prac wchodzących w I etap i niedotrzymania terminu. (...) Członkowie inspekcji zapoznali się z organizacją realizacji naprawy, która pokazuje duże zaangażowanie nad nadzorem prac wykonywanych zasobami własnymi i przez kooperantów. (...) Realizacja kolejnego etapu prac może napotkać problemy związane z brakiem wykonawców do niektórych punktów WPN-u oraz brakiem zamówień na dostawy materiałów i urządzeń (...). Kolejnym problemem, którego obawiają się realizujący, są doniesienia o przeniesieniu kontynuacji naprawy do Oddziału w Szczecinie. Z informacji uzyskanych w trakcie inspekcji wynika, że może to mieć istotny wpływ na termin końcowy realizacji umowy (...).*

W odpowiedzi na powyższe Zamawiający pismem z 21 listopada 2018 r. wskazał, iż zmiana miejsca realizacji kontraktu wiązałaby się z koniecznością zapewnienia m.in. miejsc noclegowych, pomieszczeń socjalnych i biurowych dla załogi ORP Lublin oraz pomniejszenia wartości umowy głównej na remont jednostki (nr 223/TO/2017) o kwotę

²⁰⁹ Protokół przesłuchania świadka z dnia 9 września 2021 r.

170 tys. zł (w przypadku relokacji do Szczecina) lub [...] tys. zł (w przypadku relokacji do Gdyni).

(akta kontroli str. 6270-6278, 8566)

Zarząd w dniu 11 grudnia 2018 r.²¹⁰ postanowił zmienić miejsce realizacji naprawy okrętu, tj. przeholować go ze Świnoujścia do Szczecina.

W uzasadnieniu wniosku do Zarządu o podjęcie powyższej uchwały stwierdzono, że relokacja uzasadniona jest względami ekonomicznymi (niższymi kosztami produkcji) oraz wynika z pilnej konieczności zniwelowania ryzyka związanego z ewentualnymi opóźnieniami w realizacji kontraktu - głównie poprzez zwiększenie zaangażowania prac na jednostce oraz zwiększenie bezpośredniego nadzoru produkcyjnego. Ponadto, przebazowanie (...) umożliwi wypełnienie zobowiązań jakie nakłada na stocznię udzielenie zamówienia w trybie Bezpieczeństwa Państwa. Szacowany budżet dla kontraktu - w wariantcie uwzględniającym przebazowanie okrętu do Szczecina (...) wskazuje na rentowność projektu na poziomie [...] % - tj. zysku w wysokości [...] zł netto – podczas, gdy szacowany budżet z uwzględnieniem zakończenia kontraktu w Świnoujściu wskazuje na stratę – [...] % - tj. – [...] zł netto. Istotnie większy względem Świnoujścia - potencjał Zakładu w Szczecinie, pozwoli na zwiększenie zaangażowania prac - w szczególności w najbardziej problematycznych dla Świnoujścia obszarach - tj. prace rurarskie, stalowe, ślusarskie. Szczególnie istotnym jest również szeroki i dość wymagający zakres wymaganych na II etapie kontraktu prac, które mogą i powinny zostać wykonane przy zaangażowaniu Wydziału Maszynowego Zakładu w Szczecinie (...). Ponadto, znacznie szersza kadra nadzorująca w Szczecinie pozwoli na skuteczniejszy bezpośredni nadzór produkcyjny (...). Koszt związany z relokacją oraz postojem jednostki w Szczecinie (m.in.: przygotowanie okrętu, inwentaryzacja, przeholunek, transport części i elementów okrętu do Szczecina, koszt dojazdów technologów i kadry nadzorującej, zakwaterowanie załogi okrętu) szacowany na kwotę ok. [...] złotych - wobec dalszych kosztów postoju w Świnoujściu szacowanych na [...] zł (...). Ponadto, w przypadku przebazowania jednostki do Szczecina należy dodatkowo uwzględnić awizowany przez Zamawiającego (wojsko) dodatkowy koszt w wysokości [...] złotych. Suma szacowanych kosztów związanych z relokacją okrętu stanowi kwotę ok. [...] złotych - to jednak mniej niż wymiar ewentualnej kary umownej z tytułu opóźnienia w wykonaniu kontraktu o 2 dni²¹¹. Czas potrzebny na przeprowadzenie operacji, który w pierwszym okresie może spowolnić wykonywanie pozostałych prac. Wstępnie szacuje się, że przygotowanie relokacji (osiągnięcie możliwości technicznych do przeprowadzenia przeholunku oraz spełnienie wymogów PRS) to okres ok. 1 miesiąca - przy czym kwestia ta powinna zostać poddana dodatkowej analizie.

(akta kontroli str. 8718-8730)

Nauta SA pismem z 17 grudnia 2018 r. powiadomiła MSR Gryfia SA o braku zgody na przebazowanie, głównie z uwagi na obawy o zakłócenie prac remontowych. Pismem z 16 stycznia 2019 r. Stocznia ponowiła wniosek o wyrażenie zgody na relokację. Lider Konsorcjum pismem z 18 stycznia 2019 r. poinformował Członka Konsorcjum o akceptacji ww. wniosku i zawiadomił Komendanta (pismem z tego samego dnia), iż wszystkie wymogi określone przez Zamawiającego, niezbędne do wyrażenia zgody na zmianę miejsca realizacji umowy, zostaną spełnione przez Stocznnię, która poniesie także wszelkie koszty tego przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 6273, 6281-6282, 6284)

W wyniku negocjacji w dniu 13 lutego 2019 r. Zamawiający wyraził zgodę na przebazowanie okrętu do Szczecina, w związku z czym wynagrodzenie Konsorcjum

²¹⁰ Uchwała nr 298/VIII/18 Zarządu Stoczni z dnia 11 grudnia 2018 r.

²¹¹ We wniosku wskazano, że kwota kar umownych za jednodniowe opóźnienie wynosi [...] tys. zł.

z tytułu realizacji umowy 223/TO/2017 zostało pomniejszone o kwotę [...] tys. zł. Wszystkie koszty tego przedsięwzięcia miały być w całości pokryte przez MSR Gryfia SA. Stocznia była ponadto zobowiązana do ponoszenia miesięcznego kosztu w wysokości [...] zł netto. Komendant w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK poinformował²¹²: (...) Przebazowanie okrętu odbyło się na wniosek Wykonawcy Umowy, w związku z czym koszty te pośrednio ponosi Wykonawca poprzez obniżenie wartości Umowy nr 223/TO/2017 co zawarto w aneksach. Przebazowanie okrętu miało wpływ na wartość (...) Umowy (...), tj. zmniejszenie wartości o łączną kwotę [...] zł brutto. Nadto po stronie Wykonawcy leżą koszty zakwaterowania załogi w miasteczku kontenerowym na terenie MSR Gryfia.

(akta kontroli str. 6296-6304, 6430, 8534, 8542, 8546, 8549, 8552-8555, 8559-8560, 8564, 8618-8620)

Termin przebazowania planowano na koniec lutego 2019 roku. Doszło do niego 3 kwietnia 2019 r.

(akta kontroli str. 6282, 6285, 8931)

Stosownie do ustaleń poczynionych na spotkaniu pracowników Stoczni w Zakładzie w Szczecinie w dniu 8 maja 2019 r., pracownicy Spółki będący członkami Zespołu realizacji projektu powołanego Zarządzeniem Prezesa Zarządu nr 02/18 z dnia 31 stycznia 2018 r.²¹³ opracowali raporty opisujące ówczesny stan realizacji remontu ORP Lublin. W poszczególnych informacjach pracownicy wskazywali m.in.:

- dział NJ/NQ – (...) Pierwszy etap to przede wszystkim demontaże i w dużej mierze prace kadłubowo-spawalnicze, prowadzone jeszcze podczas postoju jednostki na wodzie (...) Prace prowadzono (...) według ustalonego harmonogramu. Nie wszystkie jednak prace zostały zakończone (...) dotyczy to w szczególności prac spoza obszaru kadłuba okrętu, powodem było, rozpoczęcie przygotowań jednostki do przebazowania. (...) Jeszcze przed całkowitym zakończeniem prac spawalniczych uwolniono jednostkę z podpór usztywniających kadłub okrętu i rozpoczęto prace związane z prostowaniem stopniowo pojawiających się w wielu miejscach odkształceń (...). Zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami proces prostowania powinien zawsze odbywać się po całkowitym zakończeniu wszelkich prac mogących wprowadzać naprężenia (w szczególności są to prace spawalnicze. (...) Błędem było, że nie zakończono wszystkich prac spawalniczych, a przystąpiono do procesu prostowania. (...) W wielu miejscach zastosowano rozwiązania tymczasowe. Wydokowanie okrętu z rozwiązaniami tymczasowymi, swobodne postawienie na wodzie miało także wpływ na powstające odkształcenia. Późniejsze holowanie okrętu do miejsca docelowego także mogło uwolnić naprężenia czego skutkiem będą kolejne pojawiające się odkształcenia elementów konstrukcyjnych okrętu (...);

- Zespół realizacji projektu Świnoujście – (...) Decyzja o nieplanowanym i pospiesznym zejściu z doku nr 1 w grudniu 2018 r. spowodowana przebazowaniem okrętu zaburzyła plan i technologię prowadzenia prac stalowych w doku. (...) Cały impet prac stalowych skierowany został na zapewnienie szczelności konstrukcji (...). Przygotowanie statku wg wymogów PRSu do przeholunku wiąże się z dodatkowymi kosztami nieuwzględnionymi w budżecie (koszty materiałów stalowych, robocizny do zaślepienia i ponownego „odsłepiania” otworów na czas przeholunku). Oddział w Świnoujściu (...) był zmuszony do rezygnacji z kilku firm wykonujących prace kadłubowe (...). Powodem było zbliżające się wydokowanie jednostki (...) i założenie, że prace stalowe zostaną dokończone w Szczecinie. W dniu 03.01.2019 r. odbyło się spotkanie z przedstawicielami Stoczni

²¹² Pismo z dnia 21 lipca 2021 r.

²¹³ Według zarządzenia w skład Zespołu do realizacji produkcji specjalnej weszli pracownicy: Zespołu kierującego Projektem, Zespołu Handlowego, Zespołu koordynującego, Zespołu budowniczych, Zespołu konstrukcyjno-technologicznego, Zespołu produkcyjnego, Zespołu kontroli jakości, Zespołu zaopatrzenia,

Gryfia ze Szczecina, na którym ustalono, że do wydokowania LUBLINA muszą zostać wykonane wszystkie prace kadłubowe/stalowe. Niestety w tym momencie Stocznia nie miała przedłużonych umów z kilkoma podwykonawcami (...) na prowadzenie prac stalowych. To spowodowało, że tempo prac znacznie się zwolniło. W harmonogramie (...) wydokowanie zaplanowano na dzień 08.02.2019 r. i próby przechyty jednostki na dzień 18.02.2019 r. Niestety w harmonogramie z dnia 25.01.2019 r. wydokowanie zostało przesunięte na dzień 04.03.2019 r. i próby przechyty na dzień 06.03.2019 r. Ze względu na złe warunki pogodowe wydokowanie przesunięto na dzień 06.03.2019 r. (...) zaplanowano wykonanie prób przechyty na dzień 11.03.2019 r., niestety warunki pogodowe nie pozwoliły wykonać próby. Dopiero w dniu 19.03.2019 r. próby zostały wykonane. W dniu 26.03.2019 r. PRS zaakceptował wyniki prób (...). W dniu 29.03.2019 r. odbyła się inspekcja końcowa PRS (...). W dniu 03.04.2019 (...) odbył się przeholunek jednostki LUBLIN do Szczecina. W dniu 07.05.2019 r. jednostka ta została zadokowana w doku nr 1 w Szczecinie. (...) Wskazanie powodów i przyczyn opóźnienia realizacji projektu: Do dnia 14.05.2019 r. (...) Pomimo przebazowania okrętu do oddziału Szczecin, nie udało się zakończyć prac stalowych na projekcie. Jest to spowodowane zaangażowaniem zbyt małej ilości pracowników kadłubowych. Dodatkowym problemem (...) jest usunięcie krzywizn na grodziach wzdłużnych i poprzecznych (...). Do dnia 14.05.2019 r. Dział Kooperacji/Produkcji nie pozyskał jeszcze wykonawców dla części WPN-ów do umowy głównej i dodatkowej na prace z branży rurarskiej, ślusarskiej, elektrycznej i automatyki. Powoduje to dodatkowe opóźnienia (...). Nietraktowanie projektu OTrM-821 w sposób priorytetowy w obu zakładach MSR Gryfia. Obsada na prace stalowe, rurarskiej i ślusarskie przez cały okres remontu do dnia 14.05.2019 r. zależna jest od ilości jednostek remontowanych w stoczni. Opóźnienia w tych trzech branżach powodują opóźnienia w: konserwacji, wyposażeniu, pracach elektrycznych, nawigacyjnych itp. Spowodowane jest to finansowaniem bieżącym działalności Stoczni i niebraniem pod uwagę kosztów ewentualnych kar umownych (...). Jednozmianowy system pracy na projekcie. (...) Taki system pracy spowodowany jest permanentnym brakiem pracowników. Decyzja o zejściu z doku nr 1 w grudniu 2018 r. spowodowana przebazowaniem (...) miała poważny wpływ na harmonogram bieżący prac. (...) Zaangażowanie pracowników wydziałowych było i jest niedostateczne z powodu ciągłego wykonywania prac na innych statkach i fizycznego braku pracowników. (...) został utworzony WPN 500 w celu określenia i sumowania kosztów związanych z przebazowaniem (...). Ponadto Kierownik projektu ze Szczecina (...) przygotował zestawienie kosztów, w którym ujęte zostały m.in. koszty za usługi przeholunku tj. koszty holownika, PRS-u, Urząd Morski, próby przechyty, transport materiałów ze Świnoujścia do Szczecina oraz koszt zakwaterowania personelu wojskowego. Koszty związane z przebazowaniem (...) na dzień 13.05.2019 r. wyglądają następująco: 1. Zestawienie kosztów (...) otrzymane od Kierownika Projektu (...) na kwotę: [...] PLN, 2. Zestawienie przygotowane na podstawie WPN 500 (...) na kwotę: - materiały ok. [...] PLN, - godzin przydzielonych (...) [...] PLN. Na dzień 13.05.2019 r. suma kosztów związanych z przebazowaniem okrętu wynosi: [...] PLN (...);

- DZ 2 – (...) W dniu 11.12.2018 r. (...) przedstawiona została propozycja zakończenia prac kadłubowych w Świnoujściu do trzeciej dekady stycznia 2019 r. oraz wydokowania jednostki pod koniec tego miesiąca. Nie została ona zaakceptowana i zapadła decyzja o jak najszybszym wydokowaniu okrętu (...);

- Szef Produkcji Zakładu w Świnoujściu – (...) na dzień zakończenia pierwszego etapu tj. 30.11.2018 opóźnienie prac na jednostce wynosiło ok. 2-3 miesiące. Przez zmienność decyzji odnośnie terminu przebazowania jednostki i kontynuacji prac kadłubowych w Świnoujściu uważam, że zostały wygenerowane kolejne 2 miesiące opóźnienia. Samo przebazowanie zgodnie z moją opinią uważam, że wygenerowało

kolejne opóźnienie (problemy z pozyskaniem podwykonawców w Szczecinie, przeciągające się negocjacje z firmami). W mojej opinii opóźnienie na projekcie w tym momencie wynosi ok. 6 miesięcy w stosunku do zakładanego terminu zakończenia prac tj. 30.11.2019. (...) Z punktu widzenia produkcyjnego uważam, że jednym z argumentów, których można używać w rozmowie z wojskiem odnośnie wydłużenia terminu remontu są nieprzewidziane odkształcenia i deformacje, szczególnie w rejonach gdzie nie były wykonywane prace kadłubowe. Wszelkie dodatkowe prace kadłubowe determinują w tym przypadku rozpoczęcie kolejnych etapów prac, co wpływa na termin zakończenia remontu;

- Kierownik PT2 – (...) Wg zapisów umowy, Wykonawca remontu, miał 65 dni od momentu podpisania „Protokołu przyjęcia okrętu”, na wykonanie weryfikacji urządzeń/systemów dla WPN tego wymagających. W związku z ogromnymi problemami z pozyskiwaniem podwykonawców (...) oraz pomimo, że WPN-y z weryfikacjami były traktowane priorytetowo, wiele obszarów nie zostało właściwie przygotowane do przeprowadzenia weryfikacji – prace niedokończone lub w niektórych obszarach nie zostały w ogóle wykonane (np. rampy dziobowa i rufowa, tzw. „rekin” i wiele innych). Brak wykonawców oraz przeterminowanie prac demontażowych spowodowało opóźnienia w weryfikacjach, a w niektórych wręcz przypadkach zostały one wykonane „na wyrost” wg wiedzy technologów na podstawie podobnych przypadków i ich doświadczenia oraz „dobrej woli” i przychylnego nastawienia oficera nadzorującego. (...) Wskazanie powodów i przyczyn opóźnienia realizacji projektu. 2.1 Brak decyzji co do lokalizacji, w której miał być przeprowadzony remont (...) jeszcze przed podstawieniem do Stoczni (...). Około miesiąca czasu trwało „wyjaśnianie” tego zagadnienia i brak decyzji w kwestii, w której lokalizacji ma być docelowo remont jednostki. W okolicach końca stycznia Dyrektor Zakładu Świnoujście poinformował, że projekt będzie jednak realizowany w Świnoujściu. 2.2 Wielokrotnie podnoszony temat braku podwykonawców. W początkowym okresie dotyczyło to przede wszystkim masowo prowadzonych prac demontażowych (...) spowodowało opóźnienia w weryfikacjach (...). W kolejnych miesiącach przełożyło się to na inne prace, takie jak kadłubowe, rurarskie, elektryczne. (...) 2.4 Przebazowanie okrętu do Szczecina. Temat przebazowania ponownie wrócił jesienią 2018 roku. Cała otoczką z tym związana, spowodowała dalsze opóźnienia w wykonywaniu prac. (...) 3. Przedstawienie argumentów do rozmów z wojskiem w celu przedłużenia terminu. 3.1 Nadmierne odkształcenia nowych blach, jak również starych (...). 3.2 Niedośzacowanie ilości występujących odkształceń, na etapie założeń technologicznych dla wymian stalowych (...). 3.3 Dodatkowe zakresy prac związane z odkształceniami oraz ubytkami grubości blachy niewykazanymi w raporcie pomiarów grubości oraz dodatkowe prace wynikłe w trakcie prac rurarskich. Topy zbiorników międzypokład: - założenia: brak pomiarów, brak wymian, - rzeczywistość: pomiary, cienkie blachy, międzypokład wymieniony w 100%, 3.4 Prace dodatkowe – przestawienia ścianek, podcięcia grodzi (...).

- Dział HR – (...) Realizacja projektu miała być w założeniu nauką i pozyskaniem wiedzy o procedurach i technologiach stosowanych w MW, a jednocześnie zakończenie z sukcesem (w terminie i bez usterek) miało być furtką do pozyskiwania dalszych intratnych, a co najważniejsze cyklicznych kontraktów produkcji specjalnej. (...) Kulminacja trudności następuje po podjęciu decyzji o przebazowaniu okrętu do ZP-1 w Szczecinie, które ma na celu zminimalizowanie strat wynikających z terminowości realizacji poszczególnych zakresów WPN. Wszystkie działania przygotowawcze wydłużają się w czasie ze względu na procedury przygotowawcze jednostki do zdjęcia z doku (pomimo trwających prac kadłubowych). (...) Nie zostały wzięte pod uwagę wszystkie trudności jakie mogą wystąpić przed, w trakcie oraz po przebazowaniu okrętu. Przedłużenie realizacji umowy (...) Należy rozpatrzyć ppkt 7c) np. w kontekście nieprzewidzianego zachowania się kadłuba (po przeholowaniu pomimo zachowania

należytej staranności w przygotowaniu do przeholowania) i np. utratę przez „niezamkniętą” konstrukcję właściwych proporcji i wymiarów kadłuba. (...).

(akta kontroli str. 9794-9797, 9815-9869)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Szczecinie w odpowiedzi na pytanie, czy stan zaawansowania prac przeprowadzonych w Świnoujściu - przed przebazowaniem okrętu do Szczecina – był zadowalający oraz czy decyzja o przeholowaniu miała wpływ na wykonywanie prac zgodnie z harmonogramem wynikającym z umowy z Komendą, zeznał²¹⁴: *Nie, stan prac nie był zadowalający, co potwierdzają raporty (...) o stanie okrętu po przebazowaniu. (...).*

(akta kontroli str. 9785-9793)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Świnoujściu w odpowiedzi na pytanie, czy przeholowanie okrętu ze Świnoujścia do Szczecina przyniosło efekty zakładane, zeznał²¹⁵: *Fakt, że jeszcze nie skończyliśmy remontu potwierdza, że przeholowanie (...) nie przyniosło efektów zakładanych.*

(akta kontroli str. 9933-9937)

2.2.6. Z informacji sporządzonych z realizacji prac przez pracowników Stoczni dla Zarządu i Rady Nadzorczej Spółki jednoznacznie wynikało, że Spółka od samego początku realizacji kontraktu miała problemy techniczne i organizacyjne z jego wykonaniem, a przeholowanie okrętu do Szczecina nie wpłynęło na terminowe wykonanie prac, np. w informacji z:

- 15 kwietnia 2019 r. (miesiąc po przeholowaniu okrętu) stwierdzono m.in.: *brak progresu prac kadłubowych ma negatywny wpływ na harmonogram wykonania pozostałych prac tj.: prac rurarskich, elektrycznych, wyposażeniowych i konserwacyjnych. (...) Do dnia 15.04.2019 r. Dział Kooperacji/ Produkcji nie pozyskał jeszcze wykonawców dla wskazanych poniżej WPN-ów do umowy głównej i dodatkowej na prace z branży rurarskiej, ślusarskiej, elektrycznej i automatyki, co spowoduje dodatkowe opóźnienia i zaburzy realizację obecnego harmonogramu;*
- 10 lipca 2019 r. stwierdzono m.in.: *(...) pozyskiwanie podwykonawców, w szczególności do realizacji prac kadłubowych jest niewystarczające i powoduje ciągłe przedłużanie się prac stalowych, opóźniając jednocześnie rozpoczęcie kolejnych prac. Do dnia 09.07.2019 r. nie zakończono wszystkich prac stalowych na okręcie, a zakładany przez wydział produkcyjny termin zakończenia tych prac to koniec lipca 2019 r. Sytuacja jest bardzo niebezpieczna na tym etapie zaawansowania projektu (...). Mając na uwadze możliwości opóźnień remontu w interesie stoczni jest pozostawienie jak najmniejszej ilości prac na ostatni etap (kary są liczone od niezakończonych prac), więc tak bezwzględnie konieczna jest intensyfikacja prac w obecnym okresie (...);*
- z 19 sierpnia 2019 r. stwierdzono m.in.: *(...) zapewnienie pracowników oraz podwykonawców do realizacji prac kadłubowych, ślusarskich, rurarskich, wyposażeniowych i konserwacyjnych jest niewystarczające!!!, szczególnie pod kątem zdania I podetapu II etapu prac w dniu 30.08.2019 r. Na część prac nie ma obsady lub jest ona niewystarczająca (...) Do dnia 19.08.2019 r. nie zakończono wszystkich prac stalowych na okręcie, a zakładany przez wydział produkcyjny termin zakończenia tych prac został przesunięty przez produkcję z końca lipca na sierpień 2019 r. Sytuacja jest bardzo niebezpieczna na tym etapie zaawansowania projektu (...);*
- 24 lutego 2020 r. oraz 2 marca 2020 r. stwierdzono m.in.: *(...) na chwilę obecną występują przekroczenia zaplanowanych godzin na 111 z 387 pozycji z kontraktu.*

²¹⁴ Protokół przesłuchania świadka w dniach 7-8 września 2021 r.

²¹⁵ Protokół przesłuchania świadka z dnia 15 września 2021 r.

- Przyjęte w budżecie koszty zwiększają się w sposób nieplanowany. (...) koszty dodatkowe nie ujęte w budżecie oraz niezaplanowane w prognozie budżetu z 18.11.2019 r. wynoszą na dzień 13.01.2020 r. ok. [...] tys. zł;
- 28 kwietnia 2020 r. dla Rady Nadzorczej (ponad rok po przeholowaniu okrętu ze Świnoujścia) stwierdzono m.in.: (...) W dniu 23.04 Inspektor RPW poprosił Stocznię o wyjaśnienia odnośnie niektórych zniszczeń zauważonych na okręcie (np. głowice wentylatorów, belek TW) oraz kwestii związanych z opóźnieniem harmonogramu i realizacji umowy. Stocznia przygotowuje zaktualizowany harmonogram oraz wyjaśnienia. Z informacji od Kierowników Remontu wynika, że obsada pracowników wydziałów jest niewystarczająca i prace postępują bardzo wolno. Prace w wielu obszarach są bardzo opóźnione. Prace niektórych firm są również z tego powodu spowolnione. W ostatnich 3 tygodniach brak obsady ślusarskiej do prac ogólnokrętowych ślusarze oddelegowani na inne projekty. (...) W wielu miejscach szalunki są zakładane by móc kontynuować inne prace, z ryzykiem, że będą one musiały być częściowo demontowane by poprawić/zakończyć prace elektryczne za nimi. To z jednej strony pozwala zachować terminy w niektórych obszarach jednocześnie generując dodatkowe, nieplanowane koszty. (...);
 - z 30 września 2020 r. stwierdzono m.in.: (...) Trwa identyfikowanie prac niezleconych w WPN (...), wiele urządzeń, przełączników, rozdzielnic itp. zostało zdemontowanych przez Stocznię i zmagazynowanych, podczas prac uchwytywanie/fundamenty w wielu miejscach nie zostały odtworzone i na chwilę obecną brak jest wiedzy co i w którym miejscu i od którego systemu powinno być z powrotem zamontowane na okręcie. Praca została zlecona E.M., firma porównuje schematy systemów ze stanem faktycznym na okręcie. Powyższe generuje kolejne niezaplanowane koszty. Prace odtworzeniowe są również opracowywane przez technologów stoczniowych, organizowane są wyjazdy na okręty bliźniacze by identyfikować systemy i miejsca montażu elementów składowych systemów. (...);
 - 19 kwietnia 2021 r. powiadomiono Radę Nadzorczą m.in., że: (...) Ze względu na brak zasobów w Dziale Konstrukcyjno-Technologicznym odnotowuje się narastające opóźnienie w kwestii przygotowania dokumentacji, która pozostała w zakresie stoczni. Organizowane są regularne spotkania ws. postępu prac, Dział konstrukcyjno-technologiczny odpowiedzialny za przygotowanie dokumentacji prowadzi rozmowy z podwykonawcami w celu zlecenia części prac poza stocznię. (...);
 - 31 maja 2021 r. powiadomiono Radę Nadzorczą m.in., że: (...) Trwają uruchomienia systemów elektrycznych, hydraulicznych, mechanicznych. Wykrywanych jest dużo usterek, niesprawności. (...) W związku z powyższym tworzą się opóźnienia i z powodu prac dodatkowych wzrastają koszty dodatkowe. Ze względu na brak zasobów w Dziale Konstrukcyjno-Technologicznym odnotowuje się narastające opóźnienie w kwestii przygotowania dokumentacji, która pozostała w zakresie stoczni. (...) Na chwilę obecną notowane są opóźnienia w zakresie płukania systemów paliwa i olejowego oraz w konsekwencji uruchamiania agregatów prądotwórczych. (...) stocznia będzie rozmawiała z Zamawiającym o przedłużeniu terminu z uwagi na bardzo długie i wymagające płukanie systemów olejowych i paliwowych;
 - 30 czerwca 2021 r. – (...) W związku z opóźnieniami w pracach nad dokumentacją zdawczą w dniu 10.05.2021 r. podpisane zostało polecenie służbowe ws. powołania zespołu do wykonania, przepracowania i skompletowania dokumentacji. Pomimo tego w zakresie przygotowania dokumentacji zdawczej w dalszym ciągu występują opóźnienia. (...) przeglądowi poddano systemy rurarskie w wyniku których, w wielu miejscach stwierdzono znaczne zanieczyszczenia zarówno w rurach jak i armaturze

(np. system paliwowy, system wody chłodzącej) dyskwalifikujące dany system do rozruchu. Powodem takiego stanu jest długi okres pomiędzy zakończeniem i zdaniem danych prac a uruchomieniami systemów. Stocznia niezwłocznie przystąpiła do prac korygujących, są to prace dodatkowe, które absorbują znaczne zasoby, generują koszty i opóźnienia. W dalszym ciągu nie ma wystarczającej obsady podwykonawcy realizującego prace elektryczne na okręcie. (...);

- 27 lipca 2021 r. – (...) Występują braki osobowe na pracach konserwacyjnych. (...) Ze względu na brak zasobów w Dziale Konstrukcyjno-Technologicznym odnotowuje się narastające opóźnienia w kwestii przygotowania dokumentacji, które pozostała w zakresie stoczni. (...);
- 30 sierpnia 2021 r. – (...) Na podstawie otrzymanego raportu kontrolingowego (...) koszty bezpośrednie wynoszą [...] zł, a koszty wytworzenia [...] zł. (...) W związku z bardzo długim przestojem okrętu dochodzi bardzo wiele prac związanych z przygotowaniem systemów do uruchomienia, takich jak płukania systemów rurarskich, wymiana uszczelnień na urządzeniach, usuwanie przecieków. (...) nadal są zaległości w przygotowaniu oraz procedowaniu dokumentacji zdawczej jak np. systemy elektryczne, wentylacja, systemy rurarskie. Trwa weryfikacja i szacowanie możliwego terminu zakończenia naprawy w związku z opóźnieniami w uruchomieniach systemów oraz pracami dodatkowymi wynikłymi z bardzo długiego przestoju po remoncie/ wymianie urządzeń i armatury. (...).

(akta kontroli str. 8887-9043, 12712-12721)

2.2.7. Przed rozpoczęciem prac naprawczych Stocznia dysponowała m.in. Wykazami Prac Naprawczych, których wykaz stanowił załącznik nr 3 do zaproszenia do złożenia oferty ostatecznej, a następnie do każdej z pięciu umów na naprawę główną i dokową OTrM 821 wraz z pracami dodatkowymi. Konsorcjum w związku z zaproszeniem do złożenia oferty ostatecznej przedstawiło 24 maja 2017 r. formularz ofertowy, do którego załączono kalkulację i zestawienie kosztów. Koszty zestawiono według następujących elementów oferty: pozycja WPN; nazwa remontowanego urządzenia, szczegółowy opis i zakres naprawy prac niezbędnych do odtworzenia sprawności technicznej; ilość roboczogodzin; stawka robocizny; wartość robocizny; inne koszty; koszt całkowity.

(akta kontroli str. 7108-7866)

2.2.8. Stocznia na podstawie porozumienia z 11 czerwca 2019 r. zawartego z [...], [...] i [...], otrzymała finansowanie dłużne dla kontraktu w łącznej wysokości [...] tys. zł (w tym pożyczkę w kwocie [...] tys. zł od [...] oraz kredyt w kwocie [...] tys. zł od [...]), z przeznaczeniem na finansowanie dokończenia umów zawartych z Komendą, w tym refinansowanie kosztów poniesionych od dnia 1 stycznia 2019 r. Rozliczeniu podlegały środki otrzymane przez Spółkę z pierwszych transz pożyczki/kredytu w łącznej kwocie [...] tys. zł²¹⁶. Spółka wydatkowała je zgodnie z przeznaczeniem, tj. na prowizje i odsetki, zobowiązania bieżące oraz refundację poniesionych wydatków. Według informacji otrzymanych od [...] ²¹⁷ i [...] ²¹⁸ na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, Stocznia nie była zobowiązana do rozliczenia drugich transz finansowania w łącznej kwocie [...] tys. zł.

Pismem z 12 lutego 2020 r. Stocznia zawnioskowała do [...] i [...] o redukcję kwoty kapitału (limitu pożyczki/kredytu) o kwotę po [...] tys. zł (łącznie [...] tys. zł). Zmniejszenia ww. limitów finansowych dokonano w drodze aneksów do umowy odpowiednio pożyczki i kredytu.

²¹⁶ Środki były udostępniane od obu podmiotów w dwóch transzach, tj. 18 czerwca 2019 r. – po [...] tys. zł, 24 września 2019 r. – po [...] tys. zł.

²¹⁷ Pismo z dnia 27 września 2021 r.

²¹⁸ Pismo z dnia 4 października 2021 r.

Kredyt z [...] miał być spłacony w całości do 30 marca 2020 r. W drodze zawartych aneksów do umowy kredytowej uległy zmianie zasady jego spłaty, tj. aneksem nr 1 z 27 marca 2020 r. dokonano prolongaty terminu do 30 września 2020 r.; aneksem nr 2 z 29 września 2020 r. - do 30 października 2020 r.; aneksem nr 3 z 27 października 2020 r. ustalono, że kredyt miał być płatny w dwóch ratach, z tego [...] tys. zł do 31 grudnia 2020 r. i [...] tys. zł do 30 kwietnia 2021 r. Spółka terminowo dokonała płatności pierwszej raty. Według informacji otrzymanej z [...] ²¹⁹: zawarto aneks nr 4 do umowy kredytu, według którego termin spłaty drugiej raty został przedłużony do 31 lipca 2021 r.; Stocznia terminowo spłaciła drugą ratę kredytu.

(akta kontroli str. 13129-13142)

Pożyczka z [...] miała być spłacona w całości do 30 marca 2020 r. W drodze zawartych aneksów do umowy pożyczki uległy zmianie zasady jej spłaty, tj. aneksem nr 1 z 28 kwietnia 2020 r. dokonano prolongaty terminu do 30 września 2020 r.; aneksem nr 2 z 9 listopada 2020 r. ustalono, że pożyczka będzie płatna w dwóch ratach, z tego [...] tys. zł do 31 grudnia 2020 r. i [...] tys. zł do 30 kwietnia 2021 r. Spółka terminowo dokonała płatności pierwszej raty. Według informacji otrzymanej z [...] ²²⁰: zawarto aneks nr 3 do umowy pożyczki, według którego termin spłaty drugiej raty został przedłużony do 31 lipca 2021 r.; Stocznia terminowo spłaciła drugą ratę pożyczki.

(akta kontroli str. 13143-13153)

Spółka otrzymała ponadto od Zamawiającego zaliczki na finansowanie kontraktu w wysokości:

- [...] tys. zł (z tytułu realizacji umowy 223/TO/2017; zgoda Komendy na wypłatę zaliczki była warunkowana obniżeniem wartości umowy o [...] tys. zł i skróceniem terminu wykonania umowy z 31 marca 2020 r. do 30 maja 2019 r.),
- [...] tys. zł (z tytułu realizacji umowy 203/TO/2018 – za rabat w kwocie [...] tys. zł.

(akta kontroli str. 5825-5830, 6940-6948)

2.2.9. Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Świnoujściu, w odpowiedzi na pytanie, czy realizacja projektu wiązała się z koniecznością zatrudnienia dodatkowych pracowników przez Stocznnię, zeznał ²²¹: *W Stoczni brakowało pracowników praktycznie we wszystkich branżach, zarówno na produkcji, jak i technologów oraz konstruktorów. Z uwagi na fakt, że pracowników bezpośrednio produkcji miałem kilkudziesięciu, to było z góry wiadomo, że gro prac będą wykonywać podwykonawcy zwłaszcza, że w niektórych branżach Stocznia nie miała pracowników, np. w obszarze automatyki, konserwacji, prac wyposażeniowych. Szczecin miał dokładnie taką samą sytuację, tzn. miał więcej pracowników, bo ten Zakład był większy, ale te same problemy z obsadzeniem branż, np. brakowało automatyków, hydraulików siłowych. W innych branżach, szczególnie elektrycznej, mieliśmy bardzo szczupłe zasoby i także musieliśmy zlecić te prace podwykonawcom. Próbowaliśmy pozyskać pracowników permanentnie i w Świnoujściu było to praktycznie nieosiągalne. Dodam, że w tym czasie prowadziliśmy normalną działalność i remontowaliśmy jednostki cywilne i w trakcie była jeszcze Hańcza.*

(akta kontroli str. 9933-9937)

Zarząd Stoczni nie udzielił wyjaśnień na pytanie NIK ²²² dotyczące konieczności zatrudniania pracowników do realizacji kontraktu.

(akta kontroli str. 12496-12505, 13086)

²¹⁹ Pismo z dnia 4 października 2021 r.

²²⁰ Pismo z dnia 27 września 2021 r.

²²¹ Protokół przesłuchania świadka z dnia 15 września 2021 r.

²²² Pisma NIK z dnia 27 sierpnia 2021 r. oraz z dnia 20 września 2021 r.

2.2.10. W każdej z pięciu umów dotyczących remontu ORP Lublin nałożone na Konsorcjum obowiązki na czas trwania naprawy zostały zawarte w postanowieniach dotyczących m.in.: przekazania – przyjęcia jednostki do naprawy; przebiegu prac naprawczych; odbioru okrętu po naprawie; wymagań dokumentacji technicznej i zdawczej; udzielenia gwarancji na okres 24 miesięcy; wymagań w zakresie ochrony informacji niejawnej; wymagań w zakresie naprawy lub modernizacji urządzeń technicznych podlegających dozorowi technicznemu; wymagań w zakresie oceny obronności i bezpieczeństwa; wniesienia zabezpieczenia wykonania umowy (5% wartości umowy).

(akta kontroli, str. 6515-6533, 6851- 6859, 6990-6998, 7050-7056, 7081-7087)

W protokołach ze spotkań i negocjacji poprzedzających zawarcie aneksów do umów, Wykonawca nie stwierdzał, że obowiązki umowne utrudniały realizację przedmiotu umów.

(akta kontroli, str. 6663-6687, 6708-6716, 6720, 6725, 6760-6771, 6790-6793, 6819-6823, 6940-6948, 6952-6957, 6975-6978, 7008-7016, 7024-7029, 7037-7040, 7069-7072)

2.2.11. Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Świnoujściu w odpowiedzi na pytanie, czy w związku z realizacją zadania na remont OTrM 821 wytoczono przeciwko Stoczni procesy cywilne, bądź prowadzone były/są postępowania układowe z podwykonawcami, zeznał²²³: *Mamy dwie kwestie sporne. Obie dotyczą prac wyposażeniowych. Były procesy sądowe. Jeden spór dotyczy [...] i [...], a druga kwestia to forma [...], która miała dostarczyć [...] meble. Z [...] była podpisana umowa główna na prace wyposażeniowe, wymianę szalunków, dostawę mebli, artykułów wyposażeniowych, natomiast z [...] umowa była podpisana na prace weryfikacyjne dotyczące zakresu wykonywanego przez [...]. [...] wystąpił o zapłatę za prace, myśmy oponowali, bo część tych prac uważaliśmy, że została wykonana wadliwie. Natomiast firma Maxship Poland miała potwierdzenia wykonania prac i nasi pracownicy potwierdzili, że prace były wykonane zgodnie ze zleceniem a nie były wykonane zgodnie ze zleceniem. Myśmy zapłacili te wszystkie należności i tego tematu nie ma zgodnie z wyrokiem sądu. A z [...] mamy wzajemne roszczenia i my wystąpiliśmy z wezwaniem do zapłaty ok. [...] złotych kilka dni temu. Ta kwota wynika z trzech pozycji – nierozliczenie zaliczki na zakup materiałów, kara za odstąpienie od umowy (Gryfia odstąpiła, [...] wcześniej ale nieskutecznie), trzecia kwestia to jest wartość wykonanych prac. Jak szczegółowo policzyliśmy, to w naszej opinii nadpłaciliśmy za to, co zostało fizycznie wykonane. Jak okręt został przeholowany, podpisany był aneks, w którym powstał harmonogram płatności. W naszej ocenie nie miało to znaczenia, gdyby umowa zakończyła się we właściwy sposób. Zaczęliśmy to dokładnie wylizczać i taka jest nasza wycena. W przypadku firmy [...] – oni rozpoczęli dostawę i nigdy ich nie skończyli. Dostali zaliczkę na poczet tych dostaw. Przeciągali dostawę mebli i musieliśmy odstąpić od umowy. Na tę chwilę wystąpiliśmy o sądowy nakaz zapłaty. Nakaz ten czeka od dwóch miesięcy na zatwierdzenie z sądu, abyśmy mogli to formalnie skierować do komornika. Musieliśmy znaleźć innego dostawcę, który zrealizował to zadowalająco (firma LCS).*

(akta kontroli str. 9933-9937)

2.2.12. Szef Działu Handlowego i Zarządzania Projektami oświadczył²²⁴, że ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej dla projektu ORP Lublin objęte było ogólną polisą ubezpieczenia Stoczni dla przedmiotu ubezpieczenia: odpowiedzialność cywilna w związku z wykonywaniem remontów jednostek pływających. Spółka przedłożyła

²²³ Protokół przesłuchania świadka z dnia 15 września 2021 r.

²²⁴ Oświadczenie dołączone do pisma Spółki z dnia 29 lipca 2021 r. w związku z pismem NIK z dnia 31 maja 2021 r.

certyfiakat ubezpieczeniowy 2000/103/2021 obejmujący okres od 1 kwietnia 2021 r. do 31 marca 2022 r., limit odpowiedzialności wynosił [...] tys. zł.

(akta kontroli str. 9312-9317, 9349-9350)

2.2.13. W prognozie wyniku z 2 sierpnia 2021 r. dla kontraktu dotyczącego ORP Lublin (dane aktualne na 17 września 2021 r.) przy przychodzie ze sprzedaży na poziomie [...] zł²²⁵, koszcie wytworzenia wynoszącym [...] zł, Spółka zakończy to zadanie ze stratą netto wynoszącą [...] zł.

(akta kontroli str. 6263-6265, 12952-12953)

Według danych z ewidencji księgowej Stoczni (stan na 17 września 2021 r.), gdzie wykazano przychody ze sprzedaży w kwocie [...] zł, koszty produkcji podstawowej w kwocie [...] zł (saldo), strata na kontrakcie wyniosła [...] zł²²⁶.

(akta kontroli str. 12956-12959)

Do dnia zakończenia czynności kontrolnych (30 września 2021 r.), Komenda obciążyła Konsorcjum karami w łącznej kwocie [...] zł z tytułu opóźnień w realizacji I podetapu III etapu umowy 223/TO/2017 oraz I podetapu III etapu umowy 203/TO/2018. Komendant poinformował²²⁷ na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK: (...) *W związku z wprowadzoną ustawą z dnia 02.03.2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem o zwalczaniem COVID-19, Zamawiający potrącił kary umowne za 14 dni opóźnienia tj. od dnia 29.02.2020 r. do dnia 13.03.2020 r.*

Według informacji²²⁸ otrzymanej od Nauta SA na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK, Stocznia z tytułu realizacji kontraktu wystawiła Liderowi Konsorcjum (na dzień 30 września 2021 r.) faktury na łączną kwotę [...] zł netto ([...] zł brutto). Płatności na rzecz Stoczni od Nauta SA wyniosły [...] zł brutto, tj. o [...] zł mniej niż wynikało z ww. faktur. Kierownik Zespołu ds. Handlowych Projektów Cywilnych i Specjalnych z Nauta SA poinformował: *Kary umowne naliczone przez Zamawiającego zostały skierowane do Lidera Konsorcjum (...) jako podmiotu fakturującego poszczególne etapy Umowy. (...) SR „Nauta” SA wystawiła noty obciążeniowe dla MSR Gryfia SA o wartościach, jakie Zamawiający naliczył Liderowi Konsorcjum.*

(akta kontroli str. 6267-6269, 6320-6360, 6459-6507, 7867-7868, 7872-7873, 8567-8572, 13240-13260)

Główna księgowa Stoczni w odpowiedzi na pytanie, czy na kontach, których zestawienia obrotów i sald zostały przekazane NIK, zostały także uwzględnione kary za opóźnienia w realizacji kontraktu na remont OTrM 821, zeznała²²⁹: *Kary z tytułu opóźnień w realizacji kontraktu na remont OTrM 821 ([...] zł) zostały naliczone przez Stocznię Nauta i przesłane do MSR Gryfia. Otrzymałam informację z Działu Kooperacji (...), że są one bezzasadne i należy je odesłać bez ujęcia w księgach rachunkowych Stoczni. Taką informację przekazałam do Nauty. Zatem w kosztach kontraktu nie są ujęte te kary.*

(akta kontroli str. 13103-13105)

2.2.14. Według stanu na dzień zakończenia czynności kontrolnych NIK (30 września 2021 r.), okręt nie został zdany Zamawiającemu. Nauta SA poinformowała²³⁰ na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK (stan na 4 października 2021 r.): (...)

²²⁵ Według aneksu nr 4 do Umowy Konsorcjum, kwota przychodów w prognozie wyniku stanowi całość wynagrodzenia Stoczni z tytułu realizacji umów na remont OTrM 821.

²²⁶ W obliczeniach nie uwzględniono kosztów napraw gwarancyjnych – jest to rezerwa.

²²⁷ Pismo z dnia 19 maja 2021 r.

²²⁸ Pismo z dnia 4 października 2021 r.

²²⁹ Protokół przesłuchania świadka z dnia 28 września 2021 r.

²³⁰ Pismo z dnia 4 października 2021 r.

okręt jest w trakcie ostatecznych montażu i pierwszych prób stoczniowych. MSR „Gryfia” SA (...) twierdzi, że zakończenie projektu nastąpi w roku 2021. Biorąc pod uwagę nasze doświadczenia, stan realizacji projektu, problemy techniczne jakie powstają w wyniku prowadzonych prób urządzeń oraz systemów okrętowych prawdopodobny termin zakończenia remontu OTrM 821 to koniec I kwartału 2022 roku.

(akta kontroli str. 13240-13243)

Komendant Portu Wojennego w Świnoujściu poinformował²³¹: (...) Wykonawca zwracał się z wnioskiem do Zamawiającego o przedłużenie terminu realizacji (...) umów m.in. w trakcie spotkania w dniu 11.06.2021 r. oraz w pismach (...) z dnia 21.06.2021 r. i piśmie (...) z dnia 29.06.2021 r. (...) Zamawiający na podstawie zmian w sytuacji rozprzestrzeniania się COVID-19, protokołu ze spotkania w dniu 11.06.2021 r. oraz w oparciu o opinię COL²³² (...) nie prowadził negocjacji z Wykonawcą, których celem byłoby przedłużenie terminu realizacji (...) umów poza ustalony termin tj. 30.06.2021 r. W związku z powyższym nie zostały procedowane żadne aneksy przedłużające termin realizacji ww. umów poza obowiązujący termin 30.06.2021 r.

(akta kontroli str. 8615-8619)

Komendant Portu Wojennego w Świnoujściu do informacji przedłożył m.in. pismo z 30 czerwca 2021 r. skierowane do Wykonawcy, w którym wskazał m.in.: (...) podpierając się opinią COL informuję, że w przedłożonej przez Wykonawcę argumentacji Zamawiający nie dopatruje się podstaw do (...) wyrażenia zgody na wydłużenie terminu realizacji umów (...) poza dzień 30.06.2021 roku²³³. Wykonawca naprawę jako główny argument przedstawia fakt występowania pandemii, która tak naprawdę rozpoczęła się od marca 2020 r. Okręt przekazany został Wykonawcy zgodnie z zapisami umowy zasadniczej na okres od 08.02.2018 do 30.05.2019 r., a więc naprawa powinna zakończyć się przed pandemią. Właściwe podejście Wykonawcy do realizacji naprawy w pierwotnym okresie jej realizacji, uwzględniając przedłużenie terminu realizacji o niezbędne prace dodatkowe i weryfikacyjne, umożliwiłoby zakończenie naprawy w 2020 r. czyli w okresie pojawiania się COVID-19 w naszym kraju. Znikome zaangażowanie w pierwszych latach naprawy przesunęło termin realizacji na kolejne lata aż do okresu występowania pandemii. Pierwotny termin zakończenia umowy (...) przedłużany był siedmiokrotnie, z czego trzy razy w okresie występowania pandemii. Analiza protokołu opracowanego przez komisję Użytkownika i Zamawiającego z dnia 16.06.2021 r. jednoznacznie wskazuje, że występują urządzenia i systemy, których stan techniczny od momentu odbioru do daty sporządzenia protokołu uległ pogorszeniu (realizacja innych czynności technicznych zmieniła ich stan techniczny). Opracowany protokół ma za zadanie zasygnalizować i pomóc Wykonawcy naprawy usunąć usterki i uszkodzenia wykryte w trakcie naprawy (...).

(akta kontroli str. 8644-8684)

W odpowiedzi na ww. pismo Komendanta, Wykonawca pismem z 2 lipca 2021 r. przedstawił własną ocenę, co do faktów dotyczących przyczyn wydłużania daty zakończenia remontu okrętu oraz liczby dokonanych zmian terminów (wskazał m.in. na pięć, a nie siedem zmian umowy w tym zakresie).

(akta kontroli str. 13409)

Komendant Portu Wojennego w Świnoujściu poinformował²³⁴ ponadto: (...) okręt jest eksploatowany i użytkowany przez JW. 2750, której Dowódca wskazuje, że

²³¹ Pismo z dnia 21 lipca 2021 r.

²³² Centralny organ logistyczny.

²³³ Wykonawca wnioskował o zawarcie aneksów przedłużających termin realizacji umów o 15 tygodni, tj. do 15 października 2021 r.

²³⁴ Pismo z dnia 14 czerwca 2021 r.

przedłużenie Naprawy Głównej i Dokowej OTrM 821 wpłynęło na brak możliwości wykorzystania okrętu do celów wynikających z jego przeznaczenia, a w szczególności do wydzielenia okrętu do udziału w następujących ćwiczeniach: [...]. Ponadto wydłużenie pobytu ORP „LUBLIN” w zakładzie naprawczym wpływa na skrócenie możliwości jego operacyjnego wykorzystania biorąc pod uwagę płynący czas i kończącą się w dniu [...] r. Normę Docelowej Eksploatacji.

Komendant Portu Wojennego w Świnoujściu poinformował²³⁵ także: Opóźnienia w realizacji Umowy (...) skutkowały dodatkowymi kosztami, które poniósł Skarb Państwa – Komenda Portu Wojennego, w związku ze zmianą stawki podatku VAT po dniu 30.06.2020 roku. Łączna kwota naliczonego podatku od wartości umowy realizowanej po tym dniu wynosi na chwilę obecną [...] zł.

(akta kontroli str. 8514-8520)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Zarząd Spółki przystąpił do realizacji kontraktu na budowę lodołamaczy oraz na remont OTrM 821 z przewidywaną stratą netto wynoszącą [...] zł w przypadku pierwszego oraz [...] zł w przypadku drugiego projektu.

(akta kontroli str. 1473-1485, 1562-1576, 6513-6538, 8753-8756, 8788, 10436-10440)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Szczecinie w odpowiedzi na pytanie, dlaczego Stocznia złożyła ofertę na budowę lodołamaczy z przewidywaną zerową rentownością na poziomie kosztu wytworzenia oraz stratą netto na poziomie [...] zł, zeznał²³⁶: W firmie nie było praktycznie zespołu nowych budów (...). Przeliczenia były wykonane dla realizacji tego zadania niemal wyłącznie siłami własnymi, z niewielkim udziałem kooperacji specjalistycznej. Z tego, co pamiętam, zadanie miało być wykonane przez dwa zakłady, tj. budowa kadłubów w Świnoujściu, wyposażenie w Szczecinie. Zlecenie to miało stabilizować sytuację finansową Stoczni w perspektywie długoterminowej. Nie weryfikowałem obliczeń controllingowych tego zlecenia. Tak naprawdę koszty wydziałowe i koszty bezpośrednie pracy miały być pokryte w całości. Koszty administracyjne są i tak ponoszone przez Spółkę, dlatego dla mnie ważne było pokrycie kosztów wytworzenia. Tak to rozumiałem. Takie założenie zostało przyjęte.

W odpowiedzi na pytanie, czy realizacja kontraktu tego mogła przynieść zyski dla Stoczni, świadek zeznał: Uważam, że to raczej niemożliwe. (...) Te zagregowane koszty odnosiły się głównie do wykonywania remontów, a to była nowa budowa. Prace w Stoczni charakteryzują się sezonowością. Nie ma cały rok warunków do wykonywania remontów. Budowa lodołamaczy miała zapewnić pracę dla Stoczni, służyć pokryciu kosztów wydziałowych. Chodzi o zapewnienie ciągłości obłożenia dla pracowników Stoczni. Ten kontrakt miał temu służyć.

W odpowiedzi na pytanie, dlaczego Zarząd Spółki przystąpił do realizacji kontraktu na remont OTrM 821 z przewidywaną stratą netto w wysokości [...] zł, zeznał: Standardowy remont w Stoczni trwa od tygodnia do miesiąca. Ten remont był projektem długoterminowym (ok. 1,5 roku). Wynik na poziomie kosztu wytworzenia to zysk w kwocie [...] mln zł. To był warunek realizacji zamówienia. Zadanie zapewniało pracę dla stoczniowców. Prawdopodobne było rozszerzenie zakresu remontu i uzyskanie dodatkowego wynagrodzenia od Wojska.

(akta kontroli str. 9785-9793)

Były Prezes Zarządu Stoczni w odpowiedzi na pytanie, dlaczego Stocznia złożyła ofertę na budowę lodołamaczy z przewidywaną stratą netto na poziomie [...] zł,

²³⁵ Pismo z dnia 14 czerwca 2021 r.

²³⁶ Protokół przesłuchania świadka w dniach 7-8 września 2021 r.

zeznał²³⁷: *Gdybyśmy nie wzięli tych statków, to w tym czasie moglibyśmy mieć znaczną stratę z powodu niewykorzystanych mocy produkcyjnych. Jeżeli chodzi o budowę statków, to zwykle jest to na granicy rentowności. Ale zaznaczę, że Stocznia nie miała pełnego portfela zamówień w tamtym czasie, więc ten kontrakt pozwalał pokryć koszty wydziałowe. (...) Stocznia po prostu nie miałaby pracy. To była przemyślana decyzja. Kontrakt szacowany był dla kosztów, jakie były ówczesnie, ale ja wiedziałem, gdzie ciąć koszty i wiedziałem, że ten kontrakt można zrobić po mniejszych kosztach. Pieniądze były wcześniej wydawane na konsultingi a nie były wydawane na narzędzia dla stoczniovców. To jest specyfika przemysłu stoczniowego. Bankom także tłumaczyłem te zasady, że w kontrakt można było wejść ze stratą, bo potem w określonych przedziałach czasu w danym roku Stocznia zarabiała sporo na remontach i nadrabiała te straty. W tym kontrakcie zakładano budowę jednego lodolamacza czołowego oraz trzech liniowych. W przypadku tych trzech zasada była taka: można było ponieść stratę przy budowie statku prototypowego, wyjść na zero przy budowie kolejnego oraz zarobić na budowie trzeciego.*

W odpowiedzi na pytanie, dlaczego Zarząd Spółki przystąpił do realizacji kontraktu na remont OTrM 821 z przewidywaną stratą netto w wysokości [...] tys. zł, były Prezes Zarządu Stoczni zeznał: *Ja miałem zasadę taką, że jeżeli marża pierwszego stopnia była powyżej [...] procent a obroty miesięczne powyżej [...] mln zł, to firma będzie miała zysk. W tym kontrakcie marża pierwszego stopnia wynosiła [...]%, czyli na granicy rentowności. To dla mnie było najważniejsze. Stocznia dzięki temu miała pracę. Gryfia od lat miała dotacje. Zależało mi na odbudowie przemysłu stoczniowego.*
(akta kontroli str. 9915-9922)

NIK wskazuje, iż według prognoz wyników obu kontraktów²³⁸ ich realizacja zakończy się stratą w łącznej kwocie [...] tys. zł, z czego w kontrakcie: na budowę lodolamaczy w wysokości [...] tys. zł; na remont OTrM 821 w wysokości [...] tys. zł.
(akta kontroli str. 12952-12953, 12964-12969)

Zdaniem NIK przystąpienie do obu kontraktów z przewidywaną stratą wynoszącą łącznie [...] tys. zł, mimo że uwzględniało istotny aspekt społeczny, tj. zapewniało pracę dla stoczniovców, było działaniem sprzecznym z zasadami efektywnego gospodarowania i przyczyniło się do pogłębienia bardzo trudnej sytuacji finansowej Stoczni.

2. W wyniku opóźnień MSR Gryfia SA w realizacji obu badanych kontraktów, Stocznia była zobowiązana do zapłaty kar umownych, tj. w przypadku:

- budowy lodolamaczy – z tytułu opóźnienia na etapie opracowania dokumentacji projektowej Spółka zapłaciła karę w wysokości [...] tys. zł;
- remontu OTrM 821 - Komenda naliczyła i wyegzekwowała od Lidera Konsorcjum (w drodze kompensaty należności) kary umowne za opóźnienia w realizacji I podetapu III etapu umowy 223/TO/2017 oraz I podetapu III etapu umowy 203/TO/2018 w łącznej kwocie [...] zł, który następnie karami w tej samej wysokości obciążył Stocznię i potrącił je z kwoty wynagrodzenia należnego MSR Gryfia SA;

a także zostały jej naliczone:

- kary umowne w wysokości [...] tys. zł za opóźnienie²³⁹ w realizacji: II podetapu III etapu umowy 223/TO/2017 w kwocie [...] tys. zł; II podetapu III etapu umowy

²³⁷ Protokół przesłuchania świadka z dnia 9 września 2021 r.

²³⁸ Prognoza wyniku dla kontraktu na: budowę lodolamaczy z 4 sierpnia 2021 r. (aktualna na 16 września 2021 r.), remont OTrM 821 z 2 sierpnia 2021 r. (aktualna na 17 września 2021 r.),

²³⁹ Za okres 14 marca 2020 r. – 30 października 2020 r.

203/TO/2018 w kwocie [...] tys. zł; Komendant Portu Wojennego w Świnoujściu poinformował²⁴⁰: *Ze względu na sytuację pandemii kary te są niedochodzone.*;

- dalsze kary umowne w kwocie [...] tys. zł brutto z tytułu niezdania okrętu w terminie do 30 czerwca 2021 r., co do których Spółka nie została jeszcze wezwana do zapłaty w związku ze wstrzymaniem się wierzyciela na podstawie przepisów art. 15r¹ ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych²⁴¹.

(akta kontroli str. 8516-8517, 6267-6269, 6320-6360, 6459-6507, 8567-8572, 8615-8626, 13240-13260)

Zarząd Stoczni wyjaśnił²⁴² w sprawie kar dotyczących:

- budowy lodołamaczy - *Została naliczona 1 kara umowna, za opóźnienie wykonania dokumentacji technicznej (...). Obciążenie karą nastąpiło (...) na kwotę [...] tys. zł. Kwota ta na wniosek MSR Gryfia SA została rozłożona na raty (...);*
- remontu ORP Lublin - *Stocznia podważa zasadność naliczenia kar i odrzuca roszczenia Zamawiającego, (...) opóźnienie zakończenia I podetapu III etapu w/w umów spowodowane było okolicznością, którą strony umowy nie były w stanie przewidzieć mimo zachowania należytej staranności. Opóźnienie zdania tego podetapu wynikało z opóźnienia w dostawie przez podwykonawcę Stoczni agregatów prądotwórczych (...). Dostawca (...) opóźnił dostawę agregatów z uwagi na problemy techniczne w fabryce (...). Jeszcze przed terminem zakończenia podetapu Wykonawca informował Zamawiającego o sytuacji (...). Zamawiający nie zgodził się ze stanowiskiem Wykonawcy. (...) Konsorcjum (...) informowało Zamawiającego, iż podtrzymuje swoje stanowisko (...). Zamawiający naliczył kary umowne (...). Stocznia Gryfia (...) uznała wystawione noty za bezzasadne i odesłała je do Lidera Konsorcjum (...). (...) w przypadku nieuwzględnienia stanowiska Wykonawcy w tej sprawie, wystąpimy na drogę cywilnoprawną w stosunku do Zamawiającego.*

(akta kontroli str. 1346, 1348-1352)

Według informacji²⁴³ otrzymanej od Kierownika Zespołu ds. Handlowych Projektów Cywilnych i Specjalnych z Nauta SA na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK: *(...) Nauta SA (...) w żadnym stopniu nie przyczyniła się do powstania opóźnień w realizacji projektu. (...) MSR Gryfia SA kwestionuje zasadność naliczenia kar przez Zamawiającego (...). W wyniku wzajemnych konsultacji powstał projekt porozumienia pomiędzy uczestnikami Konsorcjum (w procedowaniu), który jednoznacznie określa, że: - MSR Gryfia SA jest wyłącznym wierzycielem w stosunku do Zamawiającego z uwagi na opóźnienia powstałe z ich powodu, - Lider Konsorcjum upoważnia MSR Gryfia SA do podjęcia działań zmierzających do umorzenia kar lub zawarcia ugody z Zamawiającym, - w przypadku jeżeli powstanie ostateczny obowiązek zapłaty kar umownych to będzie on obciążał jedynie MSR Gryfia SA.*

(akta kontroli str. 13240-13260)

MSR Gryfia SA, jako spółka będąca członkiem Konsorcjum, której powierzono remont ORP Lublin w terminie do 30 czerwca 2021 r., nie zakończyła prac wynikających z kontraktu. Komendant Portu Wojennego w Świnoujściu poinformował²⁴⁴: *(...) Zamawiający od dnia 01.07.2021 roku zobligowany jest do*

²⁴⁰ Pismo z dnia 21 lipca 2021 r.

²⁴¹ Dz. U. poz. 1842, ze zm.

²⁴² Pismo z dnia 4 maja 2021 r.

²⁴³ Pismo z dnia 4 października 2021 r.

²⁴⁴ Pismo z dnia 21 lipca 2021 r.

naliczenia kar umownych do czasu zakończenia naprawy okrętu (...). Jednocześnie z uwagi na art. 15r¹ ustawy²⁴⁵ (...) Zamawiający poinformował Wykonawcę, że kary te nie będą potrącone, jeżeli Wykonawca uzasadni wpływ sytuacji związanej z występowaniem pandemii COVID-19 na realizację umowy. Po podpisaniu protokołów zdawczo-odbiorczych możliwym będzie rozpatrywanie wpływu czynnika zewnętrznego na realizację naprawy okrętu, jakim jest stan występowania pandemii COVID-19.

Do informacji Komendant Portu Wojennego w Świnoujściu załączył pismo z 20 lipca 2021 r. Dyrektora Departamentu Polityki Zbrojeniowej Ministerstwa Obrony Narodowej skierowane do Prezesa Zarządu Stoczni, w którym wskazano: (...) *w nawiązaniu do wystąpienia Pana Prezesa z dnia 13 lipca 2021 r. dotyczącego realizacji umów na naprawę główną i dokową, po zapoznaniu się z opinią Komendy Portu Wojennego w Świnoujściu (KPW) informuję, że brak akceptacji na wyrażenie przez KPW zgody na wydłużenie czasu trwania umowy podstawowej nie jest jednoznaczne z płatnością kar umownych. KPW wskazała, że odstąpienie od należności związanych z opóźnieniami może nastąpić po zakończeniu naprawy (...).*

Komendant poinformował²⁴⁶ także, iż stawka kar za opóźnienie naliczana od dnia 30 czerwca 2021 r. wynosi ogółem dla wszystkich umów [...] zł dziennie²⁴⁷. Na dzień 30 września 2021 r.²⁴⁸ zostały naliczone kary umowne w łącznej wysokości [...] tys. zł brutto²⁴⁹.

(akta kontroli str. 8615-8656, 13261, 13263-13264)

NIK wskazuje, iż istotny wpływ na powstanie opóźnień w realizacji kontraktu na remont okrętu miał także brak jednomyślnego stanowiska członków Zarządu Spółki co do miejsca realizacji kontraktu, powstały tuż po podpisaniu umowy z Komendą, gdzie uchwałą Zarządu Stoczni postanowiono o poczynieniu starań na rzecz wykonywania zadania w Szczecinie. Mimo, iż ostatecznie okręt został przyjęty do naprawy w zakładzie w Świnoujściu (takie miejsce realizacji prac na ORP Lublin zostało wskazane w zawartym kontrakcie nr 223/TO/2017), nie zrezygnowano z koncepcji jego przebazowania do Szczecina. Proces relokacji trwał jednak znacznie dłużej niż przewidywano. Jak wskazywali sami pracownicy Stoczni zaburzyło to harmonogram wykonywania prac. Nie bez znaczenia pozostawał także podnoszony przez nich „permanentny” brak pracowników, zależny od ilości remontowanych innych jednostek w Stoczni.

3. Członkowie Zarządu Spółki, mimo braku zgody Rady Nadzorczej Spółki na udział w konsorcjum, udzielili 16 stycznia 2017 r. pełnomocnictwa Dyrektorowi Produkcji Specjalnej Stoczni Remontowej Nauta SA do reprezentowania Stoczni w postępowaniu dotyczącym zadania „Naprawa główna i dokowa OTrM 821”, który następnie w imieniu i na rzecz Konsorcjum (gdzie Liderem była Nauta S.A. a Partnerem – MSR Gryfia SA) złożył 23 stycznia 2017 r. ofertę wstępną na dopuszczenie do udziału w ww. postępowaniu, prowadził negocjacje z Zamawiającym oraz 30 marca 2017 r. złożył ofertę ostateczną.

Według §23 ust. 1 pkt 17 statutu Spółki²⁵⁰ do kompetencji Rady Nadzorczej należało podejmowanie uchwał w sprawie udziału w konsorcjum. Zarząd Stoczni dopiero 29 marca 2017 r. w uchwale nr 86/VIII/17 wystąpił do Rady Nadzorczej

²⁴⁵ Ustawa o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

²⁴⁶ Pismo z dnia 5 października 2021 r.

²⁴⁷ Z tego dla umów: 223/TO/20217 – [...] zł; 203/TO/2018 – [...] zł; 19/TO/2020 – [...] zł; 55/TO/2019 – [...] zł; 27/TO/2021 – [...] zł.

²⁴⁸ Pismo z dnia 5 października 2021 r.

²⁴⁹ Z tego dla umowy: 223/TO/2017 – [...] zł; 203/TO/2018 – [...] zł; 55/TO/2019 – [...] zł; 19/TO/2020 – [...] zł; 27/TO/2021 – [...] zł

²⁵⁰ W brzmieniu obowiązującym od 13 października 2015 r. do 28 listopada 2018 r.; dalej także: statut.

Stoczni o wyrażenie zgody na zawarcie umowy konsorcjum z Nauta SA, a Rada Nadzorcza wyraziła zgodę na zawarcie tej umowy uchwałą nr 53/IX/17 z dnia 8 maja 2017 r. Zawarcie umowy konsorcjum miało miejsce 9 maja 2017 r.

(akta kontroli str. 6009-6020, 6071-6077, 6215-6225, 8801, 8875-8886, 9479-9688, 13266-13280)

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Szczecinie, zeznał²⁵¹: *Gryfia nie miała kompetencji dla realizacji kontraktu samodzielnie. Nie miała doświadczenia niezbędnego do spełnienia warunków z postępowania. (...) Negocjacje, złożenie oferty były realizowane poza mną. Nie pamiętam dlaczego pełnomocnictwo było udzielone przed zawarciem umowy konsorcjum i otrzymaniem zgody Rady Nadzorczej na udział w konsorcjum.*

Były Członek Zarządu Stoczni i Dyrektor Zakładu w Świnoujściu, zeznał²⁵²: *Taką decyzję podjął Zarząd, bo chcieliśmy zbudować dodatkową branżę w Stoczni, celem zdobycia kontraktów na remonty wojskowe. (...) Zapewne pośpiech zdecydował o złożeniu oferty w Konsorcjum bez zgody Rady Nadzorczej na udział w tym Konsorcjum. Z całą pewnością nie powodowało to zaciągnięcia zobowiązania przez Spółkę.*

Były Prezes Zarządu Stoczni zeznał²⁵³: *Czas stanowił przeszkodę. Wiedziałem nieformalnie, że Rada wyrazi zgodę. Ale nie pamiętam, dlaczego tak się stało w danym czasie. Należało złożyć ofertę i jak najszybciej pozyskać kontrakt. Musieliśmy startować w konsorcjum z Nautą SA. Gryfia nie spełniała samodzielnie warunków do złożenia oferty.*

(akta kontroli str. 9785-9793, 9915-9922, 9933-9937)

W ocenie NIK, udzielenie w dniu 16 stycznia 2017 r. pełnomocnictwa do reprezentowania Stoczni w postępowaniu dotyczącym zadania „Naprawa główna i dokowa OTrM 821” i złożenie oferty w imieniu i na rzecz Konsorcjum było niezgodne z §23 ust. 1 pkt 17 statutu MSR Gryfia SA. Szczególnie, że zawiązanie Konsorcjum nastąpiło formalnie dopiero w wyniku zawarcia umowy w dniu 9 maja 2017 r.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia negatywnie realizację przez MSR Gryfia SA kontraktu na budowę lodołamaczy oraz na remont ORP Lublin. Przystąpienie przez były Zarząd MSR Gryfia SA do obu badanych kontraktów z przewidywaną stratą wynoszącą łącznie [...] tys. zł, mimo że uwzględniało istotny aspekt społeczny, tj. zapewniało pracę dla stoczniowców, było działaniem sprzecznym z zasadami efektywnego gospodarowania i przyczyniło się do pogłębienia jej strat. Według danych Stoczni prognozowana²⁵⁴ strata na obu kontraktach wyniesie [...] tys. zł, nawet mimo zwiększenia zakresu prac i wynagrodzenia Spółki w wyniku zawarcia umów dodatkowych na remont ORP Lublin oraz wzrostu jej wynagrodzenia z kontraktu na budowę lodołamaczy o wskaźnik inflacji.

W obu badanych kontraktach wystąpiły opóźnienia. W przypadku budowy lodołamaczy skutkowało to koniecznością zapłaty kar umownych w kwocie [...] tys. zł na etapie opracowywania dokumentacji technicznej. W przypadku ORP Lublin skutkowało to pomniejszeniem jej wynagrodzenia w drodze kompensaty należności o kwotę [...] tys. zł oraz może skutkować wyegzekwowaniem przez Komendę Portu Wojennego w Świnoujściu kolejnych kar (na dzień 30 września 2021 r. naliczono je w wysokości [...] tys. zł brutto) z powodu niezakończenia remontu do końca czerwca

²⁵¹ Protokół przesłuchania świadka w dniach 7-8 września 2021 r.

²⁵² Protokół przesłuchania świadka z dnia 15 września 2021 r.

²⁵³ Protokół przesłuchania świadka z dnia 9 września 2021 r.

²⁵⁴ Prognoza wyniku kontraktu na: budowę lodołamaczy z dnia 4 sierpnia 2021 r. (aktualna na dzień 16 września 2021 r.); remont ORP Lublin z dnia 2 sierpnia 2021 r. (aktualna na dzień 17 września 2021 r.).

2021 r. W ocenie NIK, istotny wpływ na powstanie opóźnień w tym projekcie miał m.in. brak jednogólnego stanowiska członków Zarządu Spółki co do miejsca realizacji kontraktu, którym według umowy z Komendą było Świnoujście. Uwidocznił się on tuż po podpisaniu umowy z Komendą, gdzie uchwałą Zarządu Stoczni postanowiono o poczynieniu starań na rzecz wykonywania zadania w Szczecinie a nie w Świnoujściu, co już opóźniło przyjęcie okrętu do naprawy. Mimo, iż ostatecznie, zgodnie z zawartą umową, okręt został przyjęty do remontu w zakładzie w Świnoujściu, nie zrezygnowano z koncepcji jego przebazowania do Szczecina. Przygotowanie jednostki do relokacji i samo przeprowadzenie tego procesu trwało jednak znacznie dłużej niż przewidywano, głównie z powodu zmienności decyzji Zarządu Spółki o terminie zakończenia prac kadłubowych w Świnoujściu. Nie bez znaczenia był także, podnoszony przez zespół realizujący projekt, „permanentny” brak pracowników i podwykonawców.

NIK wskazuje, iż na koniec czynności kontrolnych nadal nie jest znany termin zakończenia remontu ORP Lublin. Przewiduje się go nawet na I kwartał 2022 r., co ma znaczenie dla realizacji zadań z zakresu obronności państwa polskiego. Opóźnienie w realizacji kontraktu przez Stocznię ma ponadto negatywny wpływ na jej wiarygodność jako wykonawcy projektów specjalnych dla wojska.

Oferta wstępna i ostateczna na remont ORP Lublin została złożona przez Konsorcjum, w którym Stocznia była Partnerem, na podstawie pełnomocnictwa udzielonego przez członków Zarządu Spółki, mimo braku wymaganej statutem Spółki zgody Rady Nadzorczej na udział w tym konsorcjum. Formalnie powstało ono dopiero w dniu 8 maja 2017 r.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 *ustawy o NIK*, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski	1. Bieżący monitoring zawartych umów na finansowanie dłużne od FRS SA.2. Przystępowanie do kontraktów i ich realizacja zgodnie z zasadami efektywnego gospodarowania środkami.3. Terminowa realizacja kontraktów.
Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 *ustawy o NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 *ustawy o NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 30 dni od dnia otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 22 października 2021 r.

podpis

*Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał: Wiesław Chabraszewski p.o.
Dyrektora Delegatury NIK w
Szczecinie.*

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura NIK w Szczecinie
Dyrektor

Kontroler
Anna Dejk-Chojnacka
Główny specjalista kontroli państwowej
- //-

.....
podpis

Kontroler
Aneta Arczewska
Starszy inspektor kontroli państwowej
- //-

.....
podpis

Kontroler
Mirosław Guzikiewicz
Specjalista kontroli państwowej
- //-

.....
podpis